

**T.C.
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**İLKOKULLARIN MEKÂNSAL YETERLİLİĞİNİN
KENTSEL YAŞAM KALİTESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ:
PENDİK ÖRNEĞİ**

**CENGİZ YILMAZ
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA ANABİLİM DALI**

**GEBZE
2020**

T.C.
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İLKOKULLARININ MEKÂNSAL
YETERLİLİĞİNİN KENTSEL YAŞAM
KALİTESİ AÇISINDAN İNCELENMESİ:
PENDİK ÖRNEĞİ

CENGİZ YILMAZ
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA ANABİLİM DALI

DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMED ZİYA PAKÖZ

GEBZE
2020

T.R.
GEBZE TECHNICAL UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED
SCIENCES

INVESTIGATION ON SPATIAL
QUALIFICATION OF PRIMARY SCHOOLS
IN TERMS OF URBAN LIFE QUALITY:
PENDİK CASE

CENGİZ YILMAZ
A THESIS SUBMITTED FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE
DEPARTMENT OF CITY AND REGIONAL PLANNING

THESIS SUPERVISOR
DR. MUHAMMED ZİYA PAKÖZ

GEBZE

2020

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

GTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 10/07/2020 tarih ve 2020/33 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 21/07/2020 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Cengiz Yılmaz'ın tez çalışması Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE

(TEZ DANIŞMANI) : Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ziya Paköz

ÜYE

: Prof. Dr. Mehmet Küçükmehtetoğlu

ÜYE

: Dr. Öğr. Üyesi Yasin Bektaş

ONAY

Gebze Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
...../...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

ÖZET

Günümüzde kentlerde nüfusun artması, hizmet sunumunda yetersizlik, sosyal problemler ve yaşam kalitesine yönelik beklentilerin artması gibi sebepler kentsel yaşam kalitesini geliştirmeyi ve bunun için sürekli ve düzenli ölçümleri zorunlu kılmaktadır. Bu ölçümler için araştırmacıların ihtiyaç duydukları göstergeler farklılık göstermektedir. Özellikle uluslararası kuruluşlar dayanak alındığında kentsel yaşam kalitesi değerlendirmelerinde kullanılacak en önemli göstergelerden birisi eğitim göstergesidir. Eğitim göstergesi kapsamında özellikle hitap ettiği yaş grubu sebebiyle ilkokullar önemli bir yere sahiptir. Eğitim kurumlarına yönelik standartların belirlenmesi çalışmalarında mekânsal düzenlemeye ilişkin olarak okulların içyapısı ve çevre ile ilişkisi ön plana çıkmaktadır. Bu sebeple; okul başarı ve kalitesine etkisinin önemi dikkate alındığında, okulların mekânsal yeterliliği, okuldan memnuniyetin önemli bir ölçütüdür.

Çoğunlukla kentsel yaşam kalitesinin ölçümü çalışmalarında, nesnel göstergelerle birlikte bireyin algısına dayalı memnuniyeti belirlemeye yönelik olarak öznel göstergelerde dikkate alınarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada, kişilerin öznel özellikleri ile ilkokulların mekânsal özelliklerine dayalı memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın yapıldığı sahada bulunan ilkokulların mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet algılarından hangilerinin kişisel özelliklere bağlı olarak açıklandığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte ilkokulların mekânsal özellikleriyle ilgili memnuniyet düzeylerinin genel okul memnuniyetine etkisi araştırılmıştır.

Plansız ve hızlı büyümüş olan İstanbul Pendik İlçesi, bu çalışma için araştırma sahası olarak seçilmiş ve veliler ile anket yapılmıştır. Anket sonuçlarından elde edilen bulgular ve yapılan istatistikî analizlerle araştırma konusu değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar öğrenci velisinin kişisel özelliklerine göre, ilkokula ait mekânsal özelliklere yönelik memnuniyet düzeylerinde anlamlı farklılaşmalar olduğunu ortaya koymaktadır. Buna ilaveten, velinin ilkokulun mekânsal özellikleriyle ilgili sahip olduğu memnuniyet düzeylerinin, o ilkokuldan duyulan genel memnuniyete etki ettiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Kentsel Yaşam Kalitesi, Okuldan Memnuniyet, Eğitim Kurumları, Kent, İlkokulların Mekânsal Özellikleri

SUMMARY

Today, it is necessary to improve the quality of urban life because of population increase, insufficient service provision, social problems and increasing expectations for quality of life in cities, and this necessitates making continuous and regular measurements. The indicators required by researchers for these measurements differ. Indicators on education are the most important indicators that can be used in quality of life assessments according to the international organizations. Primary schools have an important place within the scope of education, especially because of the age group addressed. Interior structure of schools and their relationship with the environment come to the fore in the related studies for determining standards for educational institutions regarding spatial regulations. Therefore; given the importance of its impact on the success and quality of the school, spatial adequacy is an important measure of school satisfaction,

During the studies of measurement of urban life quality; ‘subjective indicators’ are taken into consideration together with the ‘objective indicators’. In this study; the effects of the subjective characteristics of the individuals on their satisfaction with the spatial characteristics of primary schools were examined. In this study, it has been tried to be determined which of the satisfaction perceptions towards the spatial characteristics of primary schools differ depending on personal characteristics. In addition to this, it has been investigated to what extent the satisfaction levels of spatial characteristics of primary schools affect the overall satisfaction level of primary schools.

Pendik District in Istanbul, which has grown unplanned and fast, has been selected as a research area for this study and a survey has been conducted with parents. The research subject was evaluated with the findings obtained through the survey results and statistical analysis. The obtained results reveal that there is a significant difference in satisfaction levels regarding the spatial characteristics of the primary school according to the personal characteristics of the parents. However, it has been determined that a parent's satisfaction levels of spatial characteristics of the primary school affect his/her general satisfaction level of that primary school.

Key Words: Primary School, Urban Life Quality, School Satisfaction, Educational Institutions, City, Spatial Properties of Primary Schools

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde bilgisini ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım hocam Dr. Muhammed Ziya Paköz'e, yüksek lisans eğitimimde desteğini ve yardımını her daim hissettiğim hocam Prof. Dr. Mehmet Küçükmehtetoğlu'na ve değerli görüşleriyle beni aydınlatan hocam Dr. Tayfun Salihoğlu'na en içten teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	v
SUMMARY	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
TABLolar DİZİNİ	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Amacı, Katkısı ve İçeriği	3
1.2. Araştırmanın Yöntemi	4
2. TANIMLAR ve KAVRAMLAR	7
2.1. Yaşam Kalitesi ile İlgili Tanımlar	7
2.2. Planlama Literatüründe Yaşam Kalitesi	11
2.3. Kentsel Yaşam Kalitesi ile İlgili Tanımlar	12
2.4. Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçümü	16
2.4.1. Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri	18
2.4.2. Nesnel Göstergeler	22
2.4.3. Öznel Göstergeler	23
2.4.4. Campbell ve Yaşam Kalitesi Göstergeleri	24
2.4.5. Kentsel Yaşam Kalitesinin Bir Bileşeni Olarak İlköğretim Okulları	27
2.4.6. Kent Planlamasında İlkokullar	28
2.4.7. İlköğretim Okullarının Bina ve Mekânsal Standartları	30
3. METODOLOJİ	35
3.1. Araştırmanın İçeriği ve Sınırları	35
3.2. Anket Hazırlanması ve Örneklem Seçimi	36
3.2.1. Anketin Hazırlanması	36
3.2.2. Anketin Uygulanması	38
3.2.3. Örneklem Seçimi	38

4. İLKOKULLARIN MEKÂNSAL YETERLİLİĞİ AÇISINDAN MEMNUNİYET DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: PENDİK ÖRNEĞİ	45
4.1. Çalışma Alanı Hakkında Genel Bilgiler	45
4.2. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi	51
4.2.1. Bulgular	51
4.2.1.1. Kişisel Özelliklere Ait Bulgular	51
4.2.1.2. İlkokulların Mekânsal Özelliklerinden Memnuniyete İlişkin Bulgular	63
4.2.1.3. İlkokullardan Genel Memnuniyete İlişkin Bulgular	67
4.2.1.4. Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama, Medyan, Mod ve Standart Sapma Değerleri	69
4.2.2. İlkokulların Mekânsal Yeterliliğine İlişkin Memnuniyet Belirleyicilerinin Faktör Analizi	71
4.2.2.1. İç Tutarlılık Sonuçları	75
4.2.3. Velilerin İlkokulların Mekânsal Özelliklerine Yönelik Memnuniyet Düzeyinin Okuldan Duyulan Genel Memnuniyet Düzeyine Etkisinin Regresyon Analiziyle Belirlenmesi	76
4.2.4. Velilerin Kişisel Özelliğinin İlkokulun Mekânsal Yeterliliğini Algılama Düzeyine Olan Etkisinin Parametrik Olmayan Analizlerle Belirlenmesi	82
4.2.4.1. Nominal-Ordinal Tablolar ile Bağımsızlık Testi	84
4.2.4.2. Ordinal-Ordinal Tablolar İle Bağımsızlık Testi	88
5. SONUÇ ve YORUMLAR	98
KAYNAKLAR	102
ÖZGEÇMİŞ	107
EKLER	108

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

<u>Simgeler ve</u>	<u>Açıklamalar</u>
<u>Kısaltmalar</u>	
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
AB	: Avrupa Birliği
BM	: Birleşmiş Milletler
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
UNICEF	: United Nations International Children's Emergency Fund
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Şekil No:</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1: Araştırma Analiz Yöntemleri	6
Şekil 1.2: Araştırma Analizleri	6
Şekil 2.1: Maslow'un Temel İhtiyaç Hiyerarşisi	9
Şekil 2.2: Konut Alanı Memnuniyeti Modeli	18
Şekil 2.3: Boyutsal Çerçeve	25
Şekil 2.4: Campbell ve Arkadaşları Modeli	26
Şekil 3.1: Mahalle Kümeleme Ağaç Diyagramı	40
Şekil 4.1: İstanbul İlçeleri Haritası	47
Şekil 4.2: Pendik 1916-2000 Yılları Arası Gelişimi	48
Şekil 4.3: Pendik İlçesindeki İlkokullar	49
Şekil 4.4: Cinsiyet Frekansları Grafiği	52
Şekil 4.5: Yaş Frekansları Grafiği	53
Şekil 4.6: Öğrenim Durumu Frekansları Grafiği	54
Şekil 4.7: Ailede Çocuk Sayısı Frekansları Grafiği	55
Şekil 4.8: Ailenin Birlikte Yaşadığı Kişilere Göre Frekanslar Grafiği	56
Şekil 4.9: Çalışıp Çalışmadığı Frekansları Grafiği	57
Şekil 4.10: Konutta İkamet Süreleri Frekansları Grafiği	58
Şekil 4.11: Konut Seçiminde İlkokulun Etkisi Frekansları Grafiği	59
Şekil 4.12: Ailenin Aylık Geliri Frekansları Grafiği	60
Şekil 4.13: Okula Ulaşım Şekli Frekansları	61
Şekil 4.14: Okula Ulaşım Süresi Frekansları	62
Şekil 4.15: Genel Okuldan Memnuniyet Frekansları	68

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo No:</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1: Dörtlü Yaşam Kalitesi	10
Tablo 2.2: TÜİK İllerde Yaşam Endeksi Temel Göstergeler	21
Tablo 2.3: Kent İçi Yerleşmeler Hiyerarşisi	30
Tablo 3.1: Pendik Mahalle Nüfusları	39
Tablo 3.2: Mahalle Değişkenleri Logaritmik Değerleri	42
Tablo 3.3: Mahalle Kümelerine Göre Öğrenci Sayı ve Oranları	43
Tablo 3.4: Mahalle Kümelerine Göre Anket Dağılımı	44
Tablo 4.1: Mahallelere Göre Nüfus Dağılımı (2018)	46
Tablo 4.2: Okullaşma Oranı	48
Tablo 4.3: Pendik Okul Sayıları	50
Tablo 4.4: Öğrenci Sayıları	50
Tablo 4.5: Pendik Eğitim Kurumlarına Ait Oranlar	51
Tablo 4.6: Cinsiyet Frekansları	52
Tablo 4.7: Yaş Frekansları	53
Tablo 4.8: Öğrenim Durumu Frekansları	54
Tablo 4.9: Ailede Çocuk Sayısı Frekansları	55
Tablo 4.10: Ailenin Birlikte Yaşadığı Kişilere Göre Frekanslar	56
Tablo 4.11: Çalışıp Çalışmadığı Frekansları	57
Tablo 4.12: Konutta İkamet Süreleri Frekansları	58
Tablo 4.13: Konut Seçiminde İlkokulun Etkisi Frekansları	59
Tablo 4.14: Ailenin Aylık Geliri Frekansları	60
Tablo 4.15: Okula Ulaşım Şekli Frekansları	61
Tablo 4.16: Okula Ulaşım Süresi Frekansları	62
Tablo 4.17: Genel Yorum Çapraz Tablosu	65

Tablo 4.18: Genel Değerlendirme Çapraz Tablosu	67
Tablo 4.19: Genel Okuldan Memnuniyet Frekansları	68
Tablo 4.20: Mekânsal Özelliklere Yönelik Tanımlayıcı İstatistiği	70
Tablo 4.21: Genel Okuldan Memnuniyet Tanımlayıcı İstatistiği	71
Tablo 4.22: Faktör Dağılım Tablosu	74
Tablo 4.23: Cronbach's Alpha Değerleri Tablosu	75
Tablo 4.24: Regresyon Model Özeti	77
Tablo 4.25: Regresyon Modeli Katsayıları	78
Tablo 4.26: Spearman's Kolerasyonu Katsayı Tablosu	80
Tablo 4.27: Cinsiyete Göre İstatistik Testler Tablosu	84
Tablo 4.28: Kişinin Çalışıp Çalışmadığına Göre İstatistik Testler Tablosu	87
Tablo 4.29: Ailenin Birlikte Yaşadığı kişilere Göre İstatistik Testleri Tablosu	88
Tablo 4.30: Yaşa Göre İstatistik Testleri Tablosu	90
Tablo 4.31: Eğitim Durumuna Göre İstatistik Testler Tablosu	91
Tablo 4.32: Ailede Çocuk Sayısına Göre İstatistik Testler Tablosu	92
Tablo 4.33: Konutta İkamet Süresine Göre İstatistik Testler Tablosu	93
Tablo 4.34: Konut Seçiminde İlkokulun Etkisine Göre İstatistik Testler Tablosu	95
Tablo 4.35: Ailenin Gelir Seviyesine Göre İstatistik Testler Tablosu	96
Tablo 4.36: İstatistik Analizler Özet Tablosu	97

1. GİRİŞ

Durağan olmayan insan yaşamı gibi kentler de günümüzde işlevsel ve fiziki olarak değişmekte ve yeniden yapılanmaktadır. Değişen yaşam biçimleri, insanların yaşadığı çevre ile olan ilişkilerini ve yaşamdan memnuniyetini etkilemektedir. Bu değişim sürecinde, günümüzde kentsel alanların yönetimi ve uygulanacak politikalar insan odaklı kalkınma anlayışını esas almakta ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi temel hedef haline gelmektedir. Yaşam kalitesi ise çok boyutlu değişkenler ile ifade edilen bir kavram olması sebebi ile sosyal, fen ve sağlık bilim dalları tarafından yapılan tanımları da farklılık göstermektedir. Bununla birlikte, yaşam kalitesinin ölçütleri topluma ve kişiye göre de değişmektedir. Kişinin alışkanlıkları, bilgi ve tecrübeleriyle birlikte sosyal çevre, aile ve toplum kişinin yaşam kalitesi algısını etkilemektedir. Bu noktadan hareketle, yaşam kalitesi kavramı ve ölçülmesi üzerine yapılan araştırmalarda, nesnel olarak değerlendirilebilen yaşanan çevrenin niteliğiyle birlikte kişilerin öznel algısına dayanan değerlendirmeler ve kuramsal olarak bunların etkileşimi birlikte ele alınmaktadır.

Artan nüfus, hizmet sunumunda yetersizlik, sosyal ve ekonomik sorunlar gibi sebeplerle kentlerde yaşam kalitesinin sürekli olarak ölçülmesine ve geliştirilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyaç kentsel yaşam kalitesi kavramını oluşturmuştur. Kentsel yaşam kalitesi, genel kavramlar çerçevesinde *ekonomik, sosyal ve fiziki çevre* kalitesi bileşenleri ile ifade edilmektedir. Günümüzde yaşam kalitesinin ölçülmesinde, kentlerde yaşam kalitesinin belirlenmesinde kullanılan ölçüt ve göstergeler önem kazanmıştır. Mekânsal açıdan kentin sunduğu olanakların standartları sağlaması durumu, kentsel alandaki yaşam kalitesini ve yaşamdan memnuniyeti belirlemektedir. Bununla birlikte; kentsel alanlarda yaşam kalitesi, konut ve konut çevresinin nesnel özellikleri ve bu özelliklerin etkileşimlerine dayalı olarak kişinin öznel algısı ve memnuniyeti ile şekillenmektedir. Konut ve çevresi, konutu, konut topluluğunu ve toplumsal çevreyi de içeren, sosyal ve fiziksel yapıları birlikte kapsayan bir kavramdır. Araştırmalar açısından, araştırma kent ölçeğinden konut çevresine doğru küçüldükçe yaşam çevresindeki deneyime dayalı öznel algı öne çıkmaktadır. Kentsel yaşam kalitesi göstergeleri içinde; konut ve çevresine özgü ekonomik canlılık, kültürel aktiviteler, sağlık, eğitim, spor, alış-veriş ve çocuk bakımı hizmetlerine erişim gibi göstergeler ön plana çıkmaktadır.

Çalışma konusu, ‘Kentsel Yaşam Kalitesi’ göstergeleri içinde en etkili faktörlerden birisi olan temel eğitim kurumlarından ilkokulların mekânsal yeterliliğinin ‘Kentsel Yaşam Kalitesi’ açısından incelenmesidir. Birçok araştırmada, konut ve konut çevresi memnuniyeti ile konut yer seçiminin özellikle temel eğitim imkanları ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma için eğitim kurumları arasında temel eğitim çağındaki 6-12 yaş grubu çocuklara hitap eden *ilkokullar* seçilmiştir. Bu yaş grubundaki çocuklar, anne ile babanın velayeti ve gözetiminde olmak zorundadır. Bakım, eğitim ve gözetime muhtaç kabul edilmekle birlikte, Medeni Kanun’a göre bu yaş grubunun menfaatlerinin dikkate alınması gerekmektedir. Dolayısıyla bu yaş grubuna hitap eden okul yapıları ile okula erişim ve güvenlik konuları mekânsal planlama açısından da öncelikli olmalıdır. Ülkemizde zorunlu eğitim kapsamında olan ilkokullar Millî Eğitim Bakanlığı’nca ilgili mevzuatlarda yapılan değişiklikler kapsamında dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul olarak tanımlanmaktadır.

Eğitimin başarısı ve kalitesi; müfredat, öğretmen, yönetim, eğitim altyapıları ve donanımı gibi birçok etkene bağlıdır. İlköğretim okullarının başarısı ve kalitesini yükseltmek amacı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2010 yılında İlköğretim Kurumları Standartları çalışmasında [M.E.B., 2010] mekânsal çözümler çerçevesinde üç standart alan hedeflenmiştir. Bunlardan ‘Eğitim Yönetimi Alanı’ dışındaki ‘Öğrenme Öğretme Süreci Alanı’ ile ‘Destek Hizmetleri Alanı’ standartları okulların içyapısı ve çevresi ile olan ilişkisini kapsamaktadır ve çoğunlukla mekânsal düzenlemeye ilişkindir. Dolayısıyla, ilkokulların mekânsal yeterliliğinin okul başarı ve kalitesine etkisi de dikkate alındığında, fiziksel konfor koşullarının okuldan memnuniyetin önemli bir ölçütü olacağını söyleyebiliriz. Bu standartlarda; okulların sosyal, sanatsal, kültürel, sportif, rehberlik faaliyetleri için mekânsal düzenlemeler yer alırken, okul mekânları ve yakın çevresinin güvenliği için acil ve riskli durumlarda güvenliğin teminine yönelik gereklilikler belirlenmiştir.

Diğer yandan, ilkokullar aynı zamanda kentsel planlamada sosyal donatılar olarak adlandırılan eğitim donatılarıdır ve kentsel bir işleve sahiplerdir. Kentsel planlama için eğitim donatısına erişim ve erişimin güvenliği, öncelikli planlama kriterlerindedir. ‘İlkokul Yerleşme Birimi’, aynı zamanda kentsel planlamada erişilebilirlik ve nüfus esaslı bir bileşen olarak yerleşmeler hiyerarşisinde yer almaktadır.

Araştırmanın takip eden ikinci bölümünde ‘Yaşam Kalitesi’nin tarihi, geçmiş dönem düşünürlerin anlayışı ve günümüzdeki tanımı üzerinde bir uzlaşının olmaması sebebiyle, farklı araştırmalarda açıklanmaya çalışılan bir kavram olarak irdelenmiştir. Ayrıca, planlama literatürü içinde ‘Yaşam Kalitesi’ kavramı ve ‘Kentsel Yaşam Kalitesi’ tanımı, ölçümü ve göstergeleri ile incelenmiştir. Bunun yanı sıra; ilkokullar ‘Kentsel Yaşam Kalitesi’nin bir bileşeni olarak kent planlaması ve mekânsal standartlar açısından ele alınarak incelenmiştir. Takip eden üçüncü bölümde; alan araştırmasının kapsamı ve seçilen Pendik ilçesine ait bilgilerle birlikte anketin oluşturulması aşamasına yönelik değerlendirmeler ele alınmıştır. Yine bu bölümde, örneklem seçiminin yapılaş şekliyle birlikte kullanılan yöntem hakkında bilgi verilmiştir. Takip eden dördüncü bölümde ise anket sonuçları analiz edilerek genel bulgular ile nesnel ve öznel göstergelerin ilişkisi irdelenmiştir ve sonuç bölümünde elde edilen bulgular üzerinden genel değerlendirme yapılmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı, Katkısı ve İçeriği

İnsan yaşamında ‘eğitim’ temel bir ihtiyaçtır. Bir kamusal faaliyet alanı olarak temel ve zorunlu eğitim; bireyin gelişimi için bir gereklilik olduğu kadar, toplumun sağlıklı gelişimi ve refahı için de en önemli unsurlardan birisidir. Diğer taraftan, kent planlaması kapsamında özellikle eğitim kurumları içinde ilkokullar, hitap ettiği nüfusun yaş düzeyi göz önünde bulundurulduğunda en hassas kentsel işlevlerden birisidir. Plansız büyüyen ve nüfusu artan kentlerde temel eğitim işlevini karşılaması gereken ilkokullar ihtiyacı karşılayamamakta ve yetersiz kalmaktadır. Bu kapsamda, ilkokulların yerel düzeyde standartları karşılama ve ihtiyaçlara cevap verme düzeylerinin araştırılması önem arz etmektedir.

Kentsel planlama sürecinde, kent sakinlerince ortak olarak kullanılan yapıları, plan fonksiyonları içinde teknik ve sosyal donatı alanları olarak tanımlanmaktadır. İkokullar, kentsel planlamada sosyal donatı olarak adlandırılan bir eğitim donatısıdır ve kentsel bir işleve sahiptir. Sosyal donatıların varlığı ve erişebilir olması, kentsel yaşam kalitesi üzerinde yapılan araştırmalarda temel alınan değişkenlerdendir. Kentsel planlama açısından, eğitim donatısına erişim ve erişimin güvenliği önceliğe sahip planlama kriterlerindedir. Birçok araştırmada, ‘Kentsel Yaşam Kalitesi’ göstergeleri içinde en etkili göstergelerden olan ‘konut ve konut çevresi memnuniyetinin’ özellikle temel eğitim imkanları ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

‘Yaşam Kalitesi’ne yönelik tanımlarda, yaşamın çok bileşenli olması sebebi ile araştırmalar kavramsal modeller üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu tanımlamalarda, nesnel ve öznel olmak üzere iki yaklaşım vardır. Nesnel yaklaşım, insan ihtiyaçlarını karşılayabileceği varsayılan standartların belirlenmesi ve bu ihtiyaçların sağlanma düzeyidir. Öznel yaklaşım ise, bireyin kendi yaşam kalitesi için algıya dayalı yaklaşımıdır. Diğer taraftan bireyin memnuniyeti; bireyin algılaması ve kendi hayatındaki karşılaştırmalar ile değerlendirmesi gibi öznel özelliklerden etkilendiği gibi, yaşanan ortamın nesnel özelliklerinden de etkilenmektedir. Dolayısıyla, nesnel ve öznel özellikler birbirinden bağımsız değildir. Okulun kalitesi ve okuldan memnuniyet ölçüm araştırmalarına göre; okuldan memnuniyet düzeyi gözlemlenebilir okul özellikleriyle benzer örüntüyü göstermemektedir. Buna karşın, velilerin kişisel özellikleri ile memnuniyetin güçlü bir şekilde ilişkili olduğu sonuçları elde edilmiştir [Gibbons ve Silva, 2011]. Benzer şekilde, okul memnuniyetine yönelik değerlendirmelerde nesnel ve öznel verilerin birlikte kullanılması önerilmektedir. Bu alandaki araştırmalarda nesnel verilere ait beklentiler ve algılanan kalite ile davranışsal sonuç değişkenlerinin arasındaki ilişki, memnuniyet düzeyi üzerine etki etmektedir [Berryman, 2015]. Diğer taraftan, veliler ile öğretmenler üzerinde yapılan memnuniyet araştırmaları, velilerin ve öğretmenlerin değerlendirmelerinin önemli derecede benzerlik taşıdığını göstermiştir. Bunun sebebi, karşılıklı ilişkinin varlığı ve birbirini etkilemesi olabilir; fakat bu değerlendirmelerin öznel özelliklere bağlı olmak koşuluyla geçerliliğe sahip olduğu ve yöneticilerin ölçemediği yönleri gözlemleyebildikleri yönünde değerlendirme yapmak mümkündür [Favero ve Meier, 2013]. Bu yaklaşım çerçevesinde çalışmanın temel amacı; ilkokulların mekânsal özelliklerinden memnuniyet düzeyin etkileyen kişisel özellikler ile buna bağlı algılama düzeylerinin belirlenmesi ve bununla birlikte ilkokulların mekânsal yeterliliği konusunda memnuniyet düzeyini sağlayan alt bileşenlerin, ilkokula karşı genel memnuniyet düzeyine etkisinin incelenmesidir. Bu çalışma ile kentsel yaşam kalitesinin göstergesi olan eğitimin kalitesinin artırılması araştırmalarına katkı oluşturulması hedeflenmektedir.

1.2. Araştırmanın Yöntemi

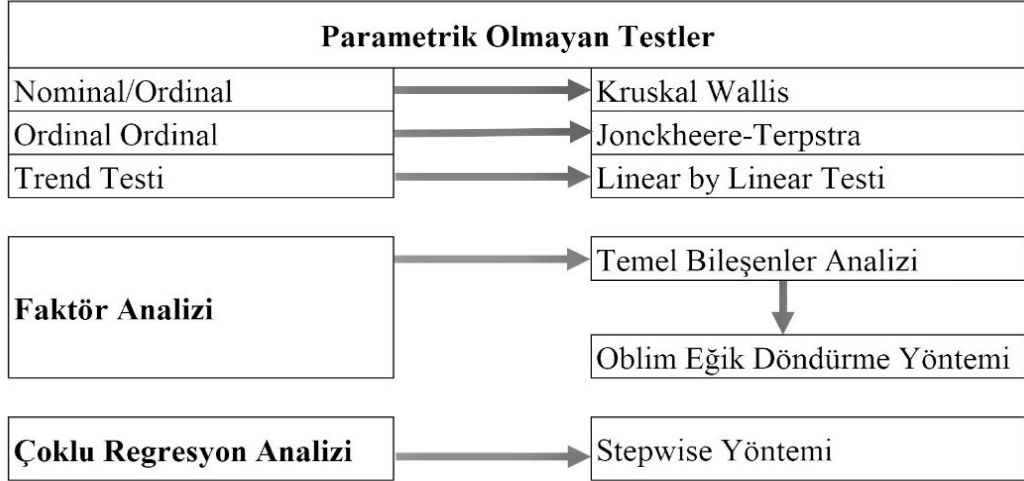
Bu araştırma, ilkokulların mekânsal yeterlilik düzeylerine ilişkin öğrenci velilerinin algı ve değerlendirmelerinin kişisel özelliklere göre değişimini ve okuldan

genel memnuniyet düzeyi üzerindeki etkisini irdelemektedir. Bu irdeleme, literatür incelemesiyle birlikte nicel bir saha araştırmasını ve istatistiki analizi içermektedir. Çalışmada şu iki hipotez test edilmiştir:

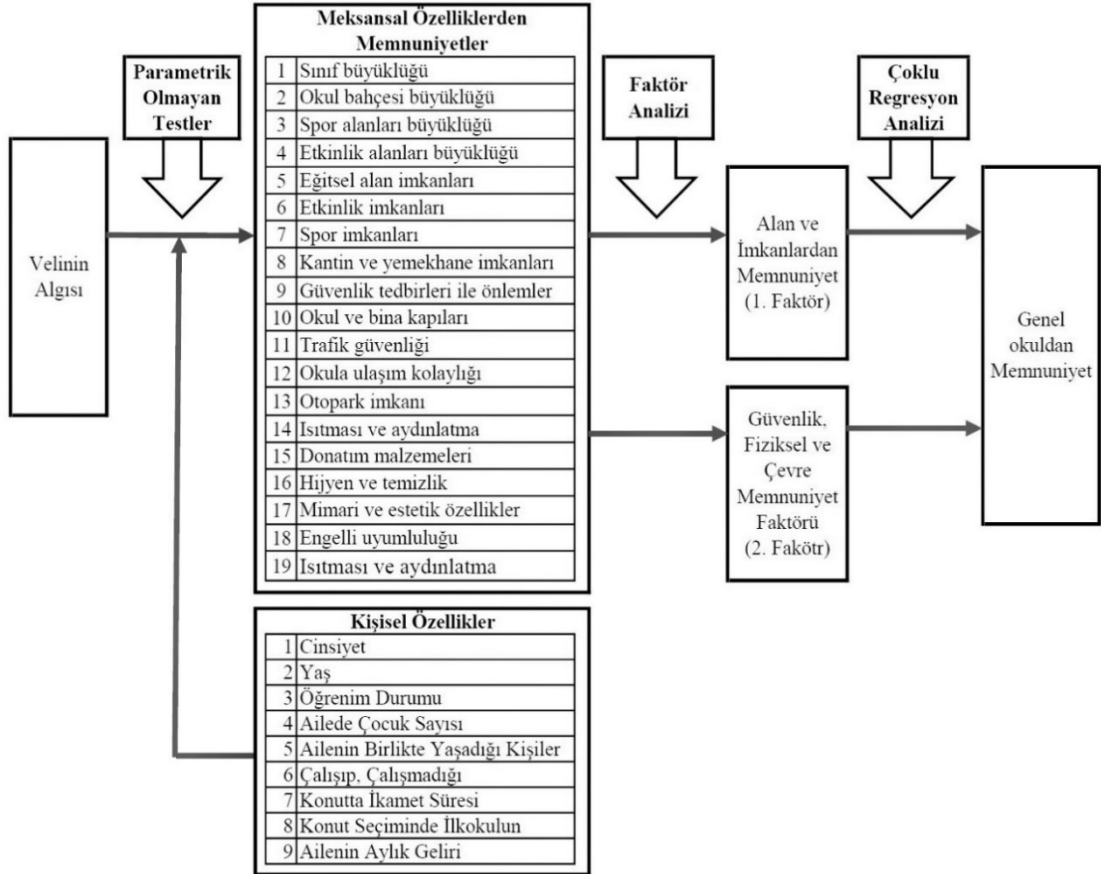
- Hipotez 1: Velilerin ilkokulların mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet düzeyleri, ilkokula yönelik genel memnuniyet düzeyine etki etmektedir.
- Hipotez 2: Velilerin yaş, gelir ve eğitim düzeyi gibi kişisel özelliklerine göre, ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve ilkokula yönelik memnuniyet düzeyleri farklılaşmaktadır.

Saha araştırması kapsamında, Pendik ilçesindeki ilkokullarda okuyan öğrencilerin velileri ile 807 adet anket yapılmıştır. Bu kapsamda, çapraz sorgulamalara olanak verecek kişisel özelliklere ilişkin bilgiler ile velilerin okulların mekânsal yeterliliğine ilişkin değerlendirmeleri ve okula yönelik genel memnuniyet düzeyleri tespit edilmiştir. Anket için örneklem belirlenirken Pendik ilçesindeki ilkokullar Hiyerarşik Kümelenme Analizi ile kümelenecek, her kümedeki öğrenci sayısı ile orantılı olarak anketler gerçekleştirilmiştir.

Anket sonuçlarına ilişkin istatistikler, tanımlayıcı ve çıkarımsal olmak üzere SPSS paket programı aracılığıyla değerlendirilmiştir (Şekil 1.1). İstatistiki analizde; 9 çeşit kişisel özelliğin okula özgü 19 farklı mekânsal özellik üzerinde memnuniyet düzeylerine yönelik etkisi, parametrik olmayan testler ve veri setinin yapısı gereği ki-kare trend analizi ile irdelenmiştir. Daha sonra, okulların mekânsal niteliklerine ilişkin 19 değişken temel bileşenler faktör analiziyle az sayıda açıklayıcı faktöre indirgenmiştir. Bu yöntemle elde edilen faktörlerin; ilkokullara yönelik genel memnuniyeti açıklama düzeyini ölçmek ve regresyon modelini oluşturmak için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Tüm bu analizler kapsamında araştırmanın iki temel hipotezi test edilmiştir (Şekil 1.2). Sonuç kısmında, elde edilen bulgular ile test edilen hipotezlere yönelik değerlendirmeler ve yorumlar yapılmıştır.

Şekil 1.1: Araştırma Analiz Yöntemleri.

Şekil 1.2: Araştırma Analizleri.

2. TANIMLAR ve KAVRAMLAR

2.1. Yaşam Kalitesi ile İlgili Tanımlar

‘Yaşam Kalitesi’nin tarihi oldukça eskidir ve tarihsel süreç içinde sürekli gündeme gelmiş konulardan birisidir. Aydıner Boylu’nun [Boylu ve Paçacıoğlu, 2016] tespitine göre Platon’un ‘Devlet’, Aristo’nun ‘Nikomakhos’a Eti’ isimli eserleri, yaşam kalitesi etrafındaki tartışmaların bugün olduğu gibi antik dönemde de var olduğunu göstermektedir [Edisan ve Kadioğlu, 2013]. Platon, bireylerin eylemlerini yönlendiren etkenleri, aynı zamanda, toplumun mutlu olmasını sağlayan faktörler olarak ele almış ve insan psikolojisi ile toplumsal politikaları birbirine bağlamaya çalışmıştır. Bu iki düşünce sisteminde de bireysel mutluluk üzerinden toplumsal mutluluğun hedeflendiğini görmek mümkündür. Platon’un ‘Devlet’ adlı kitabında birey ve toplum çıkarlarının örtüştüğünü, bireyin kendi menfaatini koruyabilmek için toplum menfaatini de koruması gerektiğini ileri sürmüştür. Platon’un ‘ideal devleti’ de insanların ihtiyaçlarını karşılamak temeli üzerine kurgulanmıştır. Diğer taraftan, Platon’un öğrencisi Aristoteles’in “Eudomania” ifadesini araştırmacılar mutluluk olarak ele almaktadırlar. Aristoteles’e göre; amacına ulaşabilen ve görevini yerine getiren kimse, mutludur. Bununla birlikte; içsel koşullar olarak kişinin psikolojisi ve sağlık durumu, dışsal koşullar olarak ise kültürel faktörler ve kişinin çevresi Aristoteles’in yaşam kalitesi arayışını oluşturmaktadır [Işık ve Meriç, 2010]. Geçmişte yapılan bu tanımlardan, yaşam kalitesinin algılanışının bugünkü anlamda kentsel yaşam kalitesi ile örtüştüğünü söylememiz mümkündür.

İslam düşünürleri de, antik Yunan filozofları gibi, insanların yaşam koşullarının kalitesi hakkında fikirler öne sürmüşlerdir. Mevlana ve Yunus Emre gibi İslam düşünürleri, tekilden tümele bakış açısıyla bireysel huzuru toplumsal mutluluğun çözümü olarak öne sürmüşlerdir. Mevlana iç huzurun, mutlu olmanın yolu olduğunu ifade etmiş ve “Ne olursan ol, gel” sözü ile toplumda eşitliği öne çıkararak farklılıkların sebep olacağı dışlanmanın önlenmesi ile toplumun yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik çözüm önermiştir. Aynı şekilde, Yunus Emre’nin en bilinen sözü olan “Yaratılanı sev, yaratandan ötürü” sözü, hem kişinin hem de toplum ve canlı çevrenin huzur içinde yaşamasına yönelik değerli bir öneridir.

‘Yaşam Kalitesi’ terimi ilk olarak, Long’un 1960 yılında yayınladığı “*On the Quantity and Quality of Life*” isimli makalesinde geçmektedir [Boylu ve Paçacıoğlu, 2016]. Zaman içinde değişen yaşam biçimlerine bağlı olarak insan, önceliklerine göre yaşam kalitesine ilişkin yaklaşımları da değiştirmiştir. İnsan hakları konusundaki deneyimler ve sanayi toplumuna geçişle birlikte, yaşam kalitesinin tanımlanması ve iyileştirilmesi konularına odaklanılmıştır. Yaşam kalitesi, tüm politik kararların alınmasında önemli bir gösterge olmuş, toplumların bir biçimde ulaşmayı amaçladığı evrensel bir hedef halini almıştır.

Yaşam kalitesinin standart bir tanımı yoktur ve farklı birçok disiplinin konusuna girmekte ve bu disiplinlerin önceliklerine göre tanımlamalar yapılmaktadır. Dissart ve Deller’e göre; ‘Yaşam Kalitesi’ tanımının genel bir yaklaşım ile ele alınması gerekmektedir. Szalai [Szalai, 1980] yaşam kalitesi kavramının her ne kadar genel bir sezgisel karşılığı olsa da, açık kökene sahip olmayan bir terim olduğunu ancak yaşamların ‘iyi’ ve ‘tatmini’ düzeyini ifade eden birçok özelliği olduğunu; bu kavramın yalnızca insan yaşamını ifade ettiğini, çoğul olarak nadiren kullanıldığını, anlamının ise açıklanabilir nitelikte bir genelleme olarak kullanıldığını, herhangi bir sosyal bilimler kategorisinde sınıflandırılmasının zor olduğunu söylemektedir [Dissart ve Deller, 2016].

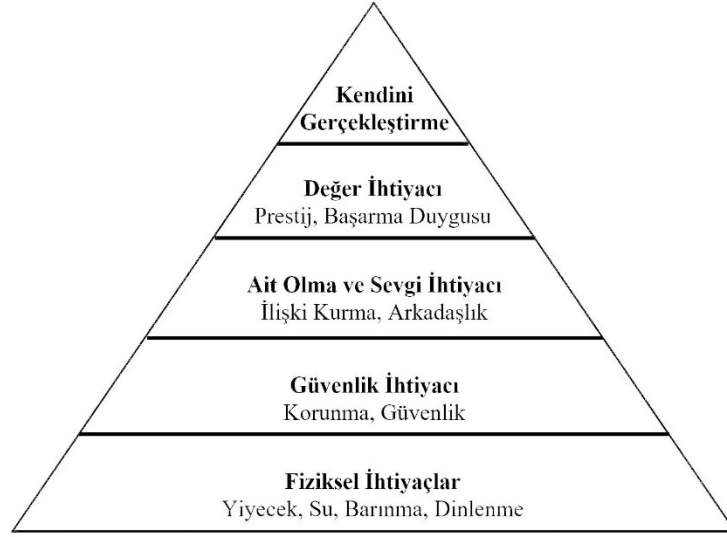
William V. D’Antonio ve arkadaşları [D’Antonio vd, 1994], ‘Yaşam Kalitesi’ kavramının birkaç değişik anlamının mevcut olduğunu ve ilk kritik seçimin öznel ve nesnel ölçümü olduğunu ifade etmişlerdir. Bu iki ölçüm kapsamında dört temel gösterge ile sunulan ikinci seçimin yapılabileceğini belirterek üzerine Maslow’a [Maslow, 1970] ait temel ihtiyaç hiyerarşisine atıfta bulunmuşlardır. Maslow’a göre (Şekil 2.1) aşağıdan yukarı doğru;

- Fizyolojik güvenlik ihtiyacı,
- Ait olma ve sevgi ihtiyacı,
- Bilme, anlama ve değer ihtiyacı ve
- Kişisel tatmin, kendini gerçekleştirme

olarak bu hiyerarşi oluşmaktadır [Maslow, 1970].

Elyse W. Kerce, ‘Yaşam Kalitesi’nin tanımlanması için öznel ve nesnel olan bireyin ihtiyaçlarının ne kadar iyi karşılandığını kimin belirleyeceği sorusunun nesnel ve öznel tartışmasının doğasında olduğunu söylemektedir. Elyse W. Kerce’ye göre, nesnel yaklaşım seçkinlerin yargısına dayanır; çünkü insan ihtiyaçlarını neyin karşılayacağını belirten standartları belirleyen onlardır. Öznel yaklaşım ise, bireylerin

kendilerinin yaşam kalitesini tanımlamasına ve çok sayıda farklı uyum olasılığına da imkan sağlar. Bu sebeple genel olarak, nesnel yaklaşımları devlet kurumları tercih ederken, öznel yaklaşımların ise genellikle akademik kuruluşlar ve anket çalışmaları yapanlar tarafından benimsendiği tespitinde bulunur [Kerce, 1992].

Şekil 2.1: Maslow'un Temel İhtiyaç Hiyerarşisi.

Yaşam kalitesi, kişinin gelir düzeyi ve sosyo-ekonomik koşullar ile sınırlanamaz. Eğitim, sağlık, kültür ve ekoloji gibi toplumsal yaşamı biçimlendiren alanlara ilişkin değerlendirmeler de yaşam kalitesi açısından belirleyici unsurlardır. Dolayısıyla, bireysel değerlendirmeler çerçevesinde şekillenen yaşam kalitesi kavramı, ekonomik olmasının yanı sıra sosyal ve çevresel unsurları da içeren bir algı bütünüdür. Sosyal ve çevresel etkenler bireyin psikolojisini etkilemektedir ve yaşam kalitesi, psikolojik faktörlerin yanı sıra sosyal ve çevresel faktörlerin de etkisi ile ortaya çıkan memnuniyet durumudur. Memnuniyet; ihtiyaçlar, istekler ve beklentilerin karşılanma düzeyi olarak tanımlanmaktadır [Abbate vd, 2001].

Yaşam kalitesinin çok boyutlu değişkenler ile ifade edilen bir kavram olması sebebiyle araştırmacılar çeşitli kuramlar üzerine çalışmışlardır. Bu çalışmalardan birisi de 'Yaşam Kalitesi' kavramının, refah ve mutluluk terimlerine karşılık geldiğini söyleyen Veenhoven'e aittir. Vennhover bu terimler için bir sınıflandırma öneren 'Dörtlü Yaşam Kalitesi' kuramı üzerine çalışmıştır. Bu kuramda 'Yaşam Şansı' ve 'Yaşam sonuçları' ile 'Dışsal Kaliteler' ve 'İçsel Kaliteler' arasında ikili durum çaprazlama yöntemi kullanılmıştır (Tablo 2.1), [Veenhoven, 2000]. Vennhover'e göre,

yaşam kalitesi algısında dışsal bir faktör olan ‘yaşanılabilir bir çevre’ ile ‘bireyin yaşama bakışı’nın uyumu da önemli düzeyde etkilidir.

Tablo 2.1: Dörtlü Yaşam Kalitesi.

Dörtlü Yaşam Kalitesi		
	Dışsal Kaliteler	İçsel Kaliteler
Yaşam Şansı	Yaşanabilir Çevre	Kişinin Yaşam Kabiliyeti
Yaşam Sonuçları	Yaşamın Yararı	Yaşamın Değerini Bilme

Diğer taraftan, bireyin yaşam kalitesinin ‘nesnel duruma göre mi yoksa öznel algılamaya mı bağlı olduğu’ konusu yaşam kalitesi tanımında olduğu gibi yaşam kalitesi ölçümlerinde de görüş birliği sağlanamamasına sebep olmaktadır. Bu nedenle, yaşam kalitesi kriterlerinin nesnel ve öznel göstergeler açısından kategorize edilmesi ile hangi göstergelerin kullanılacağı hususunda araştırmacılar arasında fikir ayrılığı oluşmaktadır. Bununla birlikte, yaşam kalitesinin hem nesnel hem de öznel göstergelerden oluşmasına rağmen nesnel göstergelerin öznel göstergelere yansımaları gerçekleşmediğinde, yaşam kalitesi algılamaya bağlı olarak değişmemektedir. Örneğin, çevre kirliliği arttığında veya azaldığında bu nesnel durum birey tarafından algılandığı takdirde kişinin yaşam kalitesi etkilenmektedir. Dolayısıyla, yaşam kalitesi değerlendirmelerinde kişinin öznel değerlendirmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yukarıda yapılan yaşam kalitesine ilişkin değerlendirmelere göre şu genel görüşleri öne sürmek mümkündür:

- Yaşam kalitesi çok boyutlu ve tek bir tanımı olmayan bir kavramdır.
- Bireyin yaşam kalitesi; sosyal, ekonomik, çevre unsurlarını birlikte içeren bir algı bütünüdür.
- Nesnel ve öznel göstergelere dayalı olmasının yanında bunların etkileşimi ile ortaya çıkan bir memnuniyet durumudur.
- Yaşam kalitesinin belirlenmesi; ülkeye, kültüre ve kişiye göre değişmekle birlikte, yaşanılan çevrenin nesnel niteliği ve kişinin öznel algısı ile etkileşimine dayanmaktadır.

Geçmiş dönemlerden günümüze filozofların mutluluk arayışı, günümüzdeki yaşam kalitesi anlayışının temelini oluşturmaktadır. Diğer bir ifadeyle mutluluk

kişinin kendi yaptığı değerlendirmeler sonucu oluşan hisleri ile yaşamından duyduğu memnuniyeti ilişkilendirerek, yaşam kalitesi kavramının özünü teşkil etmektedir.

2.2. Planlama Literatüründe Yaşam Kalitesi

Planlanandan daha hızlı nüfus artışı ve kentin alansal olarak genişlemesi plansız kentleşmeye, dolayısıyla kentleşme sorunlarına sebep olmaktadır. Buna bağlı olarak; yerleşim alanlarının plansız gelişmesiyle birlikte teknik ve sosyal donatı alanlarının sağlanmasında yetersizlik, trafik ve çevre sorunlarıyla birlikte kentlilerin yaşamında kaliteyi düşürmektedir. Bunun tersi olarak; planlı yerleşim alanları, kentsel altyapı, ulaşım ve korunan doğal çevre gibi olanakların sunulma düzeyleri yaşam kalitesini yükseltmektedir. Massam, kent olanaklarının sunumu ile yaşam kalitesi arasında kuvvetli bir ilişkinin olduğunu belirtmektedir [Massam, 2002]. Dolayısıyla, bireyin yaşadığı küçük ölçekli konut ve daha büyük ölçekte kentin bütününe kapsayan yapılaşmış çevre, kentsel donatı sunumlarına bağlı olarak yaşam kalitesini etkilemektedir. Diğer bir ifade ile yaşam kalitesi, öznel olarak bireyin özelliklerine bağlı ve kendi değerlendirmeleri ile oluşmasına rağmen, bireyin içinde bulunduğu yapılaşmış ve doğal çevreden bağımsız değildir.

Bireylerin yaşamdan memnun olması amacına yönelik olarak yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefi, hem politikaların geliştirilmesi hem de kent plancıları için planlama aşamasında yol gösterici bir kriter olmaktadır. Buna bağlı olarak, yaşam kalitesinin sürekli olarak ölçülmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Doğal ve yapılı çevre, altyapı ve nüfusa ait göstergeler bu ölçüm ve değerlendirme süreçlerinde en çok ihtiyaç duyulan hususlardır. Yaşam kalitesi çalışmalarında kullanılmak üzere kentlerdeki hizmet sunumları dikkate alındığında, konut, sağlık, eğitim, kültür, çevre, spor, dinlenme, altyapı, güvenlik, ulaşım, bilgi ve iletişim gibi kategoriler temel alınmaktadır.

Kentlerde bulunan nüfus yoğunluğu ile kentlerin alansal büyüklüğünün kentlerin sunduğu yaşam kalitesi arasındaki ilişkinin tespitine yönelik pek çok araştırma yapılmıştır. Hızlı nüfus artışı ile kentin alansal genişlemesi kaliteyi etkileyen bir özellik olarak incelenmiştir. Amerika halkının yaşam kalitesine yönelik 1976 yılında Campbell ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada, bireylerin yaşamı değerlendirmesinin çevreyi algılamasına bağlı olması sonucunda, topluluğun büyüklüğü ile yaşam kalitesi arasında bir ilişkinin olduğunu tespit etmişlerdir. Bu

araştırmada, küçük kentlerde yaşayanların büyük kentlerde yaşayanlara göre daha hoşnut oldukları sonucuna varmışlardır [Campbell vd, 1976]. Kent büyüklüğü ile yaşam kalitesi arasındaki bu ilişki; her ne kadar bireyin algılaması, eğitimi ve kültürü gibi durumlardan etkilenmesi ve nüfus yoğunluğunun tek başına kentsel yaşam kalitesini açıklaması için yeterli olmamasına rağmen, kent planlamasında optimum kent büyüklüğüne yönelik arayışlara sebep olmuştur.

Kent planlaması için dikkate değer diğer bir konu ise, göç ve yer değiştirme eğilimidir. Bölgelerarası dengesizlikler yer değiştirmeye sebebiyet vermektedir. Bireyler yer değiştirme kararlarında, gideceği yerin yaşam kalitesi ile de ilgilenebilirler. Bölgelerarası dengesizliğin sebepleri, ekonomik nedenlerle birlikte eğitim ve sağlık gibi imkanların eşit olmamasıdır [Rogerson, 1999]. Günümüzde, kent planlaması açasından yer değiştirme ve göçün sadece ekonomik nedenler ile değil bir bütün olarak yaşamdan memnuniyete dayalı olarak ortaya çıktığına ilişkin görüş kabul görmektedir.

Kentlerdeki nüfus artışı ile yetersiz kalan hizmetler ve beraberinde getirdiği kentleşme sorunlarıyla birlikte insanların yaşam biçimlerindeki değişimler, bireyleri yaşadıkları doğal ve yapılı çevreye daha duyarlı hale getirmektedir. Bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefi, politikaların geliştirilmesi için olduğu kadar kent planlaması açasından da yol gösterici olmaktadır.

2.3. Kentsel Yaşam Kalitesi ile İlgili Tanımlar

Dünyada kentsel nüfus oranının artmasıyla kentlerde yaşam kalitesi sorun haline gelmiştir. ‘Kentsel yaşam kalitesi’ kenti ve mekânı merkezine alan yaklaşım ile değerlendirilen bir yaşam kalitesi kavramıdır [Tekeli vd, 2002]. Yaşam kalitesinin tanımı ve ölçülmesine yönelik araştırmaların çoğalması, yaşam kalitesi ve kent kavramlarının birlikte kullanılmasına sebep olmuştur. Kentsel yaşam kalitesi ile yaşam kalitesi arasında kapsamları bakımından fark vardır. ‘Kentsel yaşam kalitesi’ bireyle birlikte alandaki diğer tüm canlıları kapsamasına rağmen; ‘yaşam kalitesi’ sadece insan yaşamından bahsetmektedir ve bireyi temel almaktadır [Szalai, 1980].

Bugün birçok disiplinin araştırma konusu haline gelen ‘kentsel yaşam kalitesi’ henüz çok yeni bir kavram olmasına rağmen, tarihte kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik örnekler de vardır. Osmanlı Devleti’nde İstanbul’da kent hizmetlerinin yerel yönetime aktarılması ve modern belediyecilik anlayışı ile kurulan

Şehremaneti, kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik olarak kabul edebileceğimiz bir uygulamadır. Şehremaneti, kenti on dört belediye dairesine ayırarak İstanbul'un kaldırımlarının, kanalizasyon sistemlerinin inşası, kentin aydınlatılması ve yolların genişletilmesi için belediye bütçesinin artırılmasını sağlamaya çalışmıştır. Osmanlı Devleti'nde özellikle İstanbul'un fethiyle birlikte, Fatih'in "Bir şehri âbâd etmek, halkın gönlünü almaktır" sözünden de anlaşılacağı gibi, halkın mutluluğu devlet yönetiminin temeli olarak görülmüştür. Bugün kentsel yaşam kalitesi etkenleri olarak kabul ettiğimiz genel anlamda mutluluk, çoğulculuk, sağlık ve çevreye ilişkin hassasiyetlere Fatih Sultan Mehmet'in sahip olduğunu belirleyebilmekteyiz. Bu dönemlerde; İstanbul, yaşamak için prestij kenti olarak kabul edilmekteydi. Fatih Sultan Mehmet'in halkın refah içinde olması, sokakların temizliği ve halk sağlığının sağlanması gibi yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik koyduğu kurallar, hem kendi döneminde hem de vasiyetnamesi ile kendisinden sonraki Osmanlı dönemlerinde de yaşam kalitesine yönelik çalışmaların sürdürülmesini sağlamıştır [Ülgen, 1939]. Benzer şekilde, Fatih Vakfiyesi, şu satırları ihtiva eder: "Bir şehri kurmak, ulvi bir harekettir; insanların kalbinin kazanılması ve yüzünün güldürülmesini mucip olur". Osmanlı Devleti'nde kamu hizmeti düşüncesi, devletin başlıca vazifelerinden biri olarak görülürdü ve kamu hizmetinin amacı uyruğunda bulunan bireylerin refah ve varlık içinde yaşamalarını sağlamaktı. Günümüzde, devletin veya belediye idarelerinin yapmakla sorumlu olduğu kamu hizmetlerinin çoğu, Osmanlı Devletinde vakıf müesseseleri aracılığıyla yapılırdı. Bu amaçla Osmanlı Devleti sadece çok sayıda vakıf kurmakla kalmamış; onları sıkı bir kontrole tabi tutarak, halkın ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamalarına ve daha iyi hizmet etmelerine de çalışmıştır. 1528'lerde Vakıflar, Osmanlı İmparatorluğunun yıllık kamu gelirlerinin %12'sini harcamaktaydı [İnalcık ve Unan, 1988].

Avrupa'da ise 19. Yüzyılın ilk yarısında endüstrileşme, kentlerdeki nüfus artışı ve sağlıksız çalışma koşullarıyla birlikte özellikle kentlerde salgın hastalıkların yayılması, kentlerdeki kamu sağlığı konusunu öne çıkarmıştır. Bu olumsuzluklara en fazla sahip olan İngiltere'de 1832'de 'Kamu Sağlığı Yasası' çıkarılmış ve kent yaşamının iyileştirilmesine yönelik raporlar ve çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu dönemde henüz yaşam kalitesi kavramı gelişmemiş olsa da, bu çalışmalarda yolların ve kanalizasyonların iyileştirilmesi, çevre ve konut için standartların belirlenmesi gerektiği belirlenmiştir. Söz konusu raporlarda, sağlık hizmetlerinin yerel yönetimlere

aktarılması ile yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler için yerel yönetimler görevlendirilmiştir [Tekeli, 1980].

Yaşam kalitesi kavramı 1930'larda henüz günümüzdeki şeklini almamış olsa bile, sosyal sorunlar ve halkın refah düzeyi ile ilgili araştırmalar yapılmaktaydı. Bu araştırmalara örnek, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1933 yılında hazırlanan Birleşik Devletler'deki 'Güncel Sosyal Eğilimler Raporu' (*Recent Social Trends in the U.S.*) isimli 'Sosyal Eğilimler Komitesi' (*Committee on Social Trends*) tarafından yapılan rapordur. Birleşik Devletler'in 2. Dünya Savaşı sonrasında yeniden yapılanma dönemine girmesiyle halkın refah düzeyinin artırılmasına yönelik faaliyetler yapılmaya başlanmıştır. Halkın refah düzeyini belirlemek ve kentsel yerleşimleri karşılaştırmak için araştırmalar yapılmış ve bu araştırmalar daha sonraki araştırmalara da yol gösterici olmuştur. Örneğin Ben-chien Liu'nun 1976 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 243 metropoliten alanda yaptığı çalışma; 123 gösterge kullanarak yaşam kalitesi bileşenlerini çevre, eğitim, sağlık, politik ve ekonomik alanlarına ayıran kapsamlı bir araştırmadır [Liu, 1977]. Yine 1976'da Campbell ve arkadaşlarının araştırmalarında da öznel değerlendirmelere yer verilmesi nedeniyle daha çok sosyologların üzerinde çalıştığı hoşnutluk ve kişisel algılar dikkate alınmıştır. Bundan sonraki çoğu araştırmada nesnel ve algılamaya dayalı öznel göstergeler birlikte kullanılmaya başlanmıştır. Bunlarla birlikte, birçok araştırmada, kentler, yaşam kalitesi açısından sıralamaya tabi tutulmuştur ve daha çok ekonomik göstergelerin kullanıldığı bu çalışmalarda insanların hangi kentlerde yaşamayı tercih ettikleri araştırılmıştır [Türksever, 2000].

Kentin sunduğu hizmetlere kentte yaşayan bireylerin eşit ve dengeli bir şekilde erişebilmesinin ölçümü olarak kabul edilen toplam kalite düzeyi 'nesnel göstergeler olarak, bireylerin kentsel hizmetlerden duydukları memnuniyet düzeyi ise 'öznel gösterge' olarak ifade edilmiştir. Bu iki gösterge, kentsel yaşam kalitesi düzeyinin hem toplumsal hem de bireysel yönden ölçülmesiyle birbirini tamamlamaktadır [Sarı ve Kındap, 2018]. Kentsel yaşam kalitesi; toplumsal, ekonomik ve mekânsal öğeler açısından kentsel alt yapı, iletişim, ulaşım, konut ve benzeri olanakların sağlanma düzeyinin belirlenmiş ölçütlerin üstünde olması durumunu yansıttığını ve bu bağlamda, kentsel yaşam kalitesinin iyi düzeyde olduğunu, kentin nesnel öğelerinin belirlenen ölçütlerin üzerinde olduğunu göstermektedir [Geray, 1998].

Kentsel yaşam kalitesi, kentsel hizmetlerin eşit ve erişebilir olması ve kentli haklarının karşılanma düzeyi olarak insan haklarının kentsel yaşama yansımaları ile

ilişkilendirilmektedir. Diğer bir ifade ile, kentli hakları insan haklarının kentsel mekândaki karşılığıdır. Kentlerde ekonomik, sosyal ve kültürel imkanların oluşturulması, topluluk bilincinin oluşturulması, kentsel hizmetlerin kalite etkinliğinin artırılması ve yerel yönetimlere katılım, kentli haklarının içeriğidir [Tekeli, 2010].

İnsan hakları 30 maddelik bildiriyle 10 Aralık 1948 tarihinde ‘İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’ adıyla Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilerek yayınlanmıştır. Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler Konferansında Mart 1992’de Avrupa Kentsel Şartı kabul edilmiştir. ‘Avrupa Kentsel Şartı’ını oluşturan ilkelerin 13 ana başlığı ise şu şekilde sıralanmıştır. Bunlar; ulaşım ve dolaşım, kentlerde çevre ve doğa, kentlerin fiziki yapıları, tarihi kentsel yapı mirası, konut, kent güvenliğinin sağlanması ve suçların önlenmesi, kentlerdeki engelli ve sosyo-ekonomik bakımdan engelliler, kentsel alanlarda spor ve boş zamanları değerlendirme, yerleşimlerde kültür, yerleşimlerde kültürler arası kaynaşma, kentlerde sağlık, halkın katılımı, kent yönetimi ve kent planlaması, kentlerde ekonomik kalkınma olarak listelenmektedir.

Bu şartla birlikte ‘Avrupa Kentli Hakları Deklarasyonu’ ile Avrupa ülkelerinde yaşayan bireylerin kentli hakları 20 madde ile geliştirilmiştir. Şartta, iyi bir kent yönetimi için ilke ve yükümlülükler tanımlanmıştır. Şartın ana hedefi, bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesidir. 20 maddelik deklarasyonun içeriğine göre Avrupa kentlerinde yaşayan bireyler şu haklara sahiptir. Bunlar; güvenlik, kirletilmemiş ve sağlıklı bir çevre, istihdam, konut, dolaşım, sağlık, spor ve dinlenme, kültür, kültürler arası kaynaşma, kaliteli bir mimari ve fiziksel çevre, işlevlerin uyumu, katılım, ekonomik kalkınma, sürdürülebilir kalkınma, mal ve hizmetler, doğal zenginlikler ve kaynaklar, kişisel bütünlük, belediyeler arası işbirliği, finansal yapı ve mekanizmalar, eşitlik [Torlak ve Yavuzçehre, 2005].

Sonuç olarak; kentsel yaşam kalitesi kavramı, kentlerdeki refah düzeyinin düşmesi ve sosyal sorunlarla birlikte son yüzyıl içinde ortaya çıkmıştır. Yaşam kalitesi kavramı, sadece bireyin yaşamı ile sınırlı değildir, kentsel alandaki tüm canlıları kapsar. Kentsel yaşam kalitesi kavramı ve ölçülmesi yeni olmasına rağmen kentlilerin refahı ve yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik örneklerin tarihi eskidir ve bugün birçok disiplinde araştırmaların konusunu oluşturmaktadır. Kentsel yaşam kalitesini sosyal, ekonomik ve fiziki çevre bileşenleri oluşturmakla birlikte; günümüzde ölçülmesinde, hoşnutluk ve kişisel algılamaların etkilenmesi de dikkate alınmaktadır.

2.4. Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçümü

Kentsel mekânı, insanın tabiatındaki toplu yaşama ve sosyalleşme eğilimini içeren yaşam biçimi oluşturmaktadır. İnsanın varlığını sürdürme amacına göre de şekillenmektedir. Günümüzde ise plansız gelişen kentler, bireyin yaşamını zorlaştırmakla birlikte, hem bireyin hem de toplumun gelişimini etkilemektedir. Sosyal, ekonomik ve çevre koşullarına yönelik politikaların geliştirilmesi için yapılan araştırmalarda, kentsel yaşam kalitesi, kullanılan öncelikli kavramlardan birisidir. Diğer taraftan kentsel yaşam kalitesini etkileyen faktörler yaşamın kendisi gibi çok boyutlu bir yapıya sahiptir.

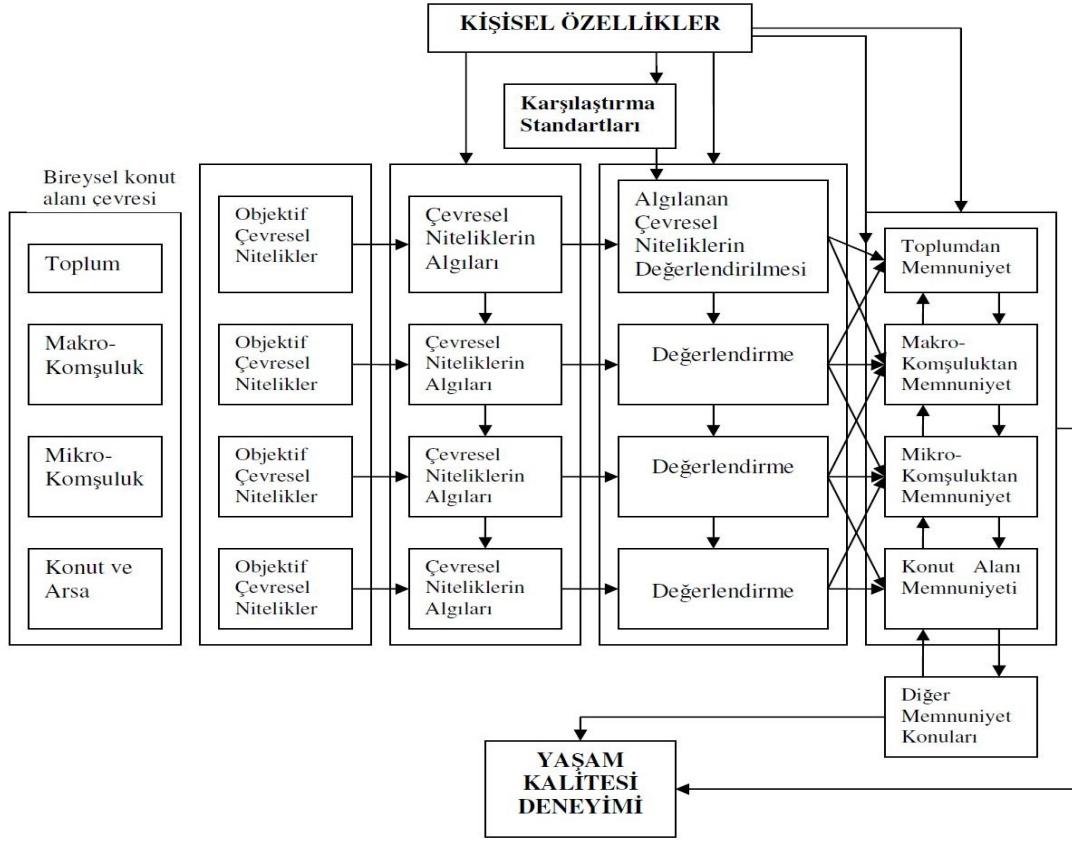
Kentsel yaşam kalitesi kavramının yeni olması ve farklı disiplinlerin araştırmalarına konu olması sebebiyle ölçümlerine ait ölçüt ve göstergeler üzerinde de bir uzlaşmaya varılamamıştır. Kentsel yaşam kalitesinin güvenilir bir biçimde ölçülmesi ve izlenmesi, ekonomik ve sosyal gelişimler ile eğilimlerin kapsamlı bir şekilde anlaşılması gerekmektedir. Politikacılar ve karar mekanizmaları bu amaçla; yaşanabilir, yaşam kalitesi, çevre kalitesi ve sürdürülebilirlik gibi kentsel yaşama ilişkin unsurları kapsayan bilgi birikimlerini geliştirmeye yönelmişlerdir. Sürdürülebilirliğin giderek artan önemi ve kentsel yaşam kalitesi ile yakından ilişkisinin olması, kentsel yaşam kalitesinin; planlama, dönüşüm ve konut alanlarının planlanmasında sürdürülebilir uygulamalara yönelik kullanılan uygun bir araç haline gelmesini sağlamıştır [Marans, 2007].

Genel olarak, kentsel yaşam kalitesi göstergeleri nesnel ve öznel ayrımına tabi tutulmakta ve hangisinin nasıl esas alınacağı araştırmanın gerçekleştirildiği disiplini, konusu ve amacına göre değişmektedir. Yapılan çalışmalarda farklı görüşler olmasına rağmen nesnel göstergeler kadar öznel göstergelerin de gerekliliği çoğunlukla kabul görmektedir. Bununla birlikte; nesnel göstergelere kıyasla, kişiye göre değişebilen öznel algılar, davranışlar ve değerler bakımından karmaşık bir yapıya sahiptir ve kolayca ölçülemez. Nesnel göstergeler ise, kentin sunduğu hizmetlere ve olanaklara bireylerin eşit ve dengeli erişebilmesi olarak değerlendirilmektedir. Nesnel ve öznel göstergeler kentsel yaşam kalitesi düzeyinin hem toplumsal hem de bireysel açıdan ölçülmesi ile birbirini tamamlamaktadır [Sarı ve Kındap, 2018]. Nesnel ve öznel özellikler aynı zamanda birbirini etkilemektedir; toplumun nesnel özellikleri, bireylerin yaşamlarını nasıl değerlendirdiklerini biçimlendiren temel faktörlerden

birisidir. Campbell ve arkadaşları bu konuda ilk çalışmaları yapmışlar ve yaşam kalitesinin kavramlaştırılmasında öznel algılama, değerlendirme ve memnuniyetin ölçülmesini kullanmışlardır. Bu yaklaşımla, sadece yaşam koşulları yerine yaşamın çok boyutlu deneyimi üzerinde durmuşlardır [Campbell vd, 1976].

Kentsel yaşam kalitesi araştırmalarında, yapılaşmış çevre için özellikle konut alanı memnuniyeti konusu ele alınmıştır. Campbell ve arkadaşlarının nesnel özellikler ile öznel algılama ve değerlendirmeleri birlikte ele aldıkları yaklaşımdan hareketle, Marans ve arkadaşları bu konuda kavramsal ve deneysel bir bakış açısıyla araştırmalar yapmıştır. Marans ve arkadaşları, yaşam kalitesi araştırmalarında konut alanı memnuniyeti için yapılı çevrenin nesnel özelliklerinin, kullanıcı özellikleri ve buna bağlı algıya dayanan değerlendirmelerle birlikte tespitini bir model ile göstermiştir (Şekil 2.2), [Marans, 2003]. Bu model; topluma özgü makro-komşuluk, mikro komşuluk, konut ve arsa gibi bireysel konut alanı çevresi için yapılı çevreye ait nesnel özellikler ile kişisel özellikler ve bireyin karşılaştırma standartlarına göre algılanması ve değerlendirilmesiyle konut alanı çevresine ait her bir alan için memnuniyet seviyelerini tespit ederek yaşam kalitesinin değerlendirilmesine imkan vermektedir.

Sonuç olarak; günümüzde kent nüfusunun artması, hizmet arzı yetersizlikleri, sosyal problemler gibi kentleşme sorunlarına çözüm üretilmesi, kentlerin ekonomik ve sosyal kalkınmada öneminin artması, yaşam kalitesine yönelik beklentilerin yükselmesi gibi sebeplerle kentsel yaşam kalitesinin geliştirilmesi için politikaların etkin bir şekilde yönetilmesi ve izlenmesi için yaşam kalitesinin sürekli olarak ölçülmesi gerekmektedir. Bu ölçümlere ait göstergeler için genel bir uzlaşma olmamasına ve bilim insanlarının, politikacılar ve araştırmacıların ihtiyaç duydukları gösterge ve bilgiler farklı olmasına rağmen, özellikle AB (Avrupa Birliği), BM (Birleşmiş Milletler) ve OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) gibi uluslararası kuruluşlara dayanarak yaşam kalitesi değerlendirmelerinde kullanılacak göstergeler olarak konut, eğitim, sağlık, çevre, güvenlik, kültür, spor ve dinlenme, ulaşım, altyapı, bilgi ve iletişim kategorilerini temel almak mümkündür. Bununla birlikte; kentsel yaşam kalitesinin geliştirilmesine yönelik politikalar için yapılan araştırmalarda en çok kentteki nüfus, altyapı, doğal ve yapılı çevreye ilişkin mevcut durumu ortaya koyacak ölçümlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Şekil 2.2: Konut Alanı Memnuniyeti Modeli.

2.4.1. Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri

Kentlerde yaşam kalitesini belirleyen göstergelerin belirlenmesi yaşam kalitesinin ölçülmesi için önemlidir. Bu amaçla; mahalle, semt ve kent ölçeğinde yaşam kalitesini yansıtan özellik ve göstergelerin belirlenmesine yönelik birçok araştırma ve çalışma yapılmıştır. Kentsel yaşam kalitesinin belirlenmesi çalışmaları, genellikle yerleşmeleri yaşam kalitesine göre sıralamaya yönelik olmuştur. Bu çalışmalar iklimsel koşullar, demografik özellikler, ulaşım, ekolojik ve kentsel doku özellikleri gibi ölçütleri içermektedir. Bu ölçütlerin her birine ağırlık verilerek kentsel alanın genel sıralamasını göstermek için puanlama yapılmaktadır. Bu sıralamanın aynı zamanda yerleşmenin genel kalitesini verdiği düşünülmektedir. Öte yandan bu tür çalışmalar, ölçütler ile ağırlık puanlarının çalışmayı yapan tarafından belirlenmesi ve alandaki bireylerin yaşam kalitesinin nasıl değerlendirildiğine ilişkin bir ölçümün olmaması sebebiyle eleştirilmektedir. Diğer bir ifade ile alandaki nesnel özelliklere ek olarak, bu nesnel özelliklerin bireyler tarafından nasıl algılandığı ve bireyler için ne anlam taşıdığı gibi öznel değerlendirmeler de gerçek kaliteyi yansıtmaları açısından

önem taşımaktadır. Öznel değerlendirmeleri de kapsayan ölçütler, özellikle politikacılar ve seçilmiş yöneticiler açısından seçmene kulak verilmesi anlamında, daha kabul edilebilir ölçütlerdir. Bununla birlikte öznel değerlendirmelerin ölçülmesi; hem nesnel özelliklerin göreceli etkisinin belirlenmesi, hem de bu özellikler arasındaki ilişkinin tespitine imkan vermektedir [Marans, 2007]. Kentsel yaşam kalitesinin ölçümü çalışmalarında çoğunlukla ekonomik, sosyal ve fiziki çevre özelliklerini gösteren nesnel göstergeler ve bireyin algısına dayalı memnuniyeti belirlemeye yönelik olan öznel göstergeler olmak üzere iki kategori birlikte ele alınmaktadır.

20. yüzyılın başlarında, yerel ve merkezi yönetimler ile sivil toplum örgütleri sosyal değişim ve eğilimler ile ilgili istatistik ve analizlerini içeren sosyal yapıya ilişkin raporlar yayınlamaya başlamışlardır. 1960'lı yıllarda bu raporlarda gelir, sağlık, tüketim, eğitim ve konut gibi sosyal göstergeler ile ilgili veri toplanarak sistematik olarak düzenlenmeye başlanmıştır [Bognar, 2005]. Araştırmalarda 1960'lardan itibaren sosyal göstergelere ilgi artmıştır. 1970'lerde OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development* -Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) ve Birleşmiş Milletler Sosyal ve Ekonomik Danışma Kurulu sosyal göstergeler çalışmalarına başlamıştır. Bu çalışmalarda, sosyal ve demografik istatistik çalışmaları yapılarak sosyal göstergeler geliştirilmiştir.

OECD, 38 ülkeyi kapsayan bu bölgelerin refah, sosyal ve ekonomik faktörler kapsamında karşılaştıracak şekilde 'Daha İyi Yaşam Endeksi'ni 2011 yılında yayınlamaya başlamıştır. Bu endeks; kategorileri ağırlıklandırmakla birlikte, ülkeleri ve bölgeleri diğer OECD ülke ve bölgeleri ile karşılaştırmaktadır. OECD belirli aralıklarla ülkeler ve bölgeler için 'Hayat Nasıl' olarak adlandırılan raporları yayınlamaktadır. Bu raporlar, ülkelerin ve bölgeler için mevcut durumu yansıtmakta ve üretilecek politikalar için bilgi sunarak katkı sağlamaktadır [OECD, 2017].

BM tarafından UN-Habitat öncülüğünde Kentsel Gösterge Programı (*Urban Indicators Program*) 1993 yılında başlamıştır. Bu program, nitelikli kentsel verinin elde edilmesi ile kentsel sorunların azaltılmasına ve kentsel yaşamın iyileştirilmesine yönelik politikaların geliştirilmesine dayanak olması amacıyla kurulmuştur. Bu çalışma 1996 yılındaki 'Habitat 2 Konferansı' hazırlıklarına dahil edilmiştir. Konferansın Habitat Gündemi'nde yer almış ve küresel düzeyde uygulanması ve kentlerin ilerlemesinin izlenmesi amacıyla göstergeler sistemi oluşturulmuştur. Toplam 43 gösterge kullanılmış olup, bu göstergeler; konut, sosyal gelişme ve yoksulluğun önlenmesi, çevre yönetimi, ekonomik gelişme, yönetim ve bin yıl kalkınma hedefi kategorileri

altında toplanmıştır. Bu Birleşmiş Milletler çalışmasında, verilerin güvenilir ve güncel olması konusunda hassas davranılmıştır. Ülkelerin ulusal istatistik kurumları, kent alan yönetimleri, araştırma kuruluşları ve bankalar gibi kuruluşlar işbirliğiyle yapılan bu çalışmalar hem uluslararası kentsel yaşam kalitesi çalışmalarına öncülük etmekte, hem de yerel düzeyde yapılan çalışmalara katkı sağlamaktadır [Guideline, 2009].

AB üye ülkeleri ve aday ülkelerin kentleri için 'Kentsel Denetim' amacıyla kentlerdeki yaşam kalitesinin ölçülmesi için 1998 yılında başlatılan basit bir kentsel gösterge seti çalışması 2004 yılında tamamlanmıştır. 'Kentsel Denetim'in amacı, AB üye ve aday ülkelerinin kentlerinde güvenilebilir ve karşılaştırılabilir verileri toplayarak kentsel düzeyde politikaların geliştirilmesine dayanak oluşturmaktır. Bu çalışmada yer alan kategoriler; nüfus, vatandaşlık, hanehalkı yapısı, konut, sağlık, suç, işgücü piyasası, ekonomik faaliyet, gelir eşitsizliği ve yoksulluk, vatandaş katılımı, yerel yönetimler, eğitim hizmetlerinin sunumu, nüfusun eğitim durumu, iklim ve coğrafya, hava kalitesi ve gürültü, su, atık yönetimi, arazi kullanımı, enerji kullanımı, ulaşım, bilgi işlem altyapısı, yerel e-devlet, bilgi ve iletişim sektörü, kültür ve eğlence ve turizmdir. Bu kategoriler altında 86 anahtar değişken ve 233 gösterge belirlenmiştir [EU Audit Urban, 2004].

Türkiye'de ilk defa TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından 2015 yılında yayınlanan 'İllerde Yaşam Endeksi', bireylerin yaşamını hem nesnel hem de öznel göstergeler kullanarak incelemiştir. Bu çalışma, hane halkları ve bireylere ait yaşam boyutlarını il düzeyinde karşılaştırmaya ve izlemeye yöneliktir [Web 3, 2020].

TÜİK'in çalışması, 11 boyut ve 41 alt göstergedен oluşmaktadır (Tablo 2.2), [Web 3, 2020]. Bu çalışma, hazırlanan yaşam endekslerinden hareketle illerin sıralanmasından çok bunların nasıl kümelendiklerini belirlemeye yöneliktir. Böylece endeksler, hangi illerin ne kadar birbirlerine benzedikleri ve farklı olduklarını ortaya koymaktadır [Özari ve Eren, 2018].

Bununla birlikte, uluslararası alanda yaşam kalitesinin ölçümlerinde hangi göstergelerin kullanılacağına dair üzerinde uzlaşmaya varılmış fiziksel, sosyal, ekonomik göstergeler belirlenememiş ve geliştirilmesi de sağlanamamıştır. Politikacı ve karar vericiler için kentlerde mevcut durumu ortaya koyan birleştirilmiş veriler, karar verme aracı olarak yeterli olmaktadır. Benzer şekilde, kamuoyu ise daha basit şekilde bir araya getirilmiş bilgiye ihtiyaç duymaktadır. Diğer taraftan, bilim insanlarının ise temel verilere ihtiyaçları vardır. Dolayısıyla, kentsel yaşam kalitesi Bilim insanları için ideal gösterge setine ihtiyaç duyulurken, politika yapıcılar ve

Tablo 2.2: TÜİK İllerde Yaşam Endeksi Temel Göstergeler.

Konut	Fert başına düşen oda sayısı
	Konut içinde tuvalet mevcudiyeti oranı (%)
	Konut kalitesinde problem yaşayanların oranı (%)
Çalışma Hayatı	İstihdam oranı (%)
	İşsizlik oranı (%)
	Ortalama günlük kazanç (Türk Lirası)
	İşinden memnuniyet oranı (%)
Gelir ve Servet	Kişi başına düşen tasarruf mevduatı (Türk Lirası)
	Orta ve üstü gelir grubundaki hanelerin oranı (%)
	Temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını beyan eden hanelerin oranı (%)
Sağlık	Bebek ölüm hızı (%)
	Doğuştan beklenen yaşam süresi (Yıl)
	Hekim başına düşen müracaat sayısı
	Sağlığından memnuniyet oranı (%)
Eğitim	Okul öncesi eğitimde (3-5 yaş) net okullaşma oranı (%)
	YGS puan ortalaması (puan)
	Fakülte veya yüksekokul mezunlarının oranı (%)
	Kamunun eğitim hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)
Çevre	PM10 istasyon değerleri ortalaması (hava kirliliği) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
	Km ² 'ye düşen orman alanı (%)
	Atık hizmeti verilen nüfusun oranı (%)
	Sokaktan gelen gürültü problemi yaşayanların oranı (%)
	Belediyenin temizlik hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)
Güvenlik	Cinayet oranı (bir milyon kişide)
	Ölümlü veya yaralanmalı trafik kazası sayısı (bin kişide)
	Kamunun asayiş hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)
Sivil Katılım	Mahalli idareler seçimlerine katılım oranı (%)
	Siyasi partilere üyelik oranı (%)
	Sendika/dernek faaliyetleri ile ilgili olanların oranı (%)
Altyapı Hizmetlerine Erişim	İnternet abone sayısı (yüz kişide) (%)
	Havalimanına erişim oranı (%)
	Belediye toplu taşıma hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)
Sosyal Yaşam	Sinema ve tiyatro seyirci sayısı (yüz kişide)
	Bin kişi başı düşen alışveriş merkezi alanı (metrekare)
	Sosyal ilişkilerinden memnuniyet oranı (%)
	Sosyal hayatından memnuniyet oranı (%)
Yaşam Memnuniyeti	Mutluluk düzeyi (%)

kamuoyu içinse gösterge endekslerine ihtiyaç vardır. İdeal göstergeler AB, BM ve OECD gibi uluslararası kuruluşların çalışmalarında kullanılan göstergelerden dayanak almaktadırlar. Bu çalışmalarda, kentlerdeki hizmet sunumlarına ilişkin olarak; konut,

eğitim, çevre, sağlık, kültür, spor ve dinlenme, güvenlik, ulaşım, bilgi ve iletişim, altyapı gibi göstergeler ideal göstergeler olarak kabul görmektedir (İnan & Sönmez, 2019). Diğer taraftan, bu göstergelerin değerleri toplumların farklı kültür ve gelişmişlik seviyesi sebebiyle değerismektedir. Buna rağmen, bu göstergeler yaşam kalitesinin ölçülmesini sağlayan temel göstergelerdendir.

2.4.2. Nesnel Göstergeler

Nesnel göstergeler; özellikle sayım sonuçları, çeşitli devlet raporları ve uluslararası anlaşmalar gibi istatistiki bilgilerden oluşmaktadır. Değermez ve nicel verilere dayanması bakımından da daha gvenirdir. Bununla birlikte hem belli bir alanda yaşayan topluluğun yaşam kalitesinin llmesine hem de toplulukların yaşam kalitesinin karşılaştırılmasına imkan verir [Türksever, 2000].

Kentin sunduğu hizmet ve olanaklara alanda yaşayan bireylerin eşit ve dengeli biçimde erişebilmesi, nesnel göstergelerle değerlendirilmektedir. Nesnel göstergeler, kentsel yaşam kalitesini toplumsal açıdan ele alarak, kentin bireylere sağladığı toplam kalite düzeyinin ölçümüne imkan vermektedir. Nesnel göstergelerle yapılan analizlerle il, bölge ve ülke genelinin karşılaştırmaları yapılabilmektedir. İnsanların barındığı, çalıştığı, boş zamanlarını geçirdiği çevrelere ilişkin sayım, istatistiki veri ve ölçümler nesnel içerikli verilerdir. Nicel verilerin toplanmasıyla elde edilen bu veriler yaşam kalitesinin ölçülmesi için kullanılan güvenilir bilgi kaynağı olarak kabul edilmektedir. Nesnel veriler pek çok ülkede periyodik olarak somut rakamlarla elde edilebilmektedir. Elde edilen bu verilerle sosyal gruplar, bölgeler ve ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılabilmektedir [Sarı ve Kındap, 2018].

Ülkemizde, znel göstergeler kullanılarak yapılan önemli sayıda çalışmaya karşın nesnel göstergelere yönelik oldukça sınırlı çalışmaya vardır. Bunun sebebi, mevcut veri altyapımızın yetersizliğidir. Türkiye’de yaşam kalitesine ilişkin göstergelerin belirlenmesine yönelik yapılmış bazı çalışmalar şunlardır:

TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) tarafından ortaya konulan ‘Yaşam Kalitesi Göstergeleri’ ile dört farklı grupta nesnel ve öznel göstergeler toplanmıştır. Bu çalışmada 67 nesnel gösterge incelenmiştir [Tekeli, 2010]. TÜİK ‘İllerde Yaşam Endeksi’ veri yayını 2015 tarihinden itibaren yapmaya başlamıştır. Nesnel ve öznel göstergeleri içeren, il bazında karşılaştırmalı bir endeksin üretildiği çalışmadır [Web 3, 2020]. Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından 2008 yılında yapılan

‘Kentsel Göstergeler Kılavuzu’ adlı çalışmada 7 temel alanda 156 gösterge oluşturulmuştur [Web 1, 2020].

İçişleri Bakanlığı ve UNICEF tarafından 2003-2006 yıllarında yapılan proje kapsamında belirlenen 100 gösterge, değerlendirmeler neticesinde 25 göstereye kadar indirilmiştir. Eğitim, sağlık, sosyal hizmetler ve altyapı alanlarında yapılan bu çalışmanın sonuçları kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Yine İçişleri Bakanlığı’nın Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ‘Stratejik Yerel Yönetişim’ adlı çalışması, AB projesi kapsamında ve 110 göstergenin listelendiği ‘Sosyo-Ekonomik Haritalama’ adı altında kitap olarak yayınlanmıştır. Çalışmada, harita yazılımıyla birlikte kentin sosyo-ekonomik durumunun hangi veri ve göstergeler ile tespit edilebileceğine yer verilmiştir. Diğer taraftan, ülkemizde Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği mevzuatında nesnel göstergeleri belirleyen kentsel yaşam standartlarına ilişkin şartların olmasına rağmen, kent planlarını izleme değerlendirme ve denetim mekanizmalarının olmaması sebebiyle bu şartlar her zaman karşılık bulmamaktadır [Sarı ve Kındap, 2018].

2.4.3. Öznel Göstergeler

Yaşam kalitesi, kırk yıldan uzun süredir araştırma konusudur. 1960’larda Amerika’da başlayan çalışmalarda ilk yıllarda ekonomiye ilişkin konular ilgi alanıyken, sonraki yıllarda sosyal göstergeler üzerine yoğunlaşmaktadır. Başlangıç yıllarında, Amerikan toplumundaki değişikliklerin izlenmesine yönelik istatistiksel veriler toplanmıştır. Günümüzde ise, yaşam kalitesinin ölçülmesinde öznel özelliklerin bireyler için ne anlam taşıdığını anlamaya da önem verilmektedir. Bugünkü genel yaklaşımda, bir alanın yaşam kalitesini ölçerken bireye bağlı algısal ve davranışsal özelliklere bağlı öznel göstergeler öne çıkmaktadır. Bu tür göstergeler, bireyin yaşadığı yerin gerçek kalitesini yansıtmaktadır. Öznel göstergeler içeren çalışmaların politika ve karar vericiler tarafından kabul edilmeleri olasılığı daha yüksektir. Bunun yanı sıra, öznel özelliklerin görece önemini değerlendirme fırsatı sunmaktadır [Torlak ve Yavuzçehre, 2008].

Yaşam kalitesinin mekânsal boyutunu ifade eden ‘kentsel yaşam kalitesi’; kentlerdeki farklı mekânların bireylerin yaşam deneyiminin kalitesinin ölçülmesine yönelik bir araştırma alanı doğurmuştur. Kentsel yaşam kalitesi konusunda önceleri kavramın tanımlanması üzerinde durulurken, zamanla ölçme düzeyi ve göstergelerin

belirlenmesi ele alınmaya başlanmıştır. Kent, semt ve mahalle gibi ölçeklerle ifade edilebilen mekânda nesnel ve öznel göstergeleri birlikte değerlendirerek birleşik etkilerinin belirlenmesi hakim görüş haline gelmiştir. Ölçeğin daha geniş alanını ifade eden kentten, konut çevresine doğru inildikçe karşılaştırmaya imkan verecek düzeyde nesnel veri elde edilmesi zorlaşmaktadır. Bu sebeple, konut çevresi gibi küçük ölçekli alanlarda hanehalkı ve bireylerin algısı ve memnuniyetini belirlemeye yönelik öznel göstergelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu farklı ölçeklerden oluşan sosyal coğrafya alanına Pacione, 'boyutsal çerçeve' adını vermekte ve yaşam kalitesi boyutlarını; zaman, öznel ve nesnel yüzeyler, özgüllük, coğrafi ölçek ve sosyal boyutlar olarak tanımlamaktadır (Şekil 2.3), [Pacione, 2003].

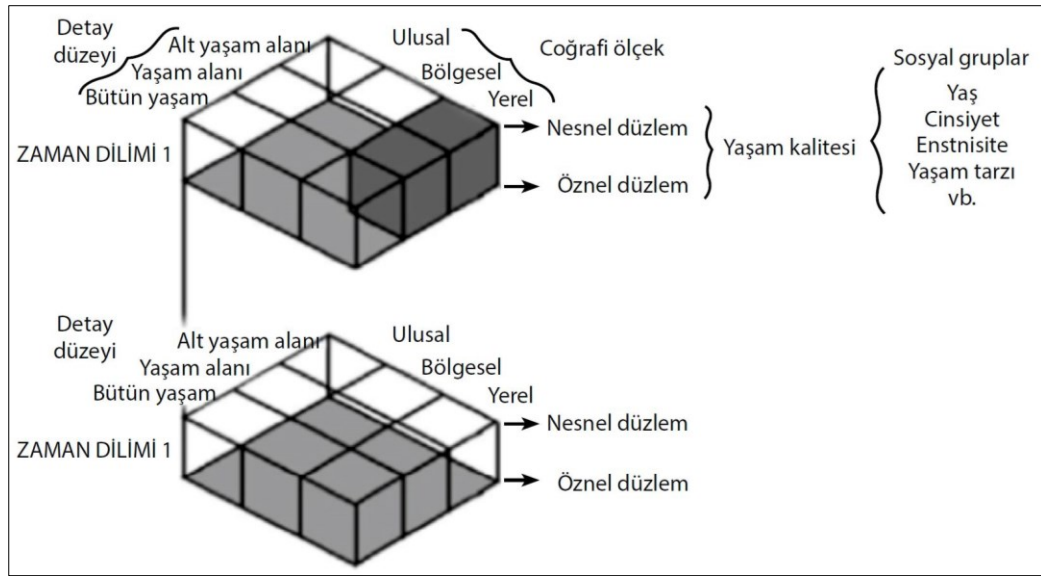
Pacione'nin boyutsal çerçeve adını verdiği bu yaşam kalitesi bileşenleri tanımlamasında, her bir zaman diliminde ölçülen nesnel ve öznel yüzeyler farklı sosyal grupların özelliklerine göre farklılaşmaktadır. Aynı zamanda ulusal, bölgesel ve yerel gibi farklı coğrafi ölçek ile birlikte alt yaşam alanı, yaşam alanı ve bütün yaşam gibi farklı özgüllük (detay) düzeylerine göre de değişmektedir [Salihoğlu ve Türkoğlu, 2019].

Öznel göstergeler, nesnel göstergelerden farklı olarak, bireylerin yaşam deneyimleri ve öznel algılarının anlaşılmasına yönelik veri elde etme imkanı sunmaktadır. Öznel veriler elde etmek için bireylere kendi yaşamları ve değerlendirmeleri hakkında soru sorulmalıdır. Bireylerden alınan bu cevaplar bireylerin kişisel memnuniyet düzeyiyle birlikte yaşam kalitesi düzeyinin de belirlenmesine yarayacaktır. Öznel göstergeler hakkında ilk çalışmalardan birisi, Campbell ve arkadaşlarının oluşturduğu kavramsal modeldir. Bu model yaşam kalitesi ölçümlerinde bireyin içinde bulunduğu ortamın nesnel özellikleri ile birlikte kişisel özelliklerine bağlı olarak bireyin algısı ve memnuniyetinin ölçüm üzerinde etkisini değerlendirmektedir [Türkoğlu vd, 2009].

2.4.4. Campbell ve Yaşam Kalitesi Göstergeleri

Günümüzde özellikle şehir planlama ve sosyal bilimler alanında çalışan araştırmacılar, yaşam kalitesinin anlamı ve ölçülmesiyle birlikte yaşam kalitesinin değerlendirmesinde kullanılacak ölçütlerin ve göstergelerin belirlenmesi konusunda karşı karşıya kalmaktadır. Yaşam kalitesi değerlendirmelerinde nesnel ölçütlerle birlikte, bireylerin algı ve memnuniyetine dayalı öznel ölçütlerin de birlikte

kullanılması yönünde genel görüş hakimdir. Bu konuda ilk çalışmaları yapan Cambell ve arkadaşları yaşam kalitesinin kavramlaştırılmasında bireylerin algısı, değerlendirmesi ve memnuniyetinin de ölçülmesi yaklaşımını benimsemiştir. Cambell ve arkadaşları çalışmalarında, bireylerin yaşamlarındaki değişik boyutlarının değerlendirmesinde en uygun ölçütün bireylerin memnuniyetlerinin ölçülmesi olduğunu göstermişlerdir. Bununla birlikte, yaşanılan ortamın nesnel özellikleriyle birlikte bireysel özellikleri bu öznel değerlendirmeyi etkilemektedir [Türkoğlu vd, 2009].

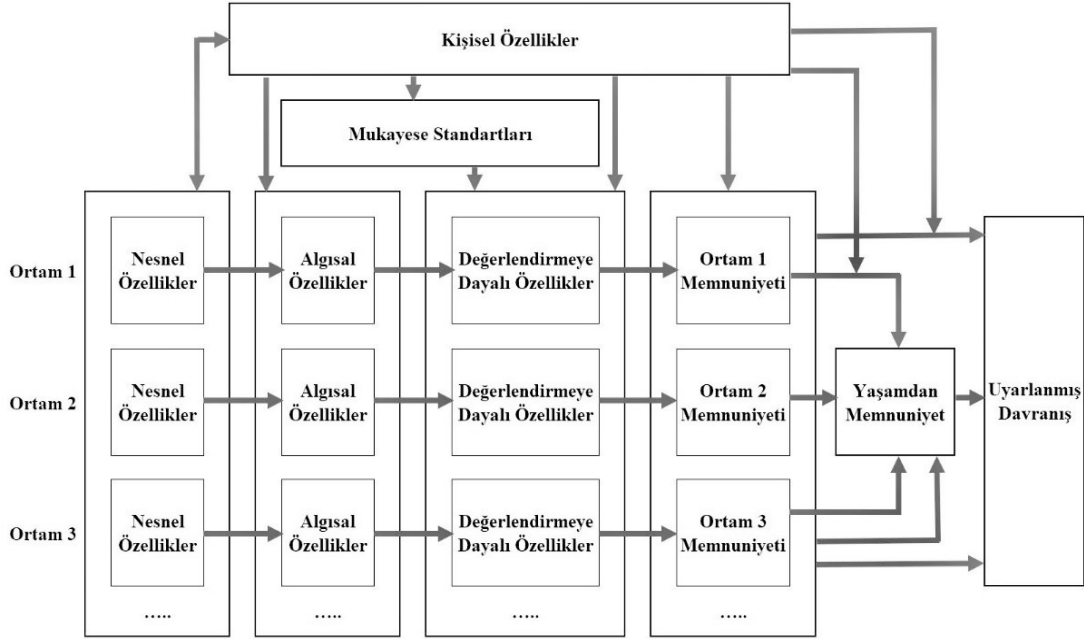

Şekil 2.3: Boyutsal Çerçeve.

Cambell ve arkadaşları yaşam kalitesi ölçümünü, göstergeleri temel alan bir kuram haline getirmişlerdir. Aynı yazarlara göre, bireylerin içinde bulunduğu farklı ortamlardan memnuniyeti, kişisel özellikler ve kişinin deneyimlerine dayalı karşılaştırma standartlarının etkisiyle ortamın nesnel özellikleri, bireyin algısal özellikleri ve değerlendirmesine dayalı özelliklerin etkileşimi neticesinde oluşmaktadır (Şekil 2.4), [aktaran Türkoğlu vd., 2011].

Cambell ve arkadaşları çalışmalarında nesnel özellikleri, algısal özellikleri ve değerlendirmeye dayalı özellikleri memnuniyet düzeyini ölçmeye yarayan göstergeler olarak kullanmışlardır. Ortamın nesnel bir özelliği bireyin algısal özelliğine bağlı olarak algılanmakta ve bu algı yine bireyin değerlendirmeye dayalı özelliğine göre birey tarafından değerlendirilerek o ortamdan memnuniyet düzeyini oluşturmaktadır. Ortamların memnuniyet düzeyleri 'bir bütün olarak' yaşamdan duyulan memnuniyet düzeyini belirlemektedir. Bununla birlikte, bireyin ortamdan memnuniyetini, kişisel

özellikler dediğimiz yaş, eğitim durumu, cinsiyeti gibi özellikler ile geçmişte yaşadığı deneyimlerine bağlı olarak yapacağı karşılaştırmaların temelini oluşturduğu karşılaştırma standartları etkilemekte ve değiştirebilmektedir [Campbell vd, 1976]. Dolayısıyla, bu etkileşimlerin incelenmesi ve daha iyi anlaşılması, yaşam kalitesi değerlendirmelerinde yaşamın çok boyutluluktan kaynaklı belirsizliğinin giderilmesine katkı sağlamaktadır.

Şekil 2.4: Campbell ve Arkadaşları Modeli.

Campbell ve arkadaşlarının ortaya koyduğu bu yaklaşım daha sonra birçok araştırmacı tarafından kabul görmüş ve nesnel göstergelerle birlikte bireylerin algı ve değerlendirmelerine dayalı öznel göstergeleri de kullanarak değerlendiren yaşam kalitesi araştırmaları yapılmıştır. İstanbul hanehalkı ile yapılan konut çevresi ve kentsel yaşam kalitesi çalışmasında kullanılan model, Campbell ve arkadaşlarının modelini esas almaktadır. Çalışmada, Campbell ve arkadaşlarının modelindeki alanlardan birisi olan komşuluk alanı özelinde konut çevresi ve yaşama kalitesinde farklı gösterge türleri bir arada ele alınmış ve sonuç olarak kullanıcı algıları, memnuniyeti ve nesnel göstergelerle örtüştüğü değerlendirilmiştir [Salihoğlu ve Türkoğlu, 2019]. Campbell ve arkadaşlarının modeli üzerinden Kemaliye örneği ile yapılan başka bir araştırmada, kent halkının öznel özellikleri ile kentsel yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkilerin saptanması amaçlanmıştır. Bu çalışma kapsamında yapılan kamuoyu araştırması ile elde edilen veriler istatistiksel analizler ile değerlendirilmiş ve kent sakinlerinin sahip olduğu öznel özelliklerin, kent sakinlerinin

memnuniyet düzeyleri üzerinde de değişen oranlarda farklılıklara sebep olabileceği tespit edilmiştir [Atik vd, 2014] .

Campbell ve arkadaşlarının ortaya koyduğu bu yaklaşımın kentsel yaşam kalitesi ölçümlerinde kullanılması özellikle politika geliştiriciler tarafından dikkate alınmıştır. Bireylerin, kente ve kent yönetimine yönelik memnuniyetinin ölçülmesinde sadece kentin nesnel özelliklerini ele almak yeterli olmayacaktır. Bireyin algıladığı kentsel yaşam kalitesinin de, en az kentin sunduğu hizmet ve olanaklar gibi, nesnel özellikler kadar dikkate alınması gerektiği genel kabul gören bir yaklaşımdır.

2.4.5. Kentsel Yaşam Kalitesinin Bir Bileşeni Olarak İlköğretim Okulları

Kent plancıları, kent sakinlerince ortak olarak kullanılan yapıları, plan fonksiyonları içinde teknik ve sosyal donatı alanları olarak tanımlamıştır. Kent planlamasında sosyal donatı grubu içinde tanımlanan ilkokullar, yerleşim büyüklüğünü belirleyen mahallenin ana elemanıdır. Planlama süreçlerinde, öngörülen nüfusa göre ilkokulların yeterliliği ve konumlanması temel kriter olarak yer almaktadır. Kentsel yaşam kalitesi üzerinde yapılan araştırmalarda sosyal donatıların varlığı ve erişilebilirliği temel alınan değişkenlerden biridir.

Kentsel yaşam kalitesini; *fiziki çevre, ekonomik çevre ve sosyal çevre* kalitesine yönelik bileşenler oluşturmaktadır. *Ekonomik çevre kalitesi* yaşam maliyeti ve alım gücü olarak tanımlanırken; *sosyal çevre kalitesi* ise yaşam biçimi, eğitim, sağlık gibi hizmetlere erişim ile örgütlülük, gönüllü toplumsal faaliyetler, güvenlik ve kimlik gibi özelliklerle tanımlanmaktadır. *Fiziki çevre kalitesi* ulaşım açı, yeşil alanların varlığı, toplu ulaşım, altyapı, iletişim, doğa ve tarihi değerlerin korunması, konut ve çevresinin planlı olması, konut kalitesi ve rekreasyon alanlarının varlığı gibi özelliklerle tanımlanmaktadır [Emür, 2007].

Araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre; memnuniyet düzeyine etki eden erişilebilirlik faktörlerinin önem derecesi sıralamasında; merkeziyet, eğitim kurumlarına, açık alanlara, sağlık kurumlarına ve toplu taşımaya erişilebilirlik ön plana çıkmıştır. Benzer şekilde birçok çalışmada, nesnel çevre özelliği olarak komşuluk ilişkileri kalitesinin eğitim imkanlarıyla ilişkili olduğu tespit edilmiştir [Galster, 1987].

Türkiye’de planlama literatüründe ve yasal boyutta da belirlenen kamusal mekânlar ve sosyal donatı alanları olarak eğitim tesisleri, sağlık tesisleri, idari ve dini tesisler, kültür ve spor tesisleri, aktif ve pasif yeşil alanlar gibi fonksiyonların kentlerde yeterli ve erişilebilir düzeyde olması kentsel yaşam kalitesinin seviyesini belirleyen temel göstergelerdendir. Kentsel yaşam kalitesini arttırmada sosyal donatılar önemlidir; özellikle eğitim faaliyetleri, kişisel ve toplumsal gelişimin temelini oluşturan, bir yerleşim biriminin yaşam kalitesini etkileyen öncü göstergelerdendir [Okumuş, 2014].

Toplu konut alanları ile oluşturulan kent parçalarında planlama, kentsel tasarım ve mimari kriterlerin bir uyum içinde olması ve bu uyum dikkate alındığında öncelikle kentsel donatıların günümüz gereklerine göre konfor şartlarını sağlaması durumunda kullanıcıların yaşam kalitesinin arttığı gözlenebilmektedir. Kentsel donatı kavramı, yerleşmenin fizikî oluşumunu düzenleyerek, kentsel işlevlerden kaynaklanan eylemleri gereksinmelere uygun olarak karşılayan ve insanları doğrudan ilgilendiren eğitim, sağlık, sosyal, kültürel, sanayi, dinlenme, eğlence, spor gibi eylemlerin içine girdiği bölge ya da tesislerin tümünü kapsadığı gibi, bu bölgeleri birbirine bağlayan ulaşım ve altyapı gibi donanımları ile mekânı düzenlemeye, çok yönlü kullanıma hazırlamaya yarayışlı tasarım eklentilerini de kapsayan bir kavramdır [Çelen, 2016].

Sonuç olarak, kent planlamasında bir sosyal donatı elemanı olan ilkokullar planlamada mahalle kavramının ana elemanıdır. Kentsel yaşam kalitesi araştırmalarında, sosyal çevre bileşenleri içinde yer alan ilkokulların yeteri düzeyde varlığı ve erişilebilirliği kentsel yaşam kalitesini etkileyen önemli göstergelerden birisidir.

2.4.6. Kent Planlamasında İlkokullar

Modern kent plancıları, kent sakinlerince ortak kullanılan yapıları, plan fonksiyonları içinde teknik ve sosyal donatı alanları olarak tanımlamıştır. Sosyal donatıların varlığı ve erişilebilirliği kentsel yaşam kalitesi üzerinde yapılan araştırmalarda temel alınan değişkenlerdendir. Bu araştırmalar yaşam kalitesinin göstergeleri veya ölçülmesi üzerine yoğunlaşmaktadır [Marans ve Rodgers, 1975].

Çetiner ‘Şehircilik Çalışmalarında Donatım İlkeleri’ isimli kitabında, sosyal ve ekonomik hayatın gelişerek insanların huzur içinde şikâyetçi olmadan yaşamlarının

sağlanması için her yerleşmede olması gereken nüfus büyüklüğü ve özelliklerine göre şekillenmiş donatı tesislerinin yer alması gerektiği üzerinde durmuştur [Çetiner, 1972].

Eğitim sürecinin başarılı bir şekilde amacına ulaşabilmesi için eğitim öğretim imkânlarının yerleşmelere yeterli ve eşit şekilde dağılmış olması gerekir. Örgün eğitimde önemli bir yeri olan okul, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayıları eğitimin kalitesini ve erişilebilirliğini etkilemektedir [Pınar ve Sarıbaş, 2009]. Plancılar ve Milli Eğitim Bakanlığı için yeni bir okulun yer seçimi kararı çeşitli sorunlar barındırmaktadır. Okulların yer seçiminde boyut, erişim, maliyet ve yer gibi birçok faktör dikkate alınmalıdır. Arazi uygunluk analizinden çeşitli kriterlere göre yararlanmak, karşılaşılabilecek sorunların giderilmesi için etkili bir yöntemdir [Başgeçmez vd, 2017].

Komşuluk kavramı içinde ilkokulların da kente ait ortak olanak olduğunu belirleyen Keleş'e göre; komşuluk dar bir alanda yer alan daha çok yüz yüze ve kişisel ilişkilerin egemen olduğu, üyelerinin yürüme uzaklığı içindeki, ilkokul, oyun yeri, gezi alanları, bakkal, manav gibi ortak kent olanaklarından güçlük çekmeden yararlanabildiği küçük yerleşme birimidir [Keleş, 1998].

Kent ve Bölge Planlama, yalnızca arazi kullanımı ve etkinliklerin coğrafi mekânda yer seçimiyle uğraşan bir disiplin değildir; tarihsel gelişimi içinde kent ve bölge planlama disiplininde insan ve toplumla ilgilenen sosyal bilim anlayışı benimsenmiştir. Kent ve Bölge Planlama, planlama ve tasarımla sosyal çevreye ortam hazırlayan sosyo-mekânsal bir bilim alanıdır. Özellikle kentsel planlama, kentsel alandaki yaşam kalitesiyle çok yakından ilgilenmek durumundadır. Kentsel yaşam kalitesinin yüksek olduğu ülkelerdeki çalışmalardan çıkarılan sonuçlar birbiriyle benzemektedir ve ortak noktalara sahiptir. Bu ortak noktalar; altyapı, trafik, ulaşım, kamusal alanların organizasyonu ve yürünebilirlik olarak tespit edilmiştir. Her araştırmacının veya plancının kentsel yaşam kalitesi ölçütleri farklı olabildiği gibi her mekân için de ölçütlerin ayrı olabileceğini söylemekle birlikte, bu araştırmalarda ortak olan nokta ise kent halkının daha iyi bir yaşam kalitesine kavuşturulup, yürünebilir bir kentte yaşamalarını sağlama amacıdır [Nazifoğlu, 2016].

Fonksiyonalist mimar plancı Ernst Egli'nin kent içi yerleşmeler hiyerarşisinde bileşenler detaydan genele doğru, konut, konut grubu, küçük komşuluk, komşuluk, ilköğretim yerleşim birimi, semt, şehirsal birim şeklinde sıralanmaktadır. Kentsel planlama için eğitim donatısına erişim ve erişimin güvenliği önceliğe sahip bir planlama kriteridir. Aynı zamanda 'İlkokul Yerleşme Birimi' kentsel planlamada

erişilebilirlik ve nüfus esaslı bileşen olarak yerleşmeler hiyerarşisinde yer almaktadır. İlkokul yerleşme birimi bir ‘Mahalle Birimi’ olarak tanımlanmakta, erişimler azami 10 dakika yürüme veya 800 metre uzaklık mesafe olarak tanımlanmaktadır [Ersoy, 2009]. Aşağıdaki Tablo 2.3’de her bir kademenin karşılık geldiği nüfus gösterilmiştir [Ersoy, 2009].

Tablo 2.3: Kent İçi Yerleşmeler Hiyerarşisi.

Tanımlar	Aile/Hane	Nüfus	Gereksinimler
Konut	1	1- 10	Bahçe, bahçe yolu, merdiven, asansör
Konut grubu	6- 10	30- 50	Çocuk oyun alanı
Küçük komşuluk grubu	60- 120	300- 600	Çocuk bahçesi, otopark
Komşuluk grubu	300- 600	1500- 2000	Çocuk bahçesi, çocuk yuvası, çarşı, park
İlkokul yerleşim birimi	700- 1000	3500- 5000	Temel eğitim, park, çarşı, sağlık ocağı, aile sağlık merkezi
Semt	2000- 3000	10000- 15000	Temel eğitim, meslek okul, semt hizmet merkezi, idare ve sosyal tesis, ticaret ve tamir hizmetleri, dini tesis, semt polikliniği, dispanser
Şehirselsel birim	4000- 9000	20000- 50000	Lise, stadyum, kent parkı, şehir merkezi, kültürel ve idari alanlar, devlet hastanesi, eğitim-araştırma hastaneleri

2.4.7. İlköğretim Okullarının Bina ve Mekânsal Standartları

Eğitim; sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan ülkelerin gelişmesinde en önemli konulardan birisidir. Bu sebeple eğitim, ülkelerin ve toplumların gelişmişlik ölçütleri içinde en önemli unsurlardan birisi olarak kabul edilir. Aynı zamanda, eğitim faaliyetinin başarıya ulaşabilmesi için toplumda yaşayan bireyler eğitim imkanlarına yeterli ve eşit şekilde ulaşılabilmelidirler.

Eğitim faaliyetinin nitelikli bireyler yetiştirmesi ve bilimsel, teknolojik, toplumsal ile mesleki değişime cevap vermesi gerekmektedir. Eğitim faaliyetinin kalitesi ve etkinliği; yetişmiş insan gücünü, programın niteliğine uygun okul binalarını ve ilgili araç gereçleri gerektirmektedir. Okul binası ve dersliklerin fiziksel görünümünün öncelikle öğrencilerin fizyolojik ihtiyaçlarına ve öğretim etkinliklerine uygun olması gerekmektedir. Birçok çalışmada okul binaları koşullarının gelişmesiyle

okulların başarı düzeyinin arttığı gözlenmiştir [Vural ve Sadık, 2003]. Vural ve arkadaşları yaptıkları araştırmada, ilköğretime ilişkin Maliye ile MEB tarafından yürütülen ‘Yapım, Hizmet ve Taşıma İşlerine İlişkin Harcamalarda Uyulacak Esas ve Usuller’i dikkate alarak, ideal sayılabilecek bir okul yapısında bulunması gereken alan ve özellikleri şu şekilde belirtmişlerdir:

Eğitsel Alanlar Bakımından: Okullarda eğitsel alan olarak derslikler, kütüphane, müzik ve görsel araçlar odası, fen laboratuvarı, teknik atölye, ev ekonomisi odası, el sanatları atölyesi, toplantı salonu, sportif faaliyetlerin yapılacağı salonlar ve tören salonu bulunmalıdır. Derslik alanlarının büyüklüğü, öğretmenlerin yüksek bir verimlilikte çalışmasını sağlayacak şekilde öğrenci sayısı ve haftalık ders saatlerinin en uygun olduğu büyüklükte olmalıdır. Derslik alanı, derslik başı öğrenci sayısı ve öğrenci başına düşen derslik alanının belirlenen standartlarda olması gerekmektedir. Kalabalık olmayan sınıfların oluşturulması ve öğrenci sayısına uygun okul büyüklüğünün sağlanması gerekmektedir. Aynı şekilde, diğer eğitsel alanlarda gereksinmelerin karşılanması ve araç-gereç ile donanım bakımından yeterli olması gerekmektedir.

İdari Alanlar Bakımından: Okullarda idari alan olarak, Müdür odası, müdür yardımcısı odası, ofisler, öğretmenler odası, teknik personel odası ve uzman odaları bulunmalıdır. İdari alanların yeterince büyük ve öğrenci ile öğretmen ve yönetici iletişim ağının etkili bir şekilde kurulmasına imkân verecek yapıda olması gerekmektedir. İdari işlemlerin verimli ve kısa sürede tamamlanması açısından idari alanların yapısı önemlidir.

Servis Alanları Bakımından: Okullarda servis alanı olarak kantin, kitap satış yeri, yemekhane, revir ve otopark bulunmalıdır. Kantinlerin ders aralarında sınırlı sürede hizmet vermesi sebebiyle her katta olması olumlu bir özelliktir. İç ve dış mekânların çoklu kullanıma imkân verebilecek şekilde esnek olması yine olumlu bir özelliktir.

Estetik Özellikler Bakımından: Öğrenciler, öğretmenler, veliler ve hatta çevrede yaşayanlar için okulun bir cazibe merkezi konumunda olması açısından okul binası ve sınıfların rengi önemlidir. Gri okul binası yerine, estetik görünümlü ve çok amaçlı kullanılabilecek okul binaları olmalıdır.

Isı ve Işıklandırma Açısından: Isıtma sistemi olarak kalorifer sisteminin, buna ek olarak gerekiyorsa klima sisteminin olması sınıfların aşırı sıcak veya soğuk

olmaması açısından bir gerekliliktir. Okul mahallerinin, aşırı güneşli veya rutubetli olmaması ve yeterli sayıda pencerenin olması gerekmektedir.

Sandalye ile Masaların Uygunluğu ve Mobilitesi Açısından: Öğrencilerin yaşına uygun, farklı boyutlarda masa ve sandalyelerin olması gerekmektedir.

Sınıfların ile Okul Bahçesinin Temizliği ve Çevre Düzenlemesi Açısından: Sınıflar ile okul bahçesinin temizliği yapılmalı ve çevre düzenlemesi olmalıdır. Okullarda çeşmenin bulunması olumlu bir özelliktir. Temiz, bakımlı, iyi donanımlı okullar, akademik başarının yanı sıra morali de olumlu yönde etkilemektedir. Ağaçlandırma yapılmalı ve spor alanları uygun malzemeler ile kaplanmalıdır.

Okul Binasına Giriş ve Çıkış Kapıları Açısından: Okul binalarına ve sınıflara giriş ve çıkışları kolaylaştırıcı düzenlemelere sahip olmalıdır. Sınıflarda ikinci bir kapının olması, anaokulu ve 1. sınıf öğrencileri için ayrı bir kapının olması olumlu bir özelliktir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ‘İlköğretim Kurumları Standartları’ çalışması yapılmıştır. Bu çalışma eğitim öğretim hizmetlerinin mevcut durumu hakkında okulların kendilerini değerlendirmeleri ve okul gelişim çalışmalarında kullanılmak üzere bir temel oluşturmak amacı ile hazırlanmıştır. Bu çalışmayı, okulda çocuğa sunulan her türlü hizmete ilişkin verilerin toplanmasını, analiz edilmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak bir iç denetim ve öz değerlendirme sistemi olarak tanımlamak mümkündür [M.E.B., 2010]. Bu çalışmada üç standart alan hedeflenmiştir;

- **Eğitim yönetimi standart alanı;** stratejik planlama, mesleki gelişim, kararlara katılım, özel bilgilerin korunması, akademik başarı, e-okulun kullanımı, okula erişim ve devam alt standart alanlarını içerir.
- **Öğrenme ve öğretme süreçleri standart alanı;** sınıf içi standartları, okul içi standartları ve çevre ile olan ilişkileri kapsayan standartlardan oluşmaktadır.
- **Destek hizmetleri standart alanı;** okullardaki güvenlik, sağlık, beslenme ve temizlik standartlarından oluşmaktadır.

Belirlenen bu standart alanların çoğu mekânsal düzenleme ile ilgilidir. Okula erişim, okul içi ve dışı standartlar, okulların çevre ile olan ilişkisi, güvenlik, sağlık ve temizlik gibi birçok alanda değerlendirmeye esas standartlar belirlenmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği ve 2011 yılında yayımlanan Özel Öğretim Kurumları Standartları Yönergesi ise özel eğitim kurumları

için standartları belirlemiştir. Bu yönergeyle belirlenen esaslar çerçevesinde, açılmak istenen eğitim kurumunun türü, öğrenci kontenjanı, bulunması gereken bölümler ve asgari fiziki standartlar belirlenmiştir (EK-D).

Diğer taraftan, eğitim yapılarının yapımında uygulanması zorunlu olmamakla birlikte, belirli bir kalitenin temini için Milli Eğitim Bakanlığı uyulmasını istediği tip projeleri geliştirmektedir. ‘Gelenekten Geleceğe’ ana teması ile tasarlanan yeni okul bina projelerinin önemli bir özelliği, geleneksel ve evrensel özellikleri bütünleştirmiş olmasıdır. Bu özelliklerin neler olduğu 6 ana başlık halinde şu şekilde açıklanmaktadır [Aydoğan, 2012]:

- 1- **Estetik yenilikler:** Bina tasarımlarında ekonomi, emniyet ve estetik özelliklerin temel kural olarak ele alınması
- 2- **Engelli öğrenciler için yenilikler:** Engelli öğrencilerin okullarda herhangi bir sorunla karşılaşmamasının sağlanması
- 3- **Hijyen açısından yenilikler:** Bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önleyici yapıya sahip olması
- 4- **Sosyal yenilikler:** Kütüphane, kafeterya, dinlenme alanları ve etkinlik odaları gibi mekânlara sahip olması
- 5- **Yapı güvenliği:** Doğal afetlere karşı dayanıklı yapı tasarlanması.
- 6- **Okulun yapım kalitesi:** İnşaat yapımının denetimli yapılması.

Gültekin ve arkadaşları, 4306 sayılı Kanun kapsamında program hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığının belirlenmesi için Ankara-Keçiören’de 22 ilköğretim okulunda bir araştırma yapmışlar ve ilköğretim okul binalarının mekânsal yeterliliklerini irdelemişlerdir. Bu araştırmanın sonucuna göre; eğitim sisteminde yapılacak değişikliklerde, önceki ihtiyaçlar doğrultusunda yapılmış olan eski okul binalarının fiziksel kapasitelerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir [Gültekin vd, 2014].

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan günümüze kadar temel eğitimde geçirdiği değişimler, temel eğitim okullarının öncelikli mekânsal gereksinimleri ve temel eğitim sürecinde yaşanan değişimlere bu mekânların verdiği karşılık İstanbul özelinde araştırılmıştır. Bu alan araştırma sonuçlarına göre; yeni müfredat ile derslikler ve eğitim mekânları ile eğitim modelinde yenilik yapılmaya çalışılmıştır, fakat mekânların nitelik ve nicelik olarak istenen düzeye erişemediği tespit edilmiştir [Çınar vd, 2007].

Nüfusun eğitim durumu denilince, çoğunlukla temel gösterge olan toplumdaki okur yazar oranı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan bu yeterli değildir ve okullaşma oranı, eğitim kademeleri arasındaki öğrenci akışı, okul-öğretmen-öğrenci sayısı dengesi de ülkeler arası değerlendirmede esas alınmaktadır. Günümüzde eğitimin kalitesini; okul, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, ders araç ve gereçleri, kütüphane, laboratuvar, bahçe, oyun parkı, lavabo, tuvalet gibi fiziki ortamların yeterliliği ile birlikte eğitime ayrılan bütçe gibi faktörler etkilemektedir [Pınar ve Sarıbaş, 2009].

Türkiye’de ilkokullara ait mekânsal planlama standardı olarak kullanılan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği’ne göre, ilkokulların yaya olarak ulaşılması gereken hizmet etki alanında olması gerekmektedir. Bununla birlikte, ilkokullar klasik planlama yazınında yerleşim biriminin büyüklüğünü belirleyen ‘mahalle’ kavramının ana elemanı olarak ele alınmıştır. Bir öğrencinin yürüme mesafesi olarak belirlenen 400-1500 metrelik bir yarıçap kuramsal mahalle biriminin mekânsal büyüklüğünü tanımlamaktadır. İlkokulların kapasitesi, büyüklüğü, derslikte öğrenci sayısı ve öğrenci başı bina alanı gibi ölçülere ait kabuller için farklı görüşler vardır. Genel olarak, ilkokullar için en uygun büyüklük olarak 250 ila 1200 öğrenci kapasitesi önerilmektedir. En verimli eğitim yapılabilecek büyüklük olarak 500-750 öğrenci sayısı kabul edilmektedir. Derslikteki öğrenci sayısının ise 25-40 arasında olması benimsenmektedir. Bundan hareketle, kuramsal bir mahalle birimi için nüfus büyüklüğü 4500-7000 kişi arasında değişmektedir. Diğer bir ifade ile 4500-7000 nüfusuna sahip mahalle olarak adlandırabileceğimiz her yerleşim biriminde bir ilkokul olmalıdır [Ersoy, 2009].

Sonuç olarak; eğitim faaliyetlerinin başarısı için bireylerin eğitim imkanlarına yeterli ve eşit şekilde ulaşabilmesiyle birlikte, okul binası ve dersliklerin fiziksel olarak öğrencilerin fizyolojik ihtiyaçlarına ve öğretim etkinliklerine uygun olması gerekmektedir. Ülkeler, eğitim politikaları çerçevesinde eğitim tesislerinin alansal büyüklükleri, sınıf adetleri, öğrenci sayıları için farklı standartlar belirlemişlerdir.

3. METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın İçeriği ve Sınırları

Kentsel yaşam kalitesini etkileyen faktörler, yaşamın kendisi gibi, çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Kentsel yaşam kalitesi ile ilgili yapılan araştırmalarda sosyal donatıların varlığı ve bu donatılara erişilebilirlik temel alınan değişkenlerden biridir. Önceki bölümde anlatıldığı üzere, kentsel yaşam kalitesinin bileşenlerinden birisi sosyal çevre kalitesidir. Sosyal çevre kalitesi; yaşam biçimi, eğitim, sağlık gibi hizmetlere erişim ile örgütlülük, gönüllü toplumsal faaliyetler, güvenlik ve kimlik gibi özelliklerle tanımlanmaktadır. Günümüz insanının yaşamında eğitim temel bir ihtiyaçtır. Kişisel gelişim için bir gereklilik olduğu kadar, toplumun refahı ve sağlıklı gelişimi için de en önemli unsurdur. Temel eğitim ve zorunlu eğitim olarak adlandırılan eğitim kurumları ise kamu faaliyeti olarak sürdürülmektedir. Diğer taraftan; kent planlaması çerçevesinde eğitim, kentler için tanımlanan temel bir işlev olarak kabul edilmektedir. İlkokullar, planlama açısından mahalle kavramını tanımlamakla birlikte hem erişim ve güvenlik açısından, hem de hitap ettiği nüfusun bakım, eğitim ve gözetime muhtaç olması açısından öncelikli bir yapıya sahiptir.

Yaşam kalitesi değerlendirmelerinde, nesnel ölçütlerle birlikte bireylerin algı ve memnuniyetine dayalı öznel ölçütlerin de birlikte kullanılması yönünde genel görüş hakimdir. Bu konuda ilk çalışmaları yapan Campbell ve arkadaşları (1976), yaşam kalitesinin kavramlaştırılmasında bireylerin algısı, değerlendirmesi ve memnuniyet düzeyinin de ölçülmesi yaklaşımını benimsemişlerdir. Campbell ve arkadaşlarının çalışmaları ile yaşam kalitesi ölçümünü, göstergeleri temel alan bir kuram haline getirmişlerdir. Ortamın nesnel bir özelliği bireyin algısal özelliğine bağlı olarak algılanmakta ve bu algı yine bireyin değerlendirmeye dayalı özelliğine göre birey tarafından değerlendirilerek o ortamdaki duyulan memnuniyet düzeyini oluşturmaktadır. Ortamların memnuniyet düzeyleri ise bir bütün olarak yaşamdan duyulan genel memnuniyet düzeyini belirlemektedir.

Bu sebeplerle, araştırma konusu kentsel yaşam kalitesi bileşeni olan sosyal çevre kalitesi özelliklerinden birisi olarak tanımlanan eğitim kurumları içinde en hassas yapıya sahip ilkokullar seçilmiştir. Bununla birlikte, bireyin algıladığı kentsel yaşam kalitesi için kişisel özellikler ile nesnel özelliklerin birbirleriyle etkileşimini

değerlendirmek üzere bireylerin kişisel özellikleri de araştırma kapsamında incelenmiştir. Çalışma için, İstanbul'un hızlı büyüyen ilçelerinden Pendik ilçesi seçilmiştir; Pendik'teki devlet ilkokullar üzerine saha araştırması yapılmıştır.

3.2. Anket Hazırlanması ve Örneklem Seçimi

3.2.1. Anketin Hazırlanması

Anketin hazırlanmasında, tezin araştırma konusu ve hipotezlerin test edilmesine imkân verebilecek cevaplara erişilebilmesi dikkate alınmıştır. Bu amaçla, ilkokul öğrencilerinin velilerine yönelik sorulardan oluşan anketin kurgusu;

- Ankete katılan bireylerin, ismi, çocuğun okuduğu okulun adı / sınıfı / şubesi gibi anket açısından bireyi tanımlamaya yönelik sorular,
- Bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, gelir düzeyi gibi öznel kişisel özelliklerine yönelik sorular,
- Bireylerin ilkokulun mekânsal özelliklerine ilişkin değerlendirmelerine yönelik sorular,
- Bireylerin ilkokuldan genel memnuniyet düzeylerinin tespitine yönelik sorular

ile 4 ana bölümden oluşacak şekilde toplam 37 soruluk bir anket formu şeklinde hazırlanmıştır. Anketin hazırlanmasında ve bireylerin ilkokulun mekânsal özelliklerine ilişkin değerlendirmelerine yönelik soruların belirlenmesinde, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Okul Öncesi ve İlköğretim Kurumları Standartları Kılavuzu'nda bulunan standart alanlardan faydalanılmıştır [M.E.B., 2015].

Anketin birinci bölümünde bireylerin kişisel özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bunun için bireyin yaş, cinsiyet, eğitim, gelir, meslek, ailede çocuk sayısı ve aile yapısı gibi bireylerin yaşam koşullarının tespitine yönelik soruların yanı sıra; ilkokula ulaşım şekli ve ulaşım süresi, yaşanılan konutta ikamet süresi ve konut seçiminde ilkokulun etkisi gibi bireylerin ilkokul ile ilişkisinin tespitine yönelik sorular sorulmaktadır. Bu bölüme ait 11 soru şu şekilde hazırlanmıştır:

1. Cinsiyetiniz?
2. Yaşınız?
3. Öğrenim durumunuz?
4. Ailenizin çocuk sayısı?

5. Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler?
6. Mesleğiniz?
7. Ailenizin toplam aylık gelir durumu?
8. Yaşadığınız yerde ikamet süreniz?
9. Yaşadığınız konutu seçerken çocuğunuzun gideceği bu ilkokul ne kadar etkili oldu?
10. Çocuğunuz okula nasıl ulaşıyor?
11. Çocuğunuz okula ne kadar sürede ulaşıyor?

Anketin ikinci bölümünde ise toplam 19 soru hazırlanarak ilkokulun nesnel mekânsal özelliklerine ilişkin bireylerin değerlendirme yapmaları amaçlanmıştır. Okulun nesnel mekânsal özelliklerinin değerlendirilmesi amacı ile hazırlanan sorular 6 alt grup başlığı ile hazırlanmıştır. Bunlar;

1. Okulun alansal büyüklüklerinin yeterliliklerinin değerlendirilmesi,
2. Eğitim ve sosyal imkanlara ilişkin okulun fonksiyonel yapısının değerlendirilmesi,
3. Okul çevresi ve güvenliğine ilişkin değerlendirmeler,
4. Okula ulaşım ve otopark yeterliliğine yönelik değerlendirme,
5. Isıtma aydınlatma, hijyen ve donanım gibi okulun fiziki yapısıyla ve estetik durumuyla ilgili değerlendirme,
6. Engelli uyumu ve peyzaj gibi çevresiyle ilgili yeterliliğine yönelik değerlendirmelerden oluşan sorulardır.

Anketin üçüncü bölümünde ise toplam 3 soru hazırlanarak bireylerin okuldan memnuniyet düzeylerinin tespitine yönelik 1 soru ve okulun en olumlu ve olumsuz yönlerine ilişkin olmak üzere ucu açık 2 soru sorulmuştur. Olumlu ve olumsuz yönlerle ilişkin soru şu şekildedir:

- Okulunuzun fiziki yapısı, çevresi ve imkanları ile ilgili en olumlu gördüğünüz yönleri nelerdir? (Fikriniz varsa yazarak belirtiniz)
- Okulunuzun fiziki yapısı, çevresi ve imkanları ile ilgili en olumsuz gördüğünüz yönleri nelerdir? (Fikriniz varsa yazarak belirtiniz)

Anketin dördüncü bölümünde ise çocuğun okulunun adı, çocuğun sınıfı, şubesi ve katılımcının adı soyadı olmak üzere 4 sorudan oluşan bireyi tanımlayıcı soru ile anketin örneklem seçimi ve mükerrer kayıtların tespiti gibi anket sonuçlarının değerlendirmesi öncesi işlemlerde kullanılan sorular hazırlanmıştır. Ayrıca, katılımcılardan ankete katılımın gönüllü olarak yapıldığını onaylaması istenmiştir.

1. Adı Soyadı ...
2. Çocuğunuzun İlkokulu?
3. Çocuğunuzun Sınıfı?
4. Çocuğunuzun Şubesi?

3.2.2. Anketin Uygulanması

Hazırlanan anket için öncelikle İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden ankete katılacak velilerden katılım kabul formu ve anket formu için izin alınmıştır (Anket Formu EK-C'de ve İstanbul Valiliği ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü izin yazıları EK-A ve EK-B'de yer almaktadır). Anket Google Forms'da dijital ortamda hazırlanmıştır. Pendik'te belirlenen ilkokullar için önce İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne dilekçe verilerek Pendik'te bulunan ilkokul müdürlerinin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından anketin yapılacağı hususunda bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Okul müdürleri ve yardımcıları ile görüşülerek, Google Forms anketi sınıf öğretmenleri aracılığı ile velilerle paylaşılacak suretiyle online platformlardan (çoğunlukla WhatsApp grupları kullanılmıştır) velilerin katılımı sağlanmıştır. Bu şekilde 19 ilkokuldan anket verisi elde edilmiştir. Bu ilkokullardan aynı özelliği gösteren mahallelerde bulunanların o mahalle kümesini temsil ettiği kabul edilmiştir.

3.2.3. Örneklem Seçimi

Araştırma kapsamında örneklem seçimi amacıyla öncelikle araştırma alanı olarak seçilen İstanbul'un Pendik ilçesinde bulunan mahalleler belirlenmiştir. İstanbul Pendik ilçesinin 36 mahallesi vardır. Bu 36 mahalleden 5'i (Emirli, Kurtdoğmuş, Ballica, Kurna ve Göçbeyli Mahalleleri) kırsal alanda ve köy yerleşim alanlarında kalması, 2'si ise (Sanayi ve Ramazanoğlu Mahalleleri) sanayi alanı olması sebebiyle bu mahalleler seçim dışı bırakılarak belirleme 29 mahalle arasında yapılmıştır. Örneklem belirlemesine dahil olan mahalleler ve nüfusları Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1'de belirlenen mahalleler içerisinde anket yapılacak mahalleleri tespit edebilmek için, bu mahalleleri gruplama gereksinimi ortaya çıkmıştır [Web 8, 2019]. Gruplama için Hiyerarşik Kümeleme Yöntemi seçilmiştir. Kümelenen örneklem sayımızın 29 olması sebebiyle özellikle küçük örneklem için uygun olan (tipik olarak $n < 250$) Hiyerarşik Kümeleme Yöntemi Varyans Tekniği (Ward's

Tekniği) kullanılmıştır. Bu kümelendirme tekniği ile bir kümenin ortasına düşen gözlemin (medyan), aynı kümenin içinde bulunan gözlemlerden ortalama uzaklığı esas alınır ve toplam sapma karelerinden yararlanır. Küme sayısının belirlenmesi için küme sayısına karar vermede kullanılan en uygun sayı için k ; küme sayısı ve n ; örneklem sayısı olmak üzere;

$$k = \sqrt{\frac{n}{2}} \quad (3.1)$$

denklemini kullanılmıştır [Tunalı ve AYTEKİN, 2017]. Örneklem sayısı 29 için küme sayısı olarak 3,81 elde edilmiştir ve küme sayısı 4 olarak belirlenmiştir.

Tablo 3.1: Pendik Mahalle Nüfusları.

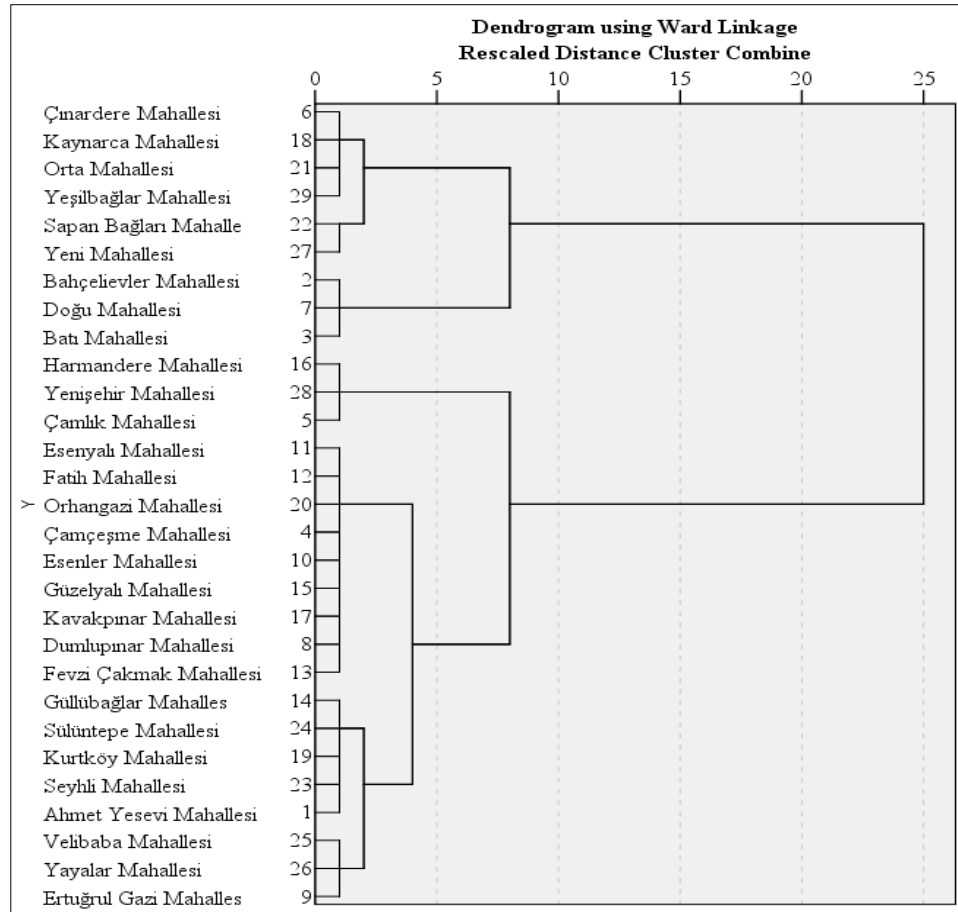
Sıra	Mahalle	Nüfus- Kişi	Sıra	Mahalle	Nüfus- Kişi
1	Ahmet Yesevi Mahallesi	26.340	16	Harmandere Mahallesi	7.882
2	Bahçelievler Mahallesi	12.573	17	Kavakpınar Mahallesi	59.336
3	Batı Mahallesi	14.514	18	Kaynarca Mahallesi	47.067
4	Çamçeşme Mahallesi	30.379	19	Kurtköy Mahallesi	31.665
5	Çamlık Mahallesi	16.931	20	Orhangazi Mahallesi	27.359
6	Çınardere Mahallesi	18.776	21	Orta Mahallesi	5.687
7	Doğu Mahallesi	15.609	22	Sapan Bağları Mahallesi	11.683
8	Dumlupınar Mahallesi	25.143	23	Seyhli Mahallesi	23.242
9	Ertuğrul Gazi Mahallesi	13.884	24	Süluntepe Mahallesi	17.219
10	Esenler Mahallesi	31.565	25	Velibaba Mahallesi	36.630
11	Esenyalı Mahallesi	13.836	26	Yayalar Mahallesi	11.900
12	Fatih Mahallesi	20.527	27	Yeni Mahallesi	15.527
13	Fevzi Çakmak Mahallesi	35.994	28	Yenişehir Mahallesi	58.657
14	Güllübağlar Mahallesi	14.450	29	Yeşilbağlar Mahallesi	6.260
15	Güzelyalı Mahallesi	33.025	Toplam 29 Mahalle Nüfusu		683.660

Hiyerarşik Kümeleme Yöntemi için mahallelere ait üç değişken esas alınmıştır:

1. Mahallenin nüfus yoğunluğu: Mahallelerin alanı ve nüfus verilerinden [Web 4, 2019] hektarda yaşayan kişi sayısı belirlenerek birinci değişken üretilmiştir.
2. Mahallenin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi: İkinci değişken için İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteği ile İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi tarafından hazırlanan Mahalle İstanbul Projesi kapsamında Mahallelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) verileri [Web 5, 2020] kullanılmıştır.

3. Mahallenin ilçe merkezine olan uzaklığı: Üçüncü değişken için internet tabanlı şehir haritası kullanılarak, Pendik ilçe merkezi için tren garı ile mahalleler için mahalle muhtarlıkları arasındaki yol güzergahlarına göre uzaklıkları kullanılmıştır [Web 6, 2020].

Hiyerarşik Kümeleme Yöntemi Varyans Tekniği kullanımında, değişkenlere ait değerlerin farklı birimlere sahip olması veya değişkenlerinin farklı olması durumunda veri standardize edilmesi veya logaritmik dönüşüme tabi tutulması büyük ortalama ve varyansa sahip olan değişkenlerin diğer değişkenleri baskılamasını önlemek için gerekli olmaktadır [Tunalı ve Aytekin, 2017]. Bu sebeple, bu üç değişkene göre mahallelerin aldığı değerler logaritmik dönüşüme tabi tutulmuş ve elde edilen veriler Tablo 3.2’de gösterilmiştir. Logaritmik dönüşüme tabi tutulmuş veriler SPSS (*Statistical Package for Social Sciences*) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen sonuç Şekil 3.4’teki ağaç diyagramında gösterilmektedir.

Şekil 3.1: Mahalle Kümeleme Ağaç Diyagramı.

Belirlenen 4 kümede bulunan mahallelerin ilkokul öğrenci sayıları ve 4 kümede bulunan toplam ilkokul öğrenci sayısına göre, kümelerdeki öğrenci sayısının

oranı belirlenmiştir (Tablo3.3). Mahallelerin toplam ilkokul öğrenci sayılarının tespiti için Mahallem İstanbul Projesi kapsamında bulunan eğitim altyapısı verileri kullanılmıştır [Web 7, 2020].

Pendik'te resmi ilkokullarda toplam öğrenci sayısı 46.326'dır. Ana kütlesi 46.326 güven aralığı 0,05 olmak üzere güven düzeyi %95 için örneklem büyüklüğü 381 ve güven düzeyi %99 için örneklem büyüklüğü 656 olarak hesaplanmıştır. Anket çalışması ve anket sayılarının kümede bulunan öğrenci sayılarına göre orantılanması neticesinde bu sayının üstünde 807 adet anket sayısı elde edilmiştir.

Elde edilen kümelerdeki öğrenci sayılarının oranına göre ilkokulların anket sayıları orantılanarak, çalışmada kullanılacak anket sayısı belirlenmiştir. Bu işlem neticesinde, mahalle kümelerindeki öğrenci sayıları ile orantılı olarak toplam 807 adet anket sayısı elde edilmiştir (Tablo 3.4).

Tablo 3.2: Mahalle Değişkenleri Logaritmik Değerleri.

Sıra	Mahalle	Yoğunluk kişi/hektar	Sosyo- ekonomik- gelişmişlik endeksi	Uzaklık- km	log_Yoğ	log_Sege	log_Uza klık
1	Ahmet Yesevi Mahallesi	194,39	24,5	8,9	2,2887	1,3892	0,9494
2	Bahçelievler Mahallesi	160,37	37,0	0,8	2,2051	1,5682	-0,1249
3	Batı Mahallesi	118,77	47,0	0,4	2,0747	1,6721	-0,3979
4	Çamçeşme Mahallesi	260,32	31,3	4,6	2,4155	1,4955	0,6628
5	Çamlık Mahallesi	40,87	34,5	10,2	1,6114	1,5378	1,0086
6	Çınardere Mahallesi	162,28	32,9	3,0	2,2103	1,5172	0,4771
7	Doğu Mahallesi	133,07	49,3	0,65	2,1241	1,6928	-0,1871
8	Dumlupınar Mahallesi	176,81	27,9	4,2	2,2475	1,4456	0,6232
9	Ertuğrul Gazi Mahallesi	80,63	16,8	7,4	1,9065	1,2253	0,8692
10	Esenler Mahallesi	298,63	25,1	5,2	2,4751	1,3997	0,7160
11	Esenyalı Mahallesi	286,46	25,3	7,7	2,4571	1,4031	0,8865
12	Fatih Mahallesi	319,24	25,3	7,7	2,5041	1,4031	0,8865
13	Fevzi Çakmak Mahallesi	195,09	34,8	4,5	2,2902	1,5416	0,6532
14	Güllübağlar Mahallesi	117,29	26,4	6,2	2,0693	1,4216	0,7924
15	Güzelyalı Mahallesi	198,71	29,8	5,9	2,2982	1,4742	0,7709
16	Harmandere Mahallesi	62,36	33,1	18,1	1,7949	1,5198	1,2577
17	Kavakpınar Mahallesi	208,64	27,6	5,7	2,3194	1,4409	0,7559
18	Kaynarca Mahallesi	149,09	33,0	3,1	2,1734	1,5185	0,4914
19	Kurtköy Mahallesi	170,61	33,0	8,3	2,2320	1,5185	0,9191
20	Orhangazi Mahallesi	334,46	25,5	6,7	2,5243	1,4065	0,8261
21	Orta Mahallesi	181,69	27,8	3,0	2,2593	1,4440	0,4771
22	Sapan Bağları Mahallesi	235,07	29,7	1,5	2,3712	1,4728	0,1761
23	Seyhli Mahallesi	165,9	33,5	6,9	2,2198	1,5250	0,8388
24	Sülüntepe Mahallesi	131,85	28,4	7,8	2,1201	1,4533	0,8921
25	Velibaba Mahallesi	108,66	28,5	4,4	2,0361	1,4548	0,6435
26	Yayalar Mahallesi	80,19	29,2	5,9	1,9041	1,4654	0,7709
27	Yeni Mahallesi	201,65	33,6	1,5	2,3046	1,5263	0,1761
28	Yenişehir Mahallesi	88,18	43,1	10,4	1,9454	1,6345	1,0170
29	Yeşilbağlar Mahallesi	171,04	31,5	2,5	2,2331	1,4983	0,3979

Tablo 3.3: Mahalle Kümelerine Göre Öğrenci Sayı ve Oranları.

Küme Numarası	Mahalle	Öğrenci Sayısı	Küme Öğrenci Sayısı	Küme Öğrenci Sayısı Oranı
1	Çınardere Mahallesi	1.534	6.813	16,23%
1	Kaynarca Mahallesi	2.489		
1	Orta Mahallesi	664		
1	Sapan Bağları Mahallesi	627		
1	Yeni Mahallesi	771		
1	Yeşilbağlar Mahallesi	728		
2	Bahçelievler Mahallesi	601	2.135	5,09%
2	Batı Mahallesi	1.534		
2	Doğu Mahallesi	0		
3	Ahmet Yesevi Mahallesi	961	22.734	54,16%
3	Çamçeşme Mahallesi	2.668		
3	Dumlupınar Mahallesi	0		
3	Esenler Mahallesi	3.395		
3	Esenyalı Mahallesi	1.478		
3	Fatih Mahallesi	1.784		
3	Fevzi Çakmak Mahallesi	2.413		
3	Güzelyalı Mahallesi	1.395		
3	Kavakpınar Mahallesi	4.006		
3	Kurtköy Mahallesi	625		
3	Orhangazi Mahallesi	2.716		
3	Seyhli Mahallesi	1.293		
4	Çamlık Mahallesi	1.176		
4	Ertuğrulgazi Mahallesi	719		
4	Güllübağlar Mahallesi	0		
4	Harmandere Mahallesi	0		
4	Süluntepe Mahallesi	1.005		
4	Velibaba Mahallesi	1.775		
4	Yayalar Mahallesi	1.972		
4	Yenişehir Mahallesi	3.647		
Toplam Öğrenci Sayısı			41.976	

Tablo 3.4: Mahalle Kümlerine Göre Anket Dağılımı.

Küme No	1. Okul	2. Okul	Kümedeki Mahalleler	1.Okul Anket Sayısı	2.Okul Anket Sayısı	Küme Anket Sayısı	Küme Anket Oranı
1			Çınardere Mah.			131	16,23%
1	Öğretmenevleri İ.O.	-	Kaynarca Mah.	56	0		
1			Orta Mah.				
1	Atatürk İ.O.	-	Sapan Bağları Mah.	32	0		
1			Yeni Mah.				
1	Öğr.İbrahim Öztürk İ.O.	-	Yeşilbağlar Mah.	43	0	41	5,08%
2	Abdurrahmangazi İ.O.	-	Bahçelievler Mah.	24	0		
2	Pendik Merkez İ.O.	-	Batı Mah.	17	0		
2			Doğu Mah.			437	54,15%
3			Ahmet Yesevi Mah.				
3	Ahmet Yesevi İ.O.	-	Çamçeşme Mah.	40	0		
3			Dumlupınar Mah.				
3	Namık Kemal İ.O.	-	Esenler Mah.	33	0		
3	Esenyalı Turgut Reis İ.O.	-	Esenyalı Mah.	49	0		
3			Fatih Mah.				
3	Ertuğrulgazi İ.O.	-	Fevzi Çakmak Mah.	41	0		
3	Gülizar Zeki Obdan İ.O.	-	Güzelyalı Mah.	66	0		
3	Fuat Köprülü İ.O.	-	Kavakpınar Mah.	72	0		
3	Mustafa Karuşağı İ.O.	-	Kurtköy Mah.	43	0		
3	Şehit Ömer Öner İ.O.	-	Orhangazi Mah.	93	0		
3			Seyhli Mah.			198	24,54%
4	Çamlık İ.O.	-	Çamlık Mah.	42	0		
4			Ertuğrulgazi Mah.				
4			Güllübağlar Mah.				
4			Harmandere Mah.				
4			Süluntepe Mah.				
4	Velibaba İ.O.	Osmangazi İ.O.	Velibaba Mah.	15	40		
4	Artukbey İ.O.	Şeyhli İ.O.	Yayalar Mah.	32	44		
4	Erol Türker İ.O.	-	Yenişehir Mah.	25	0		
Toplam Anket Sayısı				807			

4. İLKOKULLARIN MEKÂNSAL YETERLİLİĞİ AÇISINDAN MEMNUNİYET DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: PENDİK ÖRNEĞİ

4.1. Çalışma Alanı Hakkında Genel Bilgiler

Pendik, nüfus bakımından Türkiye'nin 10. ve İstanbul'un 4. en büyük ilçesidir. Pendik'te bir belediye ve 36 mahalle vardır [Web 2, 2020]. Pendik, 1987 yılında Kartal ilçesinden ayrılarak ilçe olmuştur. İstanbul'un bir ilçesi olan Pendik, doğuda Tuzla, kuzeyde Sultanbeyli, batıda Kartal ve güneyde Marmara Denizi'ne komşudur. Yaklaşık 190 km² yüzölçümlü Pendik 7,5 km sahil şeridinde sahiptir. İstanbul'un en yüksek tepesi olan Aydos'la sınırdır. İstanbul'un en büyük su kaynaklarından biri olan Ömerli Barajı'nda ilçe sınırları içindedir. Milattan önce 5000 yılından beri yerleşim alanı olan Pendik sırasıyla Makedonyalılar, Roma ve Bizans İmparatorlukları egemenliğinde kalmış ve 1328 yılında Orhan Bey döneminde Aydos Kalesinin alınması ile Osmanlı toprağı olmuştur [Pendik, 2006].

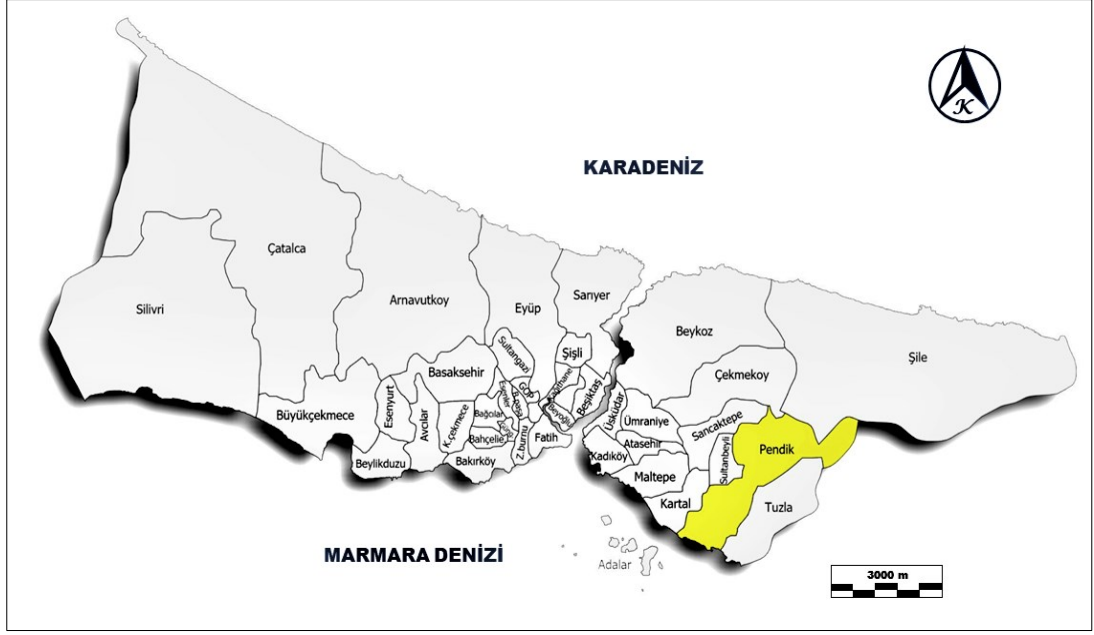
Pendik, hem İstanbul'un hem de ülkenin önemli ulaşım ağlarına sahiptir. İstanbul'un uluslararası karayolu niteliğindeki D-100 ve E-80 yolları, ilin 2. havalimanı olan Sabiha Gökçen Havalimanı, Yüksek Hızlı Tren İstasyonu ve uluslararası deniz taşımacılığı yapılan Ro-Ro Limanı Pendik sınırları içindedir. Ayrıca, şehir içi metro ulaşım ağına bağlı istasyonlar vardır.

Geçmişten günümüze farklı dönemlerde aldığı göçlerle Pendik'in bugünkü demografik yapısı ortaya çıkmıştır. 1924 Türkiye-Yunanistan Nüfus Mübadelesiyle, Preveze, Drama ve Yanya gibi kentlerden mübadillerin gelmesi sonucunda mübadiller demografik yapı içinde en büyük topluluk haline gelmiştir. 1930'lu yıllarda Anadolu'dan; 1960 itibarıyla hem Anadolu hem de Balkan ülkelerinden göçler almıştır. Pendik nüfusu 1955'lerde 8.673 kişi iken 1960'da 14.000'e ulaşmıştır. Göçün hızlandığı 1970'lerde nüfus 2 katına çıkarak 30.000'leri bulmuştur. 2000 Yılı nüfus sayımına göre nüfusu 389.657, 2007 yılında 520.486 ve 2010 yılında 585.196 olmuştur [Pendik, 2006]. İlçenin 2018 yılı nüfusu 693.599 kişidir (Tablo 4.1) [Web 2, 2020].

Tablo 4.1: Mahallelere Göre Nüfus Dağılımı (2018).

SIRA NO	MAHALLE ADI	NÜFUS SAYISI
1	Ahmet Yesevi Mahallesi	26.340
2	Bahçelievler Mahallesi	12.573
3	Balıca Mahallesi	597
4	Batı Mahallesi	14.514
5	Camçeşme Mahallesi	30.379
6	Çamlık Mahallesi	16.931
7	Çınardere Mahallesi	18.776
8	Doğu Mahallesi	15.609
9	Dumlupınar Mahallesi	25.143
10	Emirli Mahallesi	245
11	Ertuğrul Gazi Mahallesi	13.884
12	Esenler Mahallesi	31.565
13	Esenyayı Mahallesi	13.836
14	Fatih Mahallesi	20.527
15	Fevzi Cakmak Mahallesi	35.994
16	Güzelyalı Mahallesi	33.025
17	Goçbeyli Mahallesi	1.340
18	Güllü Bağlar Mahallesi	14.450
19	Harmandere Mahallesi	7.882
20	Kavakpınar Mahallesi	59.336
21	Kaynarca Mahallesi	47.067
22	Kurna Mahallesi	1.163
23	Kurdoşmuş Mahallesi	520
24	Kurtköy Mahallesi	31.665
25	Orhangazi Mahallesi	27.359
26	Orta Mahallesi	5.687
27	Ramazanoğlu Mahallesi	2.760
28	Sanayi Mahallesi	3.314
29	Sapan Bağlan Mahallesi	11.683
30	Süluntepe Mahallesi	23.242
31	Şeyhli Mahallesi	17.219
32	Velibaba Mahallesi	36.630
33	Yayalar Mahallesi	11.900
34	Yeni Mahallesi	15.527
35	Yenişehir Mahallesi	58.657
36	Yeşilbağlar Mahallesi	6.260
	Toplam	693.599

1980 yılında onaylanan 1/50.000'lik Büyük İstanbul Nazım Planı'nda Kurtköy ve Şeyhli'de 400 hektarlık alan, sanayi gelişim alanı olarak öngörülmüştür. Bunun yanı sıra 1982 yılından beri Pendik Tersanesi ve Ağır Sanayi Tesislerinin işletmeye açılmasıyla Pendik nüfus çekmeye ve hızlı göç almaya başlamıştır.

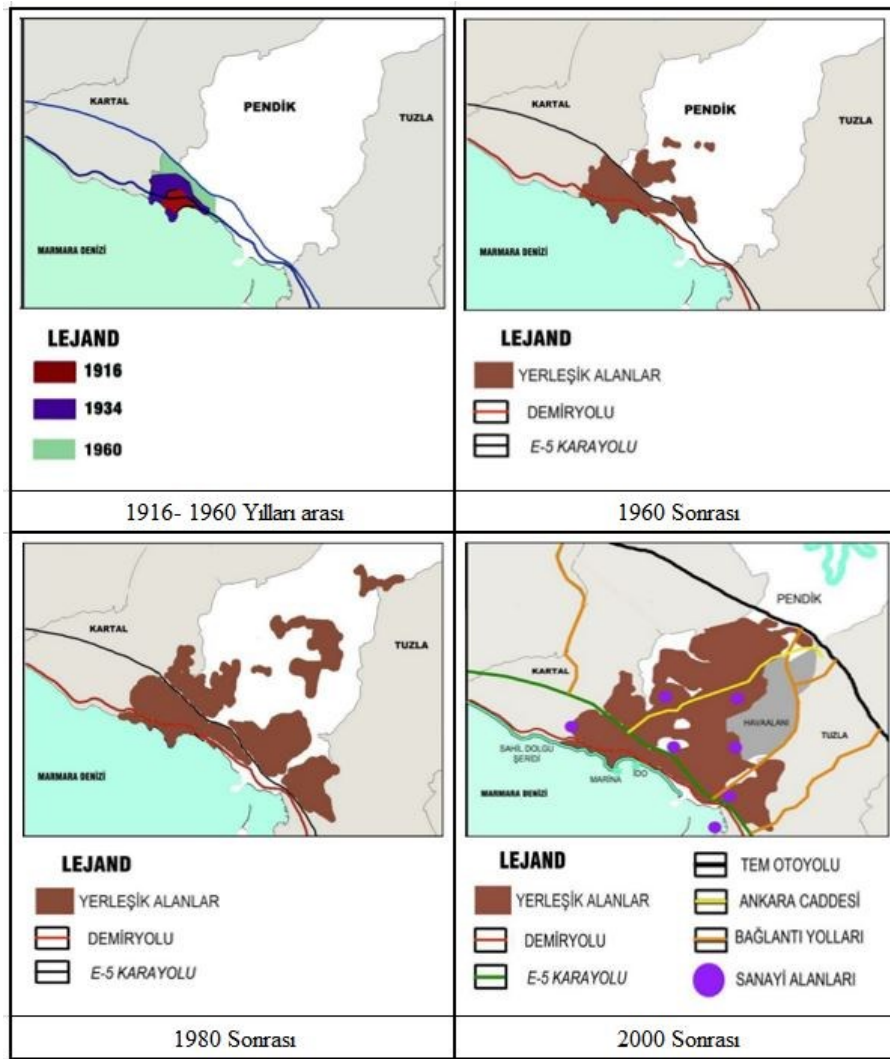
Şekil 4.1: İstanbul İlçeleri Haritası.

Kentin ilk evre gelişimi deniz kıyısında başlamış ve ulaşım erişim araçlarının etkisiyle gar sahası çevresi ve otoyol çevresinde gerçekleşmiştir. 1960 sonrası Ankara Asfaltı (D-100) karayolunun açılması sonucu yol boyunca sanayi yapılanmasıyla birlikte yerleşim alanları da gelişmiştir. Çok katlı yapılaşma bu dönemde başlamış ve özellikle Batı Burnu kısmında dönüşüme uğramıştır. 1980 sonrası imar affi kanunu ve ıslah imar planları ile gecekondular alanları kontrol edilmeye çalışılmıştır. D-100 karayolunun kuzeyinde özellikle Eski Ankara Caddesi aksında çok katlı yapılar oluşmaya başlamıştır. Üst ölçekli İstanbul Metropolitan Alan Planlama Stratejileri doğrultusunda bölgenin çektiği göç, TEM otoyolunun açılması, Kurtköy arazisinde geliştirilen Yenişehir Toplu Konut alanı ve Sabiha Gökçen Havalimanı'nın sunduğu çalışma imkanları, D-100 ile TEM arasında yeni yerleşim alanlarının oluşumunu hızlandırmıştır. Kentin 1916 ile 2000'li yıllar arasındaki gelişimi Şekil 4.2'de gösterilmiştir [Başkan, 2015].

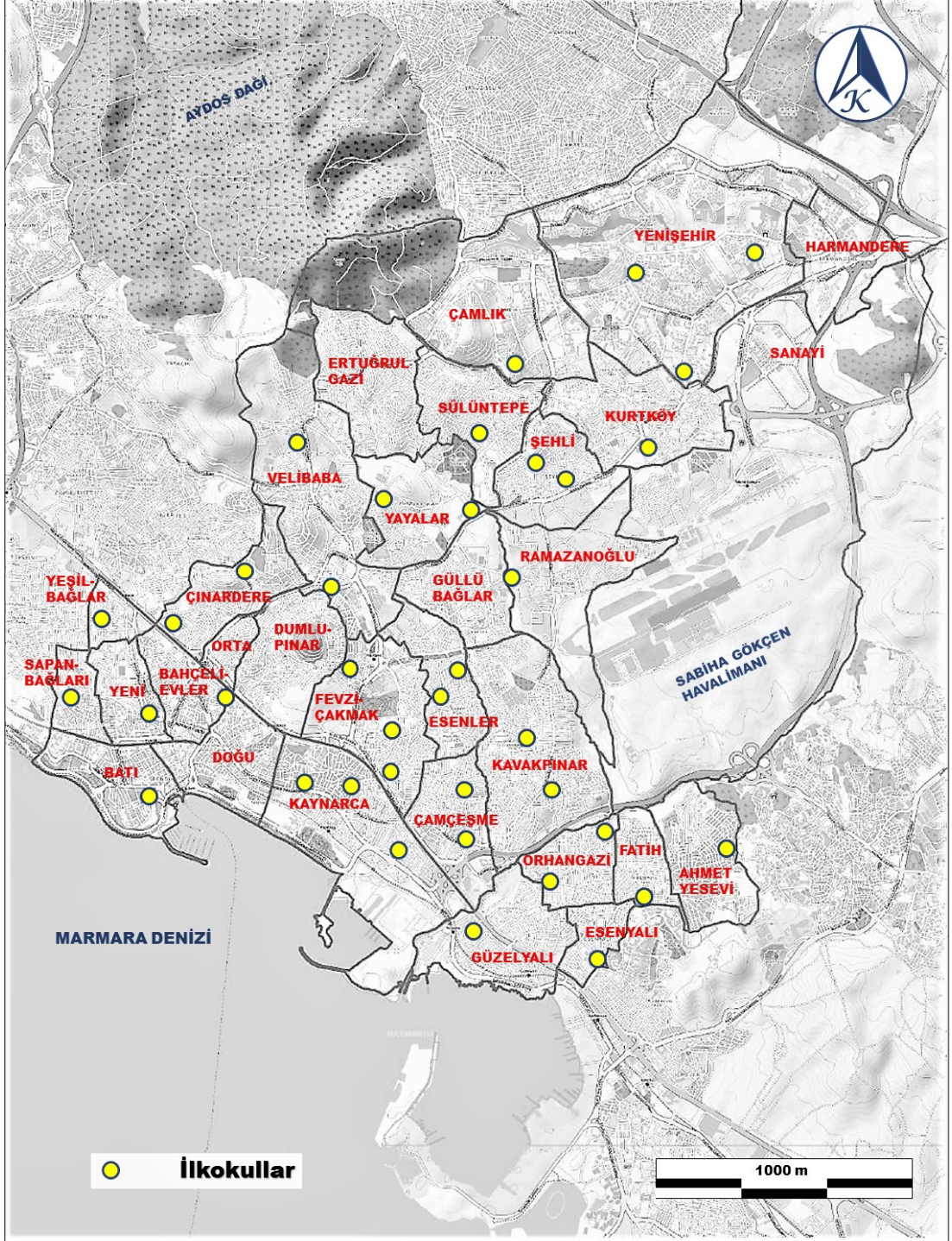
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 1987 yılında Pendik'in ilçe olmasından sonra, 1988 yılında kurulmuştur. Eğitim çağındaki nüfusunun 134 bin olduğu Pendik'te 44 resmi ilköğretim ve toplam 139 resmi okul bulunmaktadır. İlkokullarda %99,8 olan okullaşma oranı ile Türkiye ortalaması olan %97,0'ın üstündedir (Tablo 4.2), [Stratejik Plan, 2015]. Şekil 4.3'de Pendik ilçesi ilköğretim harita üzerinde gösterilmiştir [Web 9, 2020].

Tablo 4.2: Okullaşma Oranı.

	Nüfus	Resmi	Özel	Okullaşma oranı	Türkiye ortalaması
Okul öncesi (48- 65 ay)	15.970	5.650	2.286	49,70%	37,50%
Temel eğitim	92.523	89.217	3.078	99,80%	97,00%
Ortaöğretim	36.288	31.193	2.925	94,00%	76,70%
Toplam	144.781	126.060	8.289	92,80%	

Şekil 4.2: Pendik 1916-2000 Yılları Arası Gelişimi.

Şekil 4.3: Pendik İlçesindeki İlkokullar.

Pendik'te 44 resmi ve 8 özel ilkokul olmak üzere toplam ilkokul sayısı 52'dir (Tablo 4.3), [Stratejik Plan, 2015]. Resmi ilkokullarda öğrenci sayısı 46.325 öğrencidir (Tablo 4.4), [Stratejik Plan, 2015].

Tablo 4.3: Pendik Okul Sayıları.

Okul türü	Resmi	Özel
Anaokul	1	50
İlkokul	44	8
Ortaokul	38	8
İmam Hatip Lisesi	8	0
Anadolu Lisesi	8	8
Meslek ve Teknik Anadolu Lisesi	14	6
Anadolu İmam Hatip Lisesi	12	0
Çok Programlı Anadolu Lisesi	1	0
Özel Eğitim ve İş Okulu	1	0
Halk Eğitim Merkezi	1	0
Rehberlik Araştırma Merkezi	1	0
Mesleki Teknik Eğitim Merkezi	1	0
Özel Akşam Lisesi	0	1
Özel Eğitim Okulu	0	1
Dershane	0	32
Motorlu Taşıt Sürücü Kursu	0	30
Etüt Merkezi	0	11
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	0	11
Toplam	130	166

Tablo 4.4: Öğrenci Sayıları.

Okul türü	Resmi		Özel		Toplam
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	
Okul öncesi	5.650	71,2%	2.286	28,8%	7.936
İlkokul	46.325	96,9%	1.478	3,1%	47.803
Ortaokul	35.108	95,6%	1.600	4,4%	36.708
İmam Hatip Ortaokulu	7.784	100,0%	0	0,0%	7.784
Anadolu Lisesi	6.837	77,3%	2.007	22,7%	8.844
Meslek ve Teknik Anadolu Lisesi	14.688	94,1%	918	5,9%	15.606
Anadolu İmam Hatip Lisesi	8.259	100,0%	0	0,0%	8.259
Çok Programlı Anadolu Lisesi	1.409	100,0%	0	0,0%	1.409
Özel Eğitim ve İş Okulu	171	100,0%	0	0,0%	171
Toplam	126.231	93,8%	8.289	6,2%	134.520

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 30'dur ve Türkiye ortalaması olan 19'dan oldukça fazladır. Yine, şube başına düşen öğrenci sayısı 30'dur ve Türkiye ortalaması olan 22'nin oldukça üstündedir (Tablo 4.5), [Stratejik Plan, 2015].

Tablo 4.5: Pendik Eğitim Kurumlarına Ait Oranlar.

Okul türü	Öğrenci sayısı	Öğretmen sayısı	Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı	Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı Türkiye ortalaması	Şube sayısı	Şube başına düşen öğrenci sayısı	Şube başına düşen öğrenci sayısı Türkiye ortalaması
Okul Öncesi	7.936	446	18	17	434	19	17
İlkokul	47.803	1.601	30	19	1.594	30	22
Ortaokul	44.492	2.023	22	20	1.451	31	28
Genel Ortaöğretim	8.844	590	15	25	257	35	36
Mesleki Ortaöğretim	25.274	1.556	16	16	814	32	27
Özel Eğitim ve İş Okulu	171	24	7	0	29	6	0
Toplam	134.520	6.240	22	19	4.579	30	26

4.2. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

4.2.1. Bulgular

Anket soruları 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm bireylerin kişisel özelliklerine yönelik, ikincisi bireylerin ilkokulun özelliklerine ilişkin değerlendirmelerine yönelik, üçüncüsü bireylerin okuldan genel memnuniyet düzeylerinin tespitine ve ucu açık soru şeklinde okulun en olumlu ve olumsuz olarak değerlendirilmesine yönelik elde edilen bulgulardır.

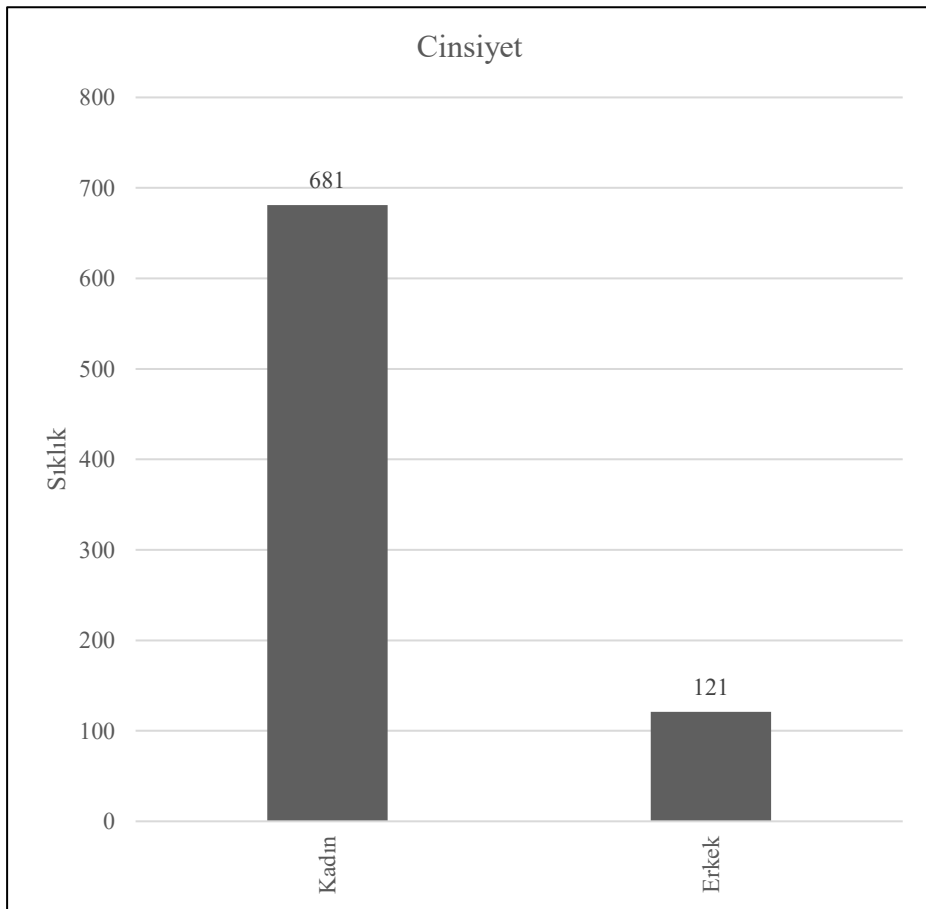
4.2.1.1. Kişisel Özelliklere Ait Bulgular

Anket katılımcılarının kişisel özellikleri olarak 11 farklı soru sorulmuş ve ankete katılan bireylerin kişisel özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

- Katılımcıların cinsiyetine yönelik soru için 807 adet anket içinde 5 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 802'dir (Tablo 4.6 ve Şekil 4.4). Öğrenci velilerinden kadınlar %84,9'luk oranla çoğunlukla ankete katıldığı görülmektedir. Anketin büyük çoğunlukla kadınlar tarafından cevaplanması ilkokul öğrencileriyle babalardan daha çok annelerin ilgilendiğini göstermiştir.

Tablo 4.6: Cinsiyet Frekansları.

Cinsiyet			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	Kadın	681	84,9
	Erkek	121	15,1
	Toplam	802	100,0
Eksik Cevap		5	
Toplam Anket		807	

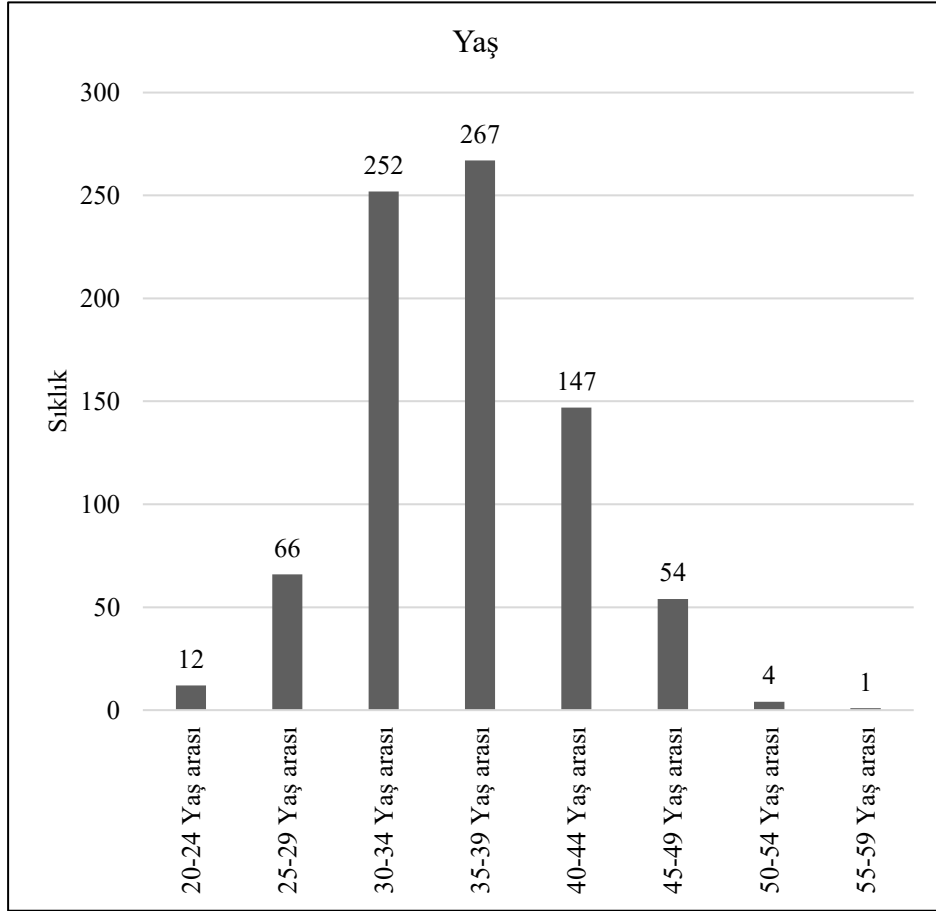

Şekil 4.4: Cinsiyet Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların yaşlarına yönelik soruda, 807 adet anket içinde 4 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 803'dür (Tablo 4.7 ve Şekil 4.5). Öğrenci velileri içinde yaş dağılımı 35-39 yaş arasında olanlar %33,3'lük oranla ilk sırada, 30-34 yaş arası ise %31,4'lük oranla ikinci sırada ve 40-44 yaş arası %18,3'lük oranla üçüncü sırada yer almaktadır. Anket sonuçları ilkokulda çocuğa sahip olan ebeveynlerin çoğunluğunu (toplam %80,0'lık oranla) 30 ile 44 yaş arası olduğunu göstermiştir.

Tablo 4.7: Yaş Frekansları.

Yaş		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	20-24 Yaş arası	12	1,5
	25-29 Yaş arası	66	8,2
	30-34 Yaş arası	252	31,4
	35-39 Yaş arası	267	33,3
	40-44 Yaş arası	147	18,3
	45-49 Yaş arası	54	6,7
	50-54 Yaş arası	4	0,5
	55-59 Yaş arası	1	0,1
	Toplam	803	100,0
Eksik Cevap		4	
Toplam Anket		807	

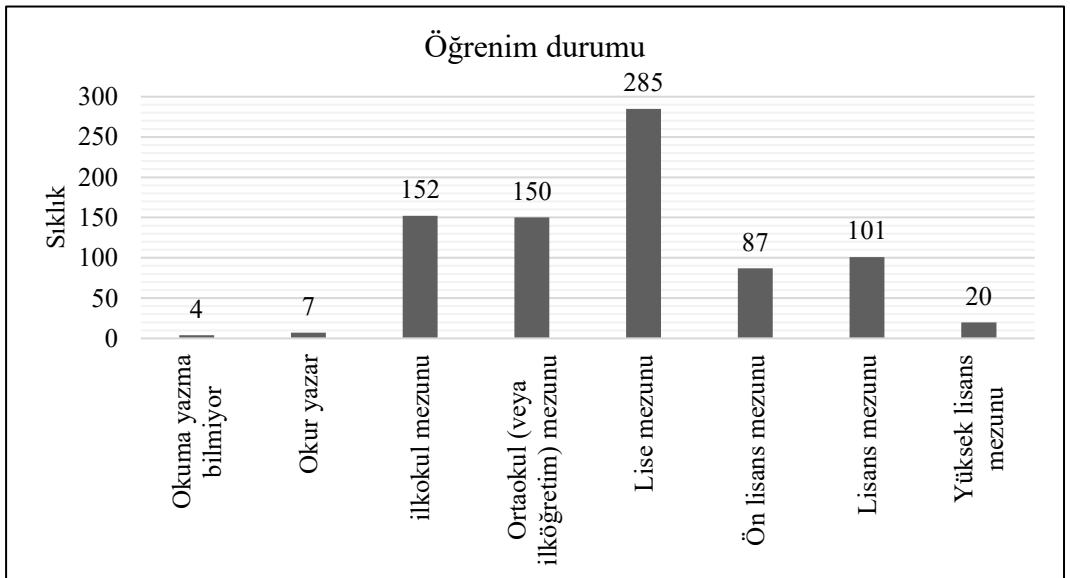

Şekil 4.5: Yaş Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların öğrenim durumuna yönelik soruda, 807 adet anket içinde 1 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 806'dır (Tablo 4.8 ve Şekil 4.6). Öğrenci velileri içinde %35,4'lük oranla lise mezunları ilk sırada, %18,9'luk oranla ilkokul mezunları ikinci sırada yer almaktadır. İlkokul mezunu oranına çok yakın seviyede %18,6'luk oranla Ortaokul (veya ilköğretim) mezunları üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 4.8: Öğrenim Durumu Frekansları.

Öğrenim durumu			
		Geçerli Cevapların Yüzdesi	
Geçerli Cevap	Okuma yazma bilmiyor	4	0,5
	Okur yazar	7	0,9
	İlkokul mezunu	152	18,9
	Ortaokul (veya ilköğretim) mezunu	150	18,6
	Lise mezunu	285	35,4
	Ön lisans mezunu	87	10,8
	Lisans mezunu	101	12,5
	Yüksek lisans mezunu	20	2,5
	Toplam	806	100,0
Eksik Cevap		1	
Toplam Anket		807	

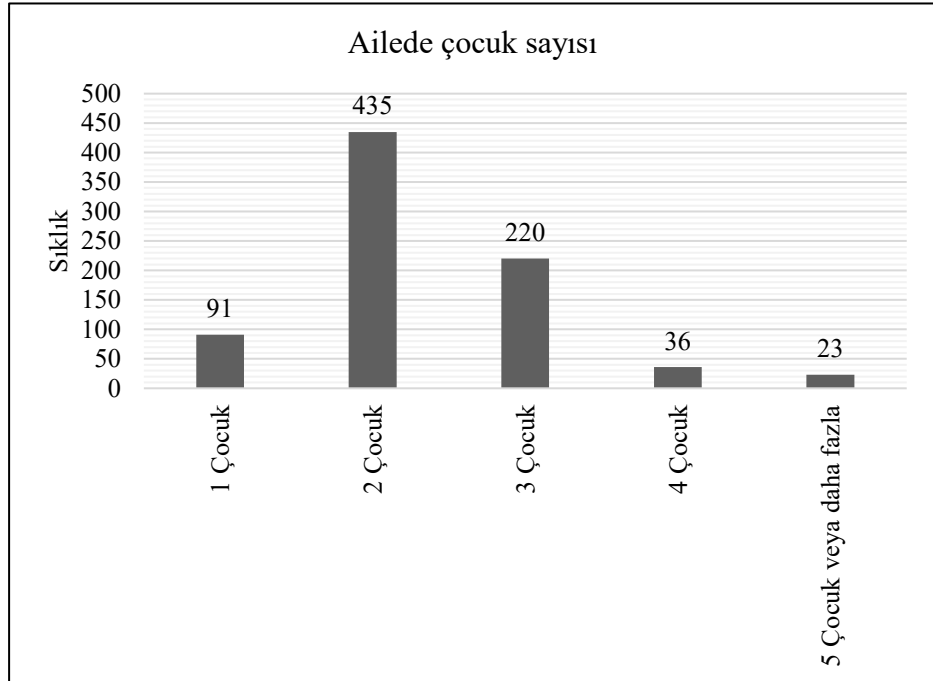

Şekil 4.6: Öğrenim Durumu Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların çocuk sayısına ilişkin soruda, 807 adet anket içinde 2 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 805'dir (Tablo 4.9 ve Şekil 4.7). Öğrenci velileri içinde %54,0'lük oranla en çok 2 çocuklular vardır.

Tablo 4.9: Ailede Çocuk Sayısı Frekansları.

Ailede çocuk sayısı		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap			
Geçerli Cevap	1 Çocuk	91	11,3
	2 Çocuk	435	54,0
	3 Çocuk	220	27,3
	4 Çocuk	36	4,5
	5 Çocuk veya daha fazla	23	2,9
	Toplam	805	100,0
Eksik Cevap		2	
Toplam Anket		807	

Şekil 4.7: Ailede Çocuk Sayısı Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların ailede birlikte yaşadığı kişilere ilişkin soruda, 807 adet anket içinde 8 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 799'dur (Tablo 4.10 ve Şekil 4.8). Öğrenci velileri %83,2'lik oranla en çok anne, baba ve çocuk/çocuklar ile yaşayan ailelerdir.

Tablo 4.10: Ailenin Birlikte Yaşadığı Kişilere Göre Frekanslar.

Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	665	83,2
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	81	10,1
	Anne ve çocuk /çocuklar	35	4,4
	Baba ve çocuk /çocuklar	18	2,3
	Toplam	799	100,0
Eksik Cevap		8	
Toplam Anket		807	

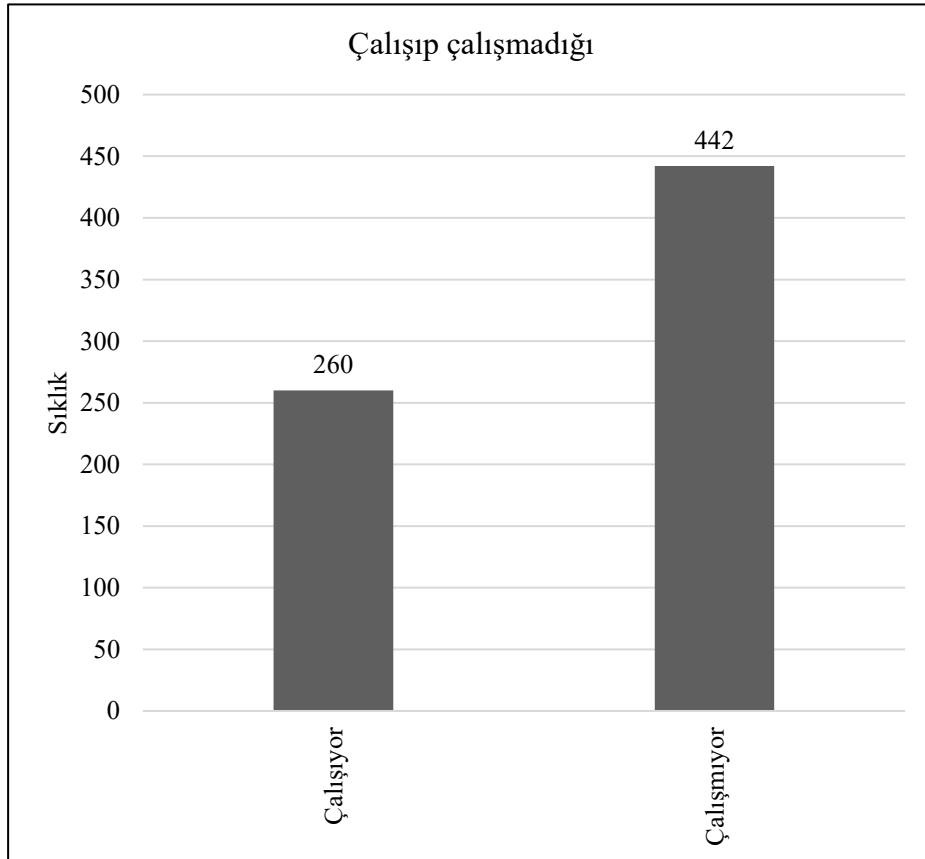

Şekil 4.8: Ailenin Birlikte Yaşadığı Kişilere Göre Frekanslar Grafiği.

- Katılımcıların çalışma durumuna yönelik soru için 807 adet anket içinde 105 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 702'dir (Tablo 4.11 ve Şekil 4.9). Öğrenci velilerinin %63'ü herhangi bir işte çalışmamaktadır. Ankete katılanların çoğunluğunun kadınlar olması sebebiyle çalışmayanların da çoğunluğunu ev kadınları oluşturmaktadır.

Tablo 4.11: Çalışıp Çalışmadığı Frekansları.

Çalışıp çalışmadığı			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	Çalışıyor	260	37,0
	Çalışmıyor	442	63,0
	Toplam	702	100,0
Eksik Cevap		105	
Toplam Anket		807	

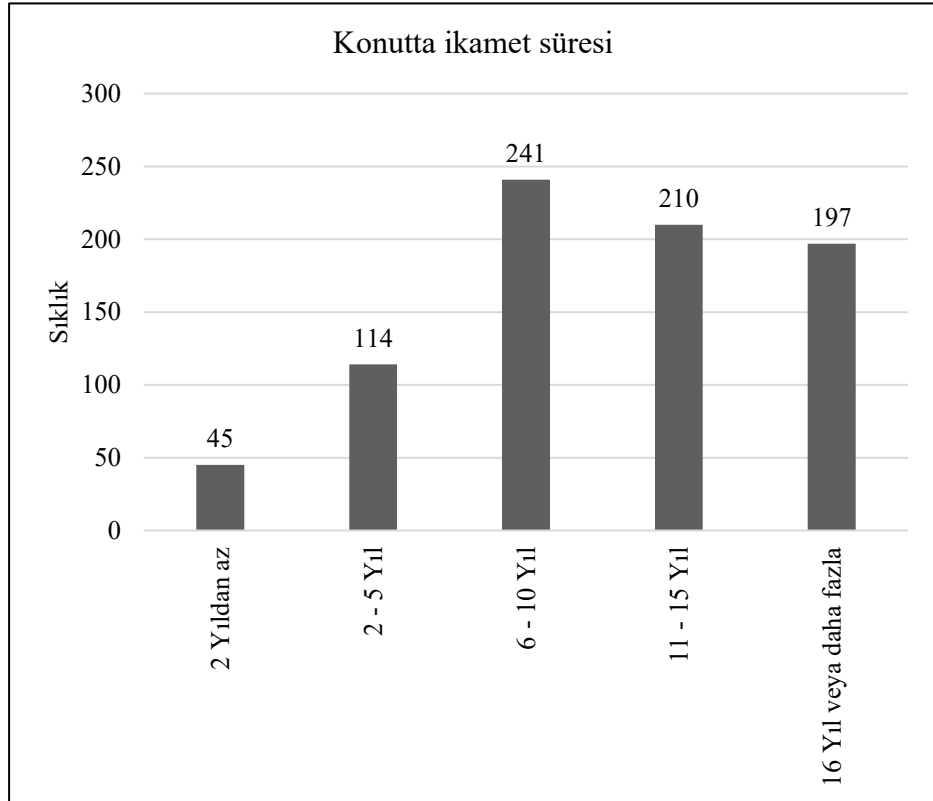

Şekil 4.9: Çalışıp Çalışmadığı Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların konutta ikamet süresine ilişkin soruda, 807 adet anket içinde cevabı eksik bırakan yoktur ve geçerli ifade sayısı 807'dir (Tablo 4.12 ve Şekil 4.10). Öğrenci velileri %29,9'luk oranla çoğunluğu 6-10 yıldır aynı konutta ikamet etmektedir. Ankete katılanların büyük kısmının konutta ikamet süreleri 6 yıldan fazla olduğundan, (toplam %80,3'lük oranla) genel olarak velilerin mahallede yerleşik olduğu görülmektedir.

Tablo 4.12: Konutta İkamet Süreleri Frekansları.

Konutta ikamet süresi			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	2 Yıldan az	45	5,6
	2- 5 Yıl	114	14,1
	6- 10 Yıl	241	29,9
	11- 15 Yıl	210	26,0
	16 Yıl veya daha fazla	197	24,4
	Toplam Anket	807	100,0

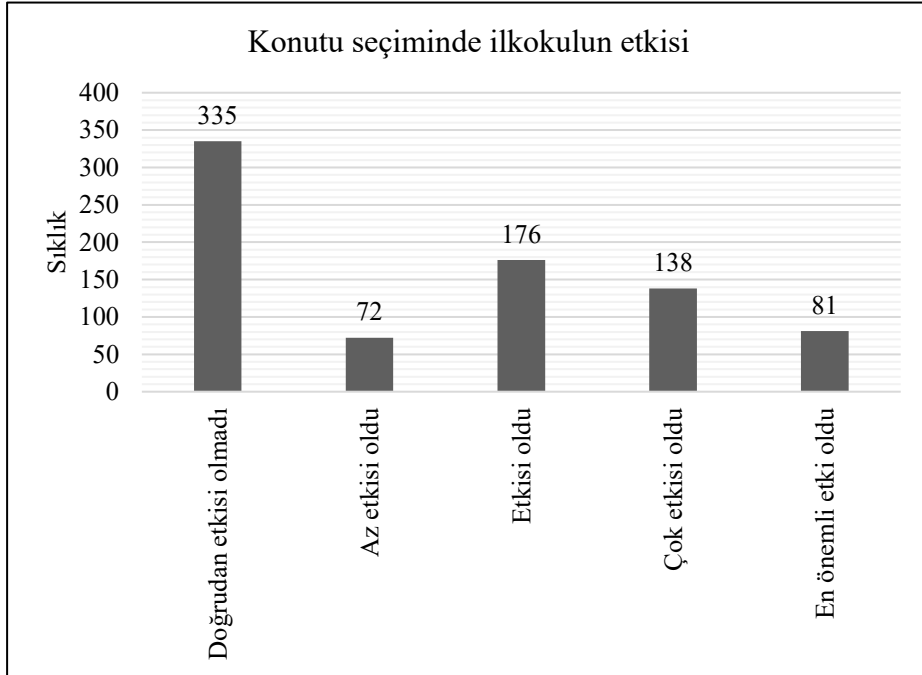

Şekil 4.10: Konutta İkamet Süreleri Frekansları Grafiği.

- Konut seçiminde ilkokulun etkisine yönelik soruda, 807 adet anket içinde 5 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 802'dir (Tablo 4.13 ve Şekil 4.11). Öğrenci velilerinin %41,8'i konut seçiminde ilkokulun etkisi olmadığını ifade etmişlerdir. Diğer taraftan ankete katılanların %49,2'sinin konut seçiminde çocuklarının okuduğu ilkokulun farklı düzeylerde olmakla birlikte etkisi olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.13: Konut Seçiminde İlkokulun Etkisi Frekansları.

Konutu seçiminde ilkokulun etkisi			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	Doğrudan etkisi olmadı	335	41,8
	Az etkisi oldu	72	9,0
	Etkisi oldu	176	21,9
	Çok etkisi oldu	138	17,2
	En önemli etki oldu	81	10,1
	Toplam	802	100,0
Eksik Cevap		5	
Toplam Anket		807	

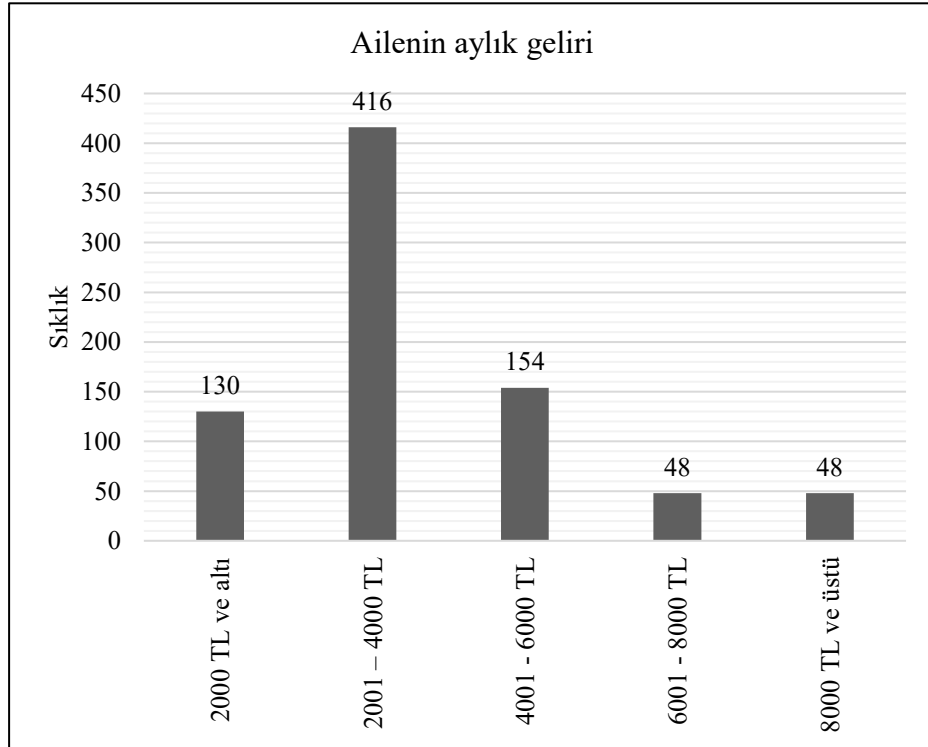

Şekil 4.11: Konut Seçiminde İlkokulun Etkisi Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların aylık toplam gelirine ilişkin soruda, 807 adet anket içinde 11 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 796'dır (Tablo 4.14 ve Şekil 4.12). Öğrenci velileri %52,3'lük oranla çoğunlukla ailelerinin aylık gelirinin 2001-4000 TL arasında olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.14: Ailenin Aylık Geliri Frekansları.

Ailenin aylık geliri			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	2000 TL ve altı	130	16,3
	2001- 4000 TL	416	52,3
	4001- 6000 TL	154	19,3
	6001- 8000 TL	48	6,0
	8000 TL ve üstü	48	6,0
	Toplam	796	100,0
Eksik Cevap		11	
Toplam Anket		807	

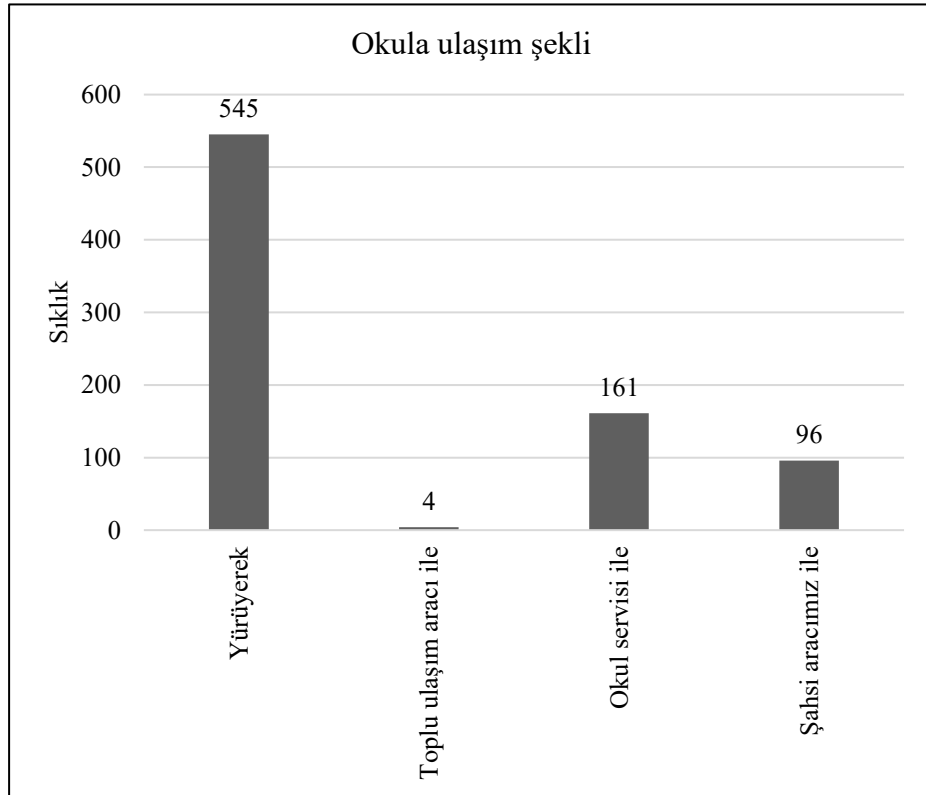

Şekil 4.12: Ailenin Aylık Geliri Frekansları Grafiği.

- Katılımcıların okula ulaşım şekli ile ilgili soru için 807 adet anket içinde 1 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 806'dır (Tablo 4.15 ve Şekil 4.13). Öğrencilerin %67,6'lık oranla çoğunlukla okula yürüyerek gidip geldiği anlaşılmaktadır.

Tablo 4.15: Okula Ulaşım Şekli Frekansları.

Okula ulaşım şekli			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	Yürüyerek	545	67,6
	Toplu ulaşım aracı ile	4	0,5
	Okul servisi ile	161	20,0
	Şahsi aracımız ile	96	11,9
	Total	806	100,0
Eksik Cevap		1	
Toplam Anket		807	

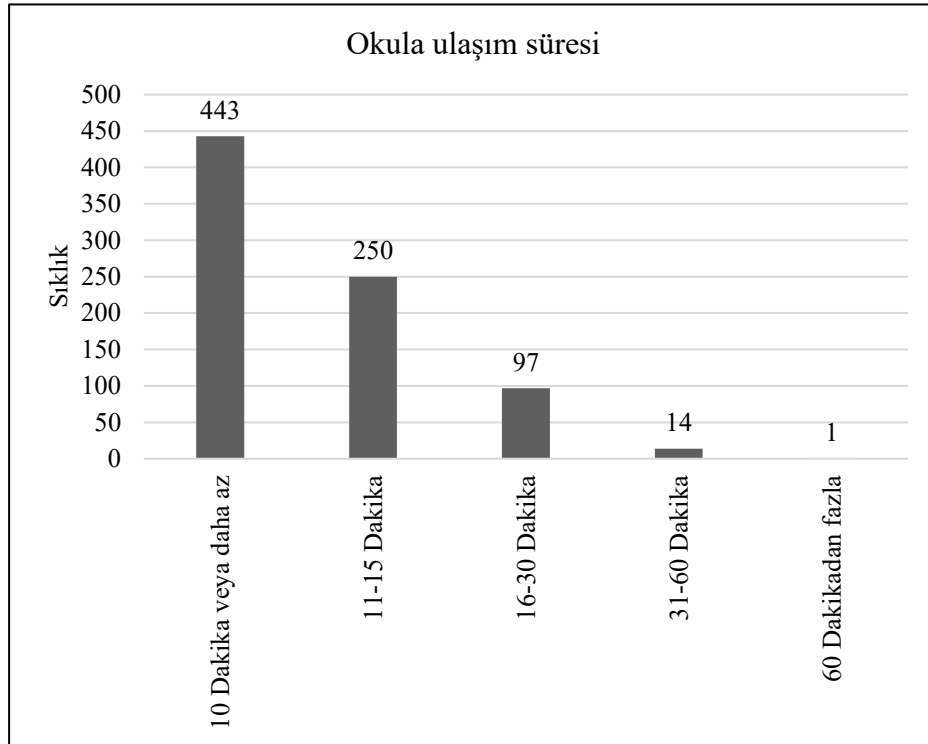

Şekil 4.13: Okula Ulaşım Şekli Frekansları.

- Katılımcıların okula ulaşım süresi ile ilgili soru için 807 adet anket içinde 2 katılımcı cevabı eksik bırakmıştır ve geçerli ifade sayısı 805'dir (Tablo 4.16 ve Şekil 4.14). Velilerin %55,0'ı, çocuklarının okula ulaşım süresini 10 dakika veya daha az olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.16: Okula Ulaşım Süresi Frekansları.

Okula ulaşım süresi			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	10 Dakika veya daha az	443	55,0
	11-15 Dakika	250	31,1
	16-30 Dakika	97	12,0
	31-60 Dakika	14	1,7
	60 Dakikadan fazla	1	0,1
	Total	805	100,0
Eksik Cevap		2	
Toplam Anket		807	

Şekil 4.14: Okula Ulaşım Süresi Frekansları.

4.2.1.2. İlkokulların Mekânsal Özelliklerinden Memnuniyete İlişkin Bulgular

Anketin 2. bölümünde ankete katılan velilere, çocuklarının okuduğu ilkokulların mekânsal özelliklerinden memnuniyetleri ile ilgili olarak 19 farklı soru sorulmuş ve ankete katılan bireylerin memnuniyet düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Anket sorularında yer alan cevaplar ‘çok yetersiz’, ‘yetersiz’, ‘orta’, ‘yeterli’, ‘çok yeterli’ olup; 9 ilkokulun mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet düzeylerine ilişkin cevap ayrı bir çapraz tablo haline getirilmiştir (Tablo 4.17). Bu tablo, geçerli ve geçersiz cevap sayılarıyla birlikte, verilen cevabın sıklığı ve geçerli cevaplara göre oranını göstermektedir.

- Sınıf büyüklüğüne yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 14 katılımcı ‘fikrim yok’ şeklinde cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 793 olmakla birlikte öğrenci velileri %41,2’lik oranla çoğunlukla ‘orta düzey’ ifadesini kullanmışlardır.
- Okul bahçesi büyüklüğüne yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 8 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 799 olmakla birlikte öğrenci velileri toplam %62,3’lük oranla çoğunlukla ‘orta’ ve ‘yeterli’ ifadelerini kullanmışlardır.
- Spor alanları büyüklüğüne yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 66 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 741 olmakla birlikte öğrenci velileri toplam %62,1’lik oranla çoğunlukla ‘çok yetersiz’ ve ‘yetersiz’ ifadelerini kullanmışlardır.
- Etkinlik alanları büyüklüğüne yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 61 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 746 olmakla birlikte öğrenci velileri birbirine yakın ve toplam %79,9’luk oranla çoğunlukla ‘çok yetersiz’, ‘yetersiz’ ve ‘orta’ ifadelerini kullanmışlardır.
- Eğitsel alan imkanlarına yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 115 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 692’ olmakla birlikte öğrenci velileri %35,0’lık oranla çoğunlukla ‘çok yetersiz’ ifadesini kullanmışlardır.

- Etkinlik imkanlarına yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 67 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 740 olmakla birlikte öğrenci velileri %32,7’lik oranla çoğunlukla ‘orta’ ifadelerini kullanmışlardır.
- Spor imkanlarına yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 46 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 761 olmakla birlikte öğrenci velileri toplam %58,2’lik oranla çoğunlukla ‘yetersiz’ ve ‘orta’ ifadelerini kullanmışlardır.
- Kantin ve yemekhane imkanlarına yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 34 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 773 olmakla birlikte öğrenci velileri %33,0’lık oranla çoğunlukla ‘orta’ ifadesini kullanmışlardır.
- Güvenlik tedbirleri ile önlemlere yönelik memnuniyet düzeyi için yöneltilen soruyu 807 adet anket içinde 65 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 742 olmakla birlikte öğrenci velileri toplam %37,2’lik oranla çoğunlukla ‘yeterli’ ifadesini kullanmışlardır.

Anket sorularına verilen cevaplara göre ‘çok zayıf’, ‘zayıf’, ‘orta’, ‘iyi’ ve ‘çok iyi’ olan 9 adet ilkokulun mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin cevaplar ayrı bir çapraz tablo haline getirilmiştir (Tablo 4.18). Bu tablo, geçerli ve geçersiz cevap sayısı ile birlikte, verilen cevabın sıklığı ve geçerli cevaplara göre oranını göstermektedir.

- Okul ve bina kapılarına yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 5 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 802 olmakla birlikte öğrenci velileri %35,4’lük oranla çoğunlukla ‘iyi’ ifadesini kullanmışlardır.
- Trafik güvenliğine yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 8 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 799 olmakla birlikte öğrenci velileri toplam %50,6’lık oranla çoğunlukla ‘çok zayıf’ ve ‘zayıf’ ifadelerini kullanmışlardır.

Okula ulaşım kolaylığına yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 12 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 795 olmakla birlikte öğrenci velileri %50,6’lık oranla çoğunlukla ‘iyi’ ifadesini kullanmışlardır.

Tablo 4.17: Genel Yorum Çapraz Tablosu.

Mekânsal özellikler	Geçerli Anket Sayısı	Geçersiz Cevap	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli
Sınıf büyüklüğü memnuniyet	793	14	60	115	327	259	32
			7,6%	14,5%	41,2%	32,7%	4,0%
Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet	799	8	79	156	236	262	66
			9,9%	19,5%	29,5%	32,8%	8,3%
Spor alanları büyüklüğü memnuniyet	741	66	235	225	155	111	15
			31,7%	30,4%	20,9%	15,0%	2,0%
Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet	746	61	184	214	198	127	23
			24,7%	28,7%	26,5%	17,0%	3,1%
Eğitsel alan imkanları memnuniyet	692	115	242	193	145	93	19
			35,0%	27,9%	21,0%	13,4%	2,7%
Etkinlik imkanları memnuniyet	740	67	134	182	242	159	23
			18,1%	24,6%	32,7%	21,5%	3,1%
Spor imkanları memnuniyet	761	46	171	235	208	127	20
			22,5%	30,9%	27,3%	16,7%	2,6%
Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet	773	34	97	202	255	197	22
			12,5%	26,1%	33,0%	25,5%	2,8%
Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet	742	65	65	93	232	276	76
			8,8%	12,5%	31,3%	37,2%	10,2%

- Otopark imkanına yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 77 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 730 olmakla birlikte öğrenci velileri %41,8’lik oranla çoğunlukla ‘çok zayıf’ ifadesini kullanmışlardır.
- Isıtma ve aydınlatmaya yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 13 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 794 olmakla birlikte öğrenci velileri %46,6’lık oranla çoğunlukla ‘iyi’ ifadesini kullanmışlardır.
- Donanım malzemelerine yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 16 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 791 olmakla birlikte öğrenci velileri %34,8’lik oranla çoğunlukla ‘iyi’ ifadesini kullanmışlardır.

- Hijyen ve temizliğe yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 13 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 794 olmakla birlikte öğrenci velileri toplam %59,0’lık oranla çoğunlukla ‘orta’ ve ‘iyi’ ifadelerini kullanmışlardır.
- Mimari ve estetik özelliklere yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 51 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 756 olmakla birlikte öğrenci velileri %31,7’lik oranla çoğunlukla ‘orta’ ifadesini kullanmışlardır.
- Engelli uyumluluğuna yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 136 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 671 olmakla birlikte öğrenci velileri %35,8’lik oranla çoğunlukla ‘iyi’ ifadesini kullanmışlardır.
- Bahçe düzenlemesi ve peyzaja yönelik memnuniyet düzeyine ilişkin soruyu 807 adet anket içinde 36 katılımcı ‘fikrim yok’ olarak cevaplamıştır ve geçerli ifade sayısı 771 olmakla birlikte öğrenci velileri %35,4’lük oranla çoğunlukla ‘orta’ ifadesini kullanmışlardır.

Tablo 4.18: Genel Değerlendirme Çapraz Tablosu.

Mekânsal özellikler	Geçerli Anket Sayısı	Geçersiz Cevap	Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi
Okul ve bina kapıları memnuniyet	802	5	61	117	213	284	127
			7,6%	14,6%	26,6%	35,4%	15,8%
Trafik güvenliği memnuniyet	799	8	203	202	193	163	38
			25,4%	25,3%	24,2%	20,4%	4,8%
Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet	795	12	17	36	189	402	151
			2,1%	4,5%	23,8%	50,6%	19,0%
Otopark imkanı memnuniyet	730	77	305	217	120	74	14
			41,8%	29,7%	16,4%	10,1%	1,9%
Isıtması ve aydınlatma memnuniyet	794	13	14	25	148	370	237
			1,8%	3,1%	18,6%	46,6%	29,8%
Donatım malzemeleri memnuniyet	791	16	76	132	216	275	92
			9,6%	16,7%	27,3%	34,8%	11,6%
Hijyen ve temizlik memnuniyet	794	13	108	123	233	236	94
			13,6%	15,5%	29,3%	29,7%	11,8%
Mimari ve estetik özellikler memnuniyet	756	51	82	165	240	226	43
			10,8%	21,8%	31,7%	29,9%	5,7%
Engelli uyumluluğu memnuniyet	671	136	66	114	176	240	75
			9,8%	17,0%	26,2%	35,8%	11,2%
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet	771	36	107	172	273	169	50
			13,9%	22,3%	35,4%	21,9%	6,5%

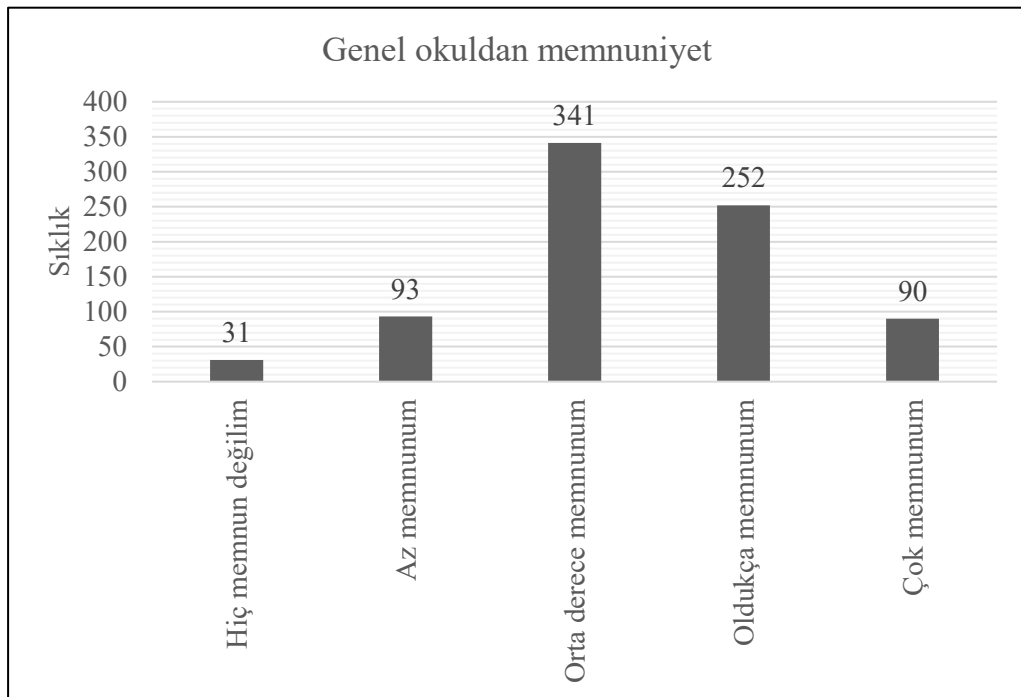
4.2.1.3. İlkokullardan Genel Memnuniyete İlişkin Bulgular

Ankete katılan velilerin çocuklarının ilkokullarından genel memnuniyet düzeyine ilişkin soru sorulmuş ve ankete katılan bireylerin ilkokuldan genel memnuniyet algıları belirlenmeye çalışılmıştır.

Katılımcıların okuldan genel memnuniyetine yönelik soruda, 807 adet anket içinde geçerli ifade sayısı 807'dir (Tablo 4.19 ve Şekil 4.15). Öğrenci velileri %42,3'lük oranla çoğunlukla 'orta derece' ifadesini kullanmışlardır.

Tablo 4.19: Genel Okuldan Memnuniyet Frekansları.

Genel okuldan memnuniyet			
		Frekans	Geçerli Cevapların Yüzdesi
Geçerli Cevap	Hiç memnun değilim	31	3,8
	Az memnunum	93	11,5
	Orta derece memnunum	341	42,3
	Oldukça memnunum	252	31,2
	Çok memnunum	90	11,2
	Toplam	807	100,0

Şekil 4.15: Genel Okuldan Memnuniyet Frekansları.

Anket soruları içinde yer alan açık uçlu sorular her ne kadar mekânsal özelliklere ilişkin olarak ilkokulun fiziki yapısı, çevresi ve imkanlarına yönelik olsa da, verilen cevapların bir kısmında öğretmen ve idareciler hakkında yapılan olumlu ve olumsuz yorumlar da olmuştur. 807 Anket katılımcısından geçerli ve olumlu görüş veren veli sayısı %48,9'luk oranla 337'dir. Olumlu görüşlerden 77'si (%22,85) mekânsal özellikler dışında öğretmen ve idarecilere yönelik olumlu görüşler oluşturmaktadır. Diğer taraftan, geçerli olumsuz görüş veren sayısı %51,1'lik oranla 352'dir. Mekânsal özellikler dışında, öğretmen ve idarecilere yönelik 3 adet (%1,00) olumsuz görüş verilmiştir. Açık uçlu anket sorularına verilen cevaplar, ilkokulların

mekânsal özellikleri dışında öğretmen ve okul idaresinin de okuldan genel memnuniyet düzeyi üzerinde etkisi olduğunu göstermektedir.

4.2.1.4. Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Aritmetik Ortalama, Medyan, Mod ve Standart Sapma Değerleri

Araştırmada ilkokulda çocuğu olan velilerin, ilkokulların mekânsal yeterliliğine ilişkin memnuniyet düzeyleri hakkında verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları, medyan, mod ve standart sapma değerleri incelenmiştir. Anket formlarında memnuniyet düzeyleri 5’li likert ölçeği ile değerlendirilmiş olduğundan aritmetik ortalama ve standart sapma değeri hesaplanabilir olmuştur.

Velilerin verdikleri cevaplarda, memnuniyet dereceleri 1 ile ‘çok yetersiz’ veya ‘çok zayıf’ ifadeleri baz alınarak ve en yüksek 5 ile ‘çok yeterli’ veya ‘çok iyi’ ifadeleri baz alınarak küçükten büyüğe doğru sıralanmıştır. Okuldan genel memnuniyet derecesi ise 1 ile ‘hiç memnun değilim’ ifadesine göre ve en yüksek 5 ile ‘çok memnunum’ ifadesine göre küçükten büyüğe doğru sıralanmıştır. ‘Fikrim yok’ cevapları ise değerlendirmeye dahil edilmemiştir.

Bu sıralama için verilen değerlere göre, aritmetik ortalama değerini tarafsız bir durum için 2,5 olarak değerlendirmek mümkündür. Tablo 4.20’de memnuniyet düzeylerine ilişkin anket ile elde edilen geçerli cevap sayıları ile birlikte aritmetik ortalama değerleri ve standart sapma değerleri verilmiştir.

Tablo 4.21’de görüleceği gibi velilerin memnuniyet düzeyi, en yüksek sıklığa sahip Mod değeriyle o ifadeye olan eğilimi göstermiştir. Mod değerinin en yüksek (4) olduğu alanlar okul bahçesi büyüklüğü, güvenlik tedbirleri ile önlemler, okul ve bina kapıları, okula ulaşım kolaylığı, ısıtması ve aydınlatma, donatım malzemeleri, hijyen ve temizlik ve engelli uyumluluğuna ilişkin memnuniyet düzeyleri olmuştur. Mod değerinin en küçük (1) olduğu alanlar ise spor alanları büyüklüğü, eğitsel alan imkanları, trafik güvenliği ve otopark imkanına ilişkin memnuniyet düzeyleri olmuştur. Diğer taraftan, ‘Otopark imkanı memnuniyet düzeyi’ ve ‘Eğitsel alan imkanları memnuniyet düzeyi’ için aritmetik ortalama değerleri düşük olduğundan, memnuniyet düzeylerinin en düşük seviyede olduğu görülmektedir.

Velilerin okuldan duyulan genel memnuniyet düzeyi ortalaması 3,34 ile ortanın üstünde tespit edilmiştir (Tablo 4.20).

Tablo 4.20: Mekânsal Özelliklere Yönelik Tanımlayıcı İstatistiği.

Mekânsal Özellikler	Anket		Ortalama	Medyan	Mod	Standart Sapma
	Geçerli Anket Sayısı	Geçersiz Cevap				
Sınıf büyüklüğü memnuniyet düzeyi	793	14	3,11	3	3	0,962
Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet düzeyi	799	8	3,10	3	4	1,114
Spor alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi	741	66	2,25	2	1	1,116
Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi	746	61	2,45	2	2	1,126
Eğitsel alan imkanları memnuniyet düzeyi	692	115	2,21	2	1	1,141
Etkinlik imkanları memnuniyet düzeyi	740	67	2,67	3	3	1,096
Spor imkanları memnuniyet düzeyi	761	46	2,46	2	2	1,091
Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet düzeyi	773	34	2,80	3	3	1,046
Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet düzeyi	742	65	3,28	3	4	1,088
Okul ve bina kapıları memnuniyet düzeyi	802	5	3,37	4	4	1,140
Trafik güvenliği memnuniyet düzeyi	799	8	2,54	2	1	1,205
Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet düzeyi	795	12	3,80	4	4	0,872
Otopark imkanı memnuniyet düzeyi	730	77	2,01	2	1	1,078
Isıtması ve aydınlatma memnuniyet düzeyi	794	13	4,00	4	4	0,878
Donatım malzemeleri memnuniyet düzeyi	791	16	3,22	3	4	1,148
Hijyen ve temizlik memnuniyet düzeyi	794	13	3,11	3	4	1,208
Mimari ve estetik özellikler memnuniyet düzeyi	756	51	2,98	3	3	1,086
Engelli uyumluluğu memnuniyet düzeyi	671	136	3,21	3	4	1,151
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet düzeyi	771	36	2,85	3	3	1,111

Tablo 4.21: Genel Okuldan Memnuniyet Tanımlayıcı İstatistiği.

Tanımlayıcı İstatistikler						
	Anket		Ortalama	Medyan	Mod	Standart Sapma
	Geçerli Anket Sayısı	Geçersiz Cevap				
Genel okuldan memnuniyet	807	0	3,34	3,00	3	0,954

4.2.2. İlkokulların Mekânsal Yeterliliğine İlişkin Memnuniyet Belirleyicilerinin Faktör Analizi

Araştırmanın bu bölümünde; velilerin ilkokullara ilişkin alansal, fonksiyonel imkanlar, güvenlik, ulaşım, fiziksel yapı ve çevresi gibi mekânsal özelliklerini değerlendirmelerinde etkili olan faktörler, ‘faktör analizi’ ile belirlenmiştir. Memnuniyet düzeyi değerlendirmesine ilişkin bu değişkenler 5’li likert yapı formatındadır. Anket hazırlama sürecinde, ilkokulun nesnel mekânsal özelliklerine ilişkin bireylerin değerlendirmesi için verilerden 6 alt grup oluşturularak sorular hazırlanmıştır. Elde edilen veriler ile oluşturulan bu 6 alt grubun kendi içinde var olan ilişkilere nasıl yansıdığını ve bu alt grupların birbiri ile ilişkileri faktör analizi ile değerlendirilecektir.

Faktör analizleri genellikle 4 adımda yapılmaktadır: Birinci adımda, değişkenlerin birbiri ile ilişkisinin hangi düzeyde olduğu kolerasyon matrisi ile incelenmektedir. Uygun faktör modeli için değişkenler arasında ilişkinin olması gerekmektedir. Bu ilişkinin kabul edilmesi ile iki modele göre varsayımı yapılabilir. Bunlardan birincisi olan Ortogonal Faktör Modeli’ne göre X ile doğrusal bağımlı olan k tane gözlenemeyen ortak faktör olduğu ve hata olarak adlandırılan p tane özel faktörün bulunduğu varsayılır. İkincisi olan Oblik Faktör Modeli ise, X ile eğrisel olarak (lineer olmayan) bağımlı olan k tane gözlenemeyen ortak faktörün olduğu ve p tane özel faktörün bulunduğunu varsayarak faktörlerin belirlenmesini amaçlar [Kellekçi, 2005].

İkinci adım, verileri temsil eden faktör sayısının belirlenmesidir. Faktör sayısının hesaplanması için birçok yöntem vardır. Bunlar; temel bileşen yöntemi, en büyük benzerlik, ağırlıksız en küçük kareler, genellenmiş en küçük kareler, ana eksen faktörizasyon modeli ve alfa faktörizasyon yöntemi olarak sıralanabilir. En yaygın

olarak kullanılan yöntemler, Temel Bileşenler Yöntemi ve En Büyük Benzerlik Yöntemi'dir.

Üçüncü adım, faktörlerin daha anlaşılabilir olması için faktörlerin döndürülmesi yöntemidir. Faktör döndürülmesi, faktör yüklerinin ortogonal hale getirilmesi için eksenlerinin en uygun açı ile döndürülmesiyle yapılır ve faktörlerin yorumlanması kolaylaşır. Döndürme yöntemleri olan Equimax (eşit ölçüde maksimize etme), Varimax (en çok değişkenlik), Quarimax (en büyük çeyrek) ve Orthomax (dik döndürme) rotasyon yöntemleri, faktör yükleri için tanımlanan gamma değerlerine göre döndürme yapmaktadır. Diğer taraftan Oblique (eğik döndürme) yönteminde eksenlerin birbirine dik olma zorunluluğu yoktur ve yöntem daha gerçekçidir; çünkü gerçekte faktörlerin birbiri ile hiç ilişkisi olamama ihtimali pek olası değildir. Bu yöntemin Direkt Oblim ve Promaks olmak üzere iki türü vardır. Direkt Oblim Eğik Yöntemi, faktörlerin birbiri ile ilişkisine ait basit yapıyı elde etmek amacıyla. Promaks Yöntemi ise, dik ve eğik yöntemlerin melezi gibidir [Karaman, 2015].

Dördüncü adım, faktör değerlerinin (*factor scores*) hesaplanması adımındır. Bu değerleri başka analizlerde kullanmak mümkündür. Faktör değerleri, birimlerin tahmini ortak değerlerini vermektedir. Her bir faktör yapısı içinde bazı değişkenler ana ve bazıları yardımcı rol oynar. Belirlenen faktör yükleri ile her bir faktör yapısında değişkenlerin ortak faktör puanları hesaplanabilir [Kellekçi, 2005].

Birinci faktör analizi için anket formundaki sorular ile elde edilen 19 değişken ile faktör ayrıştırma tekniği olarak Temel Bileşenler Analizi ve eksen döndürme yöntemi için faktörlerin birbiri ile ilişkisi olmama ihtimali olası olmadığından Direkt Oblim Eğik Döndürme Yöntemi uygulanmıştır. Analizde geçersiz yanıtlar hariç tutulmuştur. Anlamlı faktörlerin belirlenmesi için Eigen değeri 1,00'in üstünde olan faktörler kabul edilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri, gözlenen ve kısmi korelasyon katsayılarının önem derecelerini karşılaştırarak test eden bir indeks değeridir. Bu KMO değeri; 0,90 ise 'mükemmel', 0,80 ise 'oldukça uygun', 0,70 ise 'uygun' ve 0,50 altı ise örnek kütlenin faktör analizine uygun olmadığını göstermektedir [Yaşlıoğlu, 2017].

Faktör analizi sonucunda elde edilen değerlerle 2 faktör grubu elde edilmiştir ve elde edilen faktör gruplarının ikisinde de yer alan 'Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet düzeyi' değişkeni 0,407 ve 0,466 faktör ağırlık değerlerine sahip çıkmıştır. Bu iki değer çok yakın olması sebebiyle 'Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet düzeyi' değişkeni hariç tutularak analiz tekrarlanmıştır. Tekrarlanan

analiz ile elde edilen KMO değeri 0,937 ile örnek kütle için faktör analizine uygunluğunun mükemmel düzeyde olduğunu göstermiştir. Diğer taraftan ‘Bartlett’s Test of Sphericity’ küresellik test değeri 0,00 ile anlamlı olduğunu göstermiştir. İlkokulun nesnel mekânsal özelliklerine yönelik bireylerin memnuniyet düzeylerine ilişkin 19 değişken 2 faktör grubu belirlenmiştir. Bu faktör gruplarından 1. faktör grubu, faktör grubunun toplam değişiminin %45,12’sini açıklamaktadır ve 2. faktör grubu ise faktör grubunun toplam değişiminin %9,94’ünü açıklamaktadır. Bu iki faktör grubu ile toplam değişimin %55,05’i açıklanmaktadır (Tablo 4.22). Yapılan faktör analizi ile elde edilen faktörlere ait faktör skorları, lineer regresyon analizinde kullanılmak için hesaplatılmıştır.

Birinci faktör analizi için anket formundaki sorular ile elde edilen 18 değişken 2 faktör grubuna ayrılmıştır. 1. Faktör grubunda alansal büyüklükler ve fonksiyonel yapı imkanları ile ilgili değişkenlerin birleştiği ve tamamının yer aldığı görülmektedir. Diğer taraftan, ulaşım memnuniyeti ile ilgili 2 değişkenden Otopark Yeterliliği Memnuniyet Düzeyi değişkeni 1. Faktör grubunda ve Okula Ulaşım Kolaylığı Memnuniyet Düzeyi ise 2. Faktör grubunda yer almıştır. Bundan hareketle, ulaşım ile ilgili 2 değişkenin 2 ayrı faktör grubunda yer alması sebebiyle bu iki değişken farklı ilişkilendirilmiştir. Okula Ulaşım Kolaylığı Memnuniyet Düzeyi ile Otopark Yeterliliği Memnuniyet değişkeninin bu şekilde farklılaşmasının sebebinin; öğrencilerin ilkokula çoğunlukla yürüyerek 10 dakika veya daha az sürede ulaşmaları ve ulaşım kolaylığı konusunda memnun oldukları fakat otoparkın yeterliliğinden memnun olmadıkları şeklinde değerlendirmek mümkündür. 2.Faktör grubunda ise güvenlik, fiziksel ve çevre özelliklerinden memnuniyet değişkenlerinin tamamı yer alarak birleşmiştir.

Sonuç olarak; çıkartılan ‘Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet düzeyi’ değişkeninin oluşan her iki faktör grubunda birbirine yakın ve düşük seviyede faktör ağırlığı ile yer alması sebebiyle, bu değişkenin diğerlerinden ayrıştırdığı değerlendirilmiştir ve bu değişken hariç tutularak faktör analizi tekrarlanmıştır. Tekrarlanan bu analizde anket hazırlanması aşamasında belirlenen 6 alt gruptan 5 gruba ait tüm değişkenlerin aynı grupta olacak şekilde gruplandığı görülmüştür. Bu gruplanmanın 1. Faktör grubunda 2’sinin ve 2. Faktör grubunda 3’ünün tüm değişkenlerini bir araya getirmesini değişkenlerin kendi içinde de ilişkili olduğuna yönelik değerlendirmek mümkündür. Öte yandan, sadece iki değişkene sahip ulaşım memnuniyet düzeyine ilişkin alt grubunda, grubun değişkenleri farklı faktör

gruplarında yer almıştır ve bunun sebebi hem bu alt grubun az sayıda (sadece 2) değişkenden oluşması, hem de bu 2 değişkenin bir arada yüksek düzeyde değişimi etkilememelerinden kaynaklı olabileceğini değerlendirmek mümkündür. Oluşturulan 1. Faktör grubu alansal büyüklükler ve fonksiyonel imkanlara ait memnuniyetlerin tümünü barındırdığından, bu faktör grubu için ‘Alansal ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü’ başlığı tercih edilmiştir. 2. Faktör grubu için ise ‘Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü’ başlığı tercih edilmiştir.

Tablo 4.22: Faktör Dağılım Tablosu.

Faktörler	Faktör Ağırlığı	Eigen Değeri	Açıklanan Varyans Oranı
Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü (1. Faktör)		8,121	45,12
Spor alanları büyüklüğü memnuniyet	0,946		
Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet	0,926		
Spor imkanları memnuniyet	0,819		
Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet	0,779		
Eğitsel alan imkanları memnuniyet	0,767		
Etkinlik imkanları memnuniyet	0,738		
Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet	0,516		
Otopark imkanı memnuniyet	0,509		
Sınıf büyüklüğü memnuniyet	0,501		
Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü (2. Faktör)		1,789	9,94
Okul ve bina kapıları memnuniyet	0,800		
Isıtması ve aydınlatma memnuniyet	0,793		
Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet	0,718		
Engelli uyumluluğu memnuniyet	0,688		
Hijyen ve temizlik memnuniyet	0,683		
Donatım malzemeleri memnuniyet	0,652		
Trafik güvenliği memnuniyet	0,583		
Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet	0,575		
Mimari ve estetik özellikler memnuniyet	0,520		
Temel Bileşen Analizi, Direkt Oblim Eğik Döndürme Yöntemi, KMO = 0,937			

4.2.2.1. İç Tutarlılık Sonuçları

İlkokulun nesnel mekânsal özelliklerine ilişkin bireylerin değerlendirmesi ile elde edilen anket sonuçları ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek için Güvenirlilik Analizi Cronbach's Alpha değerlerinden yararlanılmıştır. Cronbach alfa değeri, ölçekte yer alan k maddenin varyansları toplamının genel varyansa oranlanması ile elde edilen bir ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır [Ercan ve Kan, 2004]. Faktör analizi ile oluşan 2 faktör grubu için Cronbach's Alpha değerleri Tablo 4.23'de verilmiştir.

Tablo 4.23: Cronbach's Alpha Değerleri Tablosu.

	Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha Değerleri
Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü	Spor alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi	0,910
	Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi	
	Spor imkanları memnuniyet düzeyi	
	Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet düzeyi	
	Eğitsel alan imkanları memnuniyet düzeyi	
	Etkinlik imkanları memnuniyet düzeyi	
	Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet düzeyi	
	Otopark imkanı memnuniyet düzeyi	
	Sınıf büyüklüğü memnuniyet düzeyi	
Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü	Okul ve bina kapıları memnuniyet düzeyi	0,869
	Isıtması ve aydınlatma memnuniyet düzeyi	
	Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet düzeyi	
	Engelli uyumluluğu memnuniyet düzeyi	
	Hijyen ve temizlik memnuniyet düzeyi	
	Donatım malzemeleri memnuniyet düzeyi	
	Trafik güvenliği memnuniyet düzeyi	
	Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet düzeyi	
	Mimari ve estetik özellikler memnuniyet düzeyi	
Genel	0,927	

Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü için 0,910, Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü değişkenleri için 0,869 ve genel ölçek için 0,927 Cronbach's Alpha değerleri elde edilmiştir. Elde edilen değerlere göre, ilkokulun nesnel mekânsal özelliklerine yönelik bireylerin değerlendirmesine ilişkin ölçeklerin güvenilir ve geçerli olduğu tespit edilmiştir.

4.2.3. Velilerin İlkokulların Mekânsal Özelliklerine Yönelik Memnuniyet Düzeyinin Okuldan Duyulan Genel Memnuniyet Düzeyine Etkisinin Regresyon Analiziyle Belirlenmesi

Faktör analizi ile velilerin ilkokulların alansal, fonksiyonel imkanlar, güvenlik, ulaşım, fiziksel yapı ve çevresi gibi mekânsal özelliklerini değerlendirmelerinde etkili olan faktörler belirlenmiş ve faktör analizi sonucunda 2 faktör elde edilmiştir. Bunlardan birincisi 4 'alansal büyüklükler' değişkeni, 4 'fonksiyonel imkanlar' değişkeni ve 'otopark imkanları' değişkeni ile 9 değişkenin oluşturduğu Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü grubudur. İkincisi ise 3 'güvenlik' ile ilgili değişken, okula ulaşım kolaylığı değişkeni, 3 'fiziksel yapı' ile ilgili değişken ve 2 'çevre' ile ilgili değişken ile 9 değişkenin oluşturduğu Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü grubudur. İlkokulların mekânsal yeterliliğine yönelik memnuniyet düzeyinin değerlendirilmesine ait 2 faktörün, okuldan duyulan genel memnuniyet düzeyine etkisini belirlemek için regresyon analizi *stepwise* yöntemi kullanılmıştır. Regresyon analizinde, bağımlı değişken olarak 'Okuldan Genel Memnuniyet Düzeyi' ve bağımsız değişkenler için ise faktör analizi ile elde edilen 2. faktörlere ait faktör skorları kullanılmıştır.

Faktörlerin okuldan duyulan genel memnuniyet düzeyini etki değerlerinde farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için doğrusal regresyon sonuçları kullanılmıştır. Regresyon analizi sonuçlarının 0,05 anlamlılık değerinden daha az olması halinde ayrıca R^2 değerleri ile değişkenlerdeki ilişkilerin bağımsız değişkenler kullanılarak hangi oranda açıkladığını göstermektedir. Bağımsız değişkenler olan faktörlerin olumlu veya olumsuz yönde etkileri ve etkilerin dereceleri *Coefficient* değeri ile gösterilmektedir.

Regresyon analizinde *stepwise* sonucuna göre; bağımlı değişken olarak 'Okuldan Duyulan Genel Memnuniyet Düzeyi' ve bağımsız değişken olarak 'Alan ve

İmkanlardan Memnuniyet Düzeyi Faktörü' kullanılarak elde edilen sonuçta; analize giren değişkenlerin varyansının %46,8'ini açıkladığı Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörünün birlikte kullanılması ile elde edilen sonuçta; analize giren değişkenlerin varyansının daha yüksek oranda %52,7'ini açıkladığı belirlendiğinden regresyon denklemi ve analiz değerlendirmelerinde 2 faktörün birlikte kullanılması tercih edilmiştir (Tablo 4.24).

Tablo 4.24: Regresyon Model Özeti.

Model Özeti				
Model	R	R Kare	Düzeltilmiş R Kare	Standart Tahmin Hatası
1	0,684 ^a	0,468	0,467	0,700
2	0,727 ^b	0,529	0,527	0,659
a. Tahmin: Sabit, Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü				
b. Tahmin: Sabit, Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü, Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü				
c. Bağımlı Değişken: Genel Okuldan Memnuniyet				

Regresyon analizi sonucuna göre; sadece bağımlı değişken olarak 'Okuldan Duyulan Genel Memnuniyet Düzeyi' ve bağımsız değişken olarak 2 Faktörün birlikte kullanılması ile elde edilen sonuçlarda; '*Coefficient*' değeri, faktörlerin 'Okuldan Duyulan Genel Memnuniyet Düzeyi'nin artmasındaki önem derecesi Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü için 0,489 ve Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü için 0,289'dir. Beta katsayılarının tamamının anlamlılık (*Significant*) değeri 0,05'den küçük olduğundan katsayıların tümü denkleme kullanılmıştır ve tüm *Beta* katsayıları pozitif olduğundan etki yönleri de doğru orantılıdır (Tablo 4.25).

Regresyon analizine göre oluşan modelin denklemi şu şekilde oluşmuştur:

$$Y' = \text{Okuldan Duyulan Genel Memnuniyet Düzeyi}$$

$$Y' = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 \quad (3.2)$$

$$Y' = 3,262 + 0,489 (1. \text{ Faktör}) + 0,289 (2. \text{ Faktör})$$

Tablo 4.25: Regresyon Modeli Katsayıları.

Faktörler	Model 1 Coefficient Değeri Beta	Model 1 t	Model 2 Coefficient Değeri Beta	Model 2 t	Sig.
Sabit	3,262	105,392	3,262	111.838	0,000
Alan ve İmkanlardan Memnuniyet Faktörü (1. Faktör)	0,656	21,181	0,489	13,657	0,000
Güvenlik, Fiziksel ve Çevre Memnuniyeti Faktörü (2. Faktör)	-	-	0,289	8,073	0,000
	R1 = 0,467		R2 = 0,527		

Regresyon analizi ile elde edilen verilere göre 1. Faktörü oluşturan değişkenlerin etki derecesi daha yüksek seviyededir. 1. Faktörü oluşturan alt boyutların faktör ağırlığına göre en etkin olan alt boyutlar faktör ağırlığı değeri 0,946 ile ‘Spor alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi’ ve faktör ağırlığı değeri 0,926 ile ‘Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi’dir. ‘Okuldan duyulan genel memnuniyet düzeyi’ üzerinde; ‘Spor alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi’ ile ‘Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi’nin en çok etkili mekânsal özellikler olduğunun değerlendirmesini yapmamız mümkündür. 2. Faktör için ise, faktörü oluşturan alt boyutlardan faktör ağırlığı değeri 0,800 ile ‘Okul ve bina kapıları memnuniyet düzeyi’ ve faktör ağırlığı değeri 0,793 ile ‘Isıtma ve aydınlatma memnuniyet düzeyi’ faktör ağırlığına göre en etkili olan mekânsal özelliklerdir.

Regresyon analizi ile elde edilen modele ait denklem için, modelin hata kısmını temsil eden artık değerlerin ortalamasının sıfır ve normal dağılıma uyması modelin varsayımı olduğu kabul edilir. Regresyon analizi ile elde edilen modele ait standardize edilmemiş olarak elde edilen artık değerlerin ortalamasının sıfır olduğunu ve normallik test sonuçlarının da Kolmogorov-Smirnov testine göre 0,05 anlamlılık düzeyine göre 0,09 anlamlılık değeri ile normal dağılıma sahip olduğunu göstermiştir.

Regresyon analizinde kullanılan faktörleri oluşturan alt boyutların aralarında çoklu bağlantı (*multicollinearity*) olmamalıdır. Regresyon analizinde 2 faktörün Perason Kolerasyon Katsayısı 0,579 değeri ile kolerasyonun var ve doğrusal bir

ilişkinin olduğunu göstermekle birlikte çoklu bağlantı oluşturacak düzeyde olmadığını göstermektedir. Ayrıca, VIF (*Variance Inflation Factor*) değeri 1,504 ile yine çoklu bağlantı olmadığına yönelik bir göstergedir. VIF değerinin 4 ve üstünde olması çoklu bağlantı olduğunun göstergesi olarak kabul edilmektedir [Hair vd, 2010]. Diğer taraftan, faktörleri oluşturan 18 alt boyut için elde edilen kolerasyon tablosuna göre de, 18 alt boyutun birbirleri ile çok yüksek düzeyde korelasyona sahip olmadığını göstermektedir (Tablo 4.26 ve Tablo 4.27).

Araştırma ile test etmek istediğimiz 1. Hipotez için kurulan hipotezler;

H0: Velilerin ilkokulların mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet düzeyleri, ilkokula yönelik genel memnuniyet düzeyine etki etmemektedir.

H1: Velilerin ilkokulların mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet düzeyleri, ilkokula yönelik genel memnuniyet düzeyine etki etmektedir.

Bu bölümde regresyon analizi ile elde ettiğimiz sonuçlara göre; H0 hipotezini anlamlılık değeri 0,00 ile reddetmekte ve H1 hipotezini kabul edilmektedir. Diğer bir ifade ile, velilerin verdiği cevaplara göre “İlkokulların mekânsal özelliklerine yönelik memnuniyet düzeyleri, ilkokula yönelik genel memnuniyet düzeyine etki etmektedir” şeklindeki araştırma hipotezimiz kabul edilmektedir.

Tablo 4.26: Spearman's Kolerasyonu Katsayı Tablosu.

	Sınıf büyüklüğü memnuniyet	Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet	Spor alanları büyüklüğü memnuniyet	Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet	Eğitsel alan imkanları memnuniyet	Etkinlik imkanları memnuniyet	Spor imkanları memnuniyet	Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet	Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet
Sınıf büyüklüğü memnuniyet	1,000	0,484	,450**	,497**	,366**	,412**	,418**	,389**	,377**
Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet	,484**	1,000	,619**	,635**	,393**	,452**	,485**	,394**	,331**
Spor alanları büyüklüğü memnuniyet	,450**	,619**	1,000	,761**	,580**	,578**	,676**	,460**	,303**
Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet	,497**	,635**	,761**	1,000	,622**	,653**	,690**	,535**	,379**
Eğitsel alan imkanları memnuniyet	,366**	,393**	,580**	,622**	1,000	,685**	,657**	,496**	,391**
Etkinlik imkanları memnuniyet	,412**	,452**	,578**	,653**	,685**	1,000	,705**	,547**	,477**
Spor imkanları memnuniyet	,418**	,485**	,676**	,690**	,657**	,705**	1,000	,557**	,397**
Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet	,389**	,394**	,460**	,535**	,496**	,547**	,557**	1,000	,494**
Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet	,377**	,331**	,303**	,379**	,391**	,477**	,397**	,494**	1,000
Okul ve bina kapıları memnuniyet	,341**	,322**	,316**	,365**	,317**	,416**	,378**	,403**	,615**
Trafik güvenliği memnuniyet	,261**	,216**	,245**	,282**	,247**	,305**	,305**	,316**	,324**
Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet	,230**	,201**	,164**	,217**	,177**	,216**	,248**	,215**	,318**
Otopark imkanı memnuniyet	,310**	,364**	,456**	,432**	,406**	,362**	,451**	,414**	,306**
Isıtması ve aydınlatma memnuniyet	,323**	,230**	,243**	,309**	,257**	,351**	,362**	,380**	,465**
Donatım malzemeleri memnuniyet	,386**	,321**	,326**	,416**	,401**	,458**	,421**	,441**	,479**
Hijyen ve temizlik memnuniyet	,359**	,266**	,295**	,364**	,378**	,419**	,406**	,382**	,477**
Mimari ve estetik özellikler memnuniyet	,316**	,385**	,376**	,495**	,442**	,487**	,463**	,432**	,476**
Engelli uyumluluğu memnuniyet	,323**	,297**	,326**	,401**	,340**	,450**	,420**	,446**	,541**

** Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır

Tablo 4.26: Spearman's Kolerasyonu Katsayı Tablosu Devamı.

	Okul ve bina kapıları memnuniyet	Trafik güvenliği memnuniyet	Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet	Otopark imkanı memnuniyet	Isıtması ve aydınlatma memnuniyet	Donatım malzemeleri memnuniyet	Hijyen ve temizlik memnuniyet	Mimari ve estetik özellikler memnuniyet	Engelli uyumluluğu memnuniyet
Sınıf büyüklüğü memnuniyet	,341**	,261**	,230**	,310**	,323**	,386**	,359**	,316**	,323**
Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet	,322**	,216**	,201**	,364**	,230**	,321**	,266**	,385**	,297**
Spor alanları büyüklüğü memnuniyet	,316**	,245**	,164**	,456**	,243**	,326**	,295**	,376**	,326**
Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet	,365**	,282**	,217**	,432**	,309**	,416**	,364**	,495**	,401**
Eğitsel alan imkanları memnuniyet	,317**	,247**	,177**	,406**	,257**	,401**	,378**	,442**	,340**
Etkinlik imkanları memnuniyet	,416**	,305**	,216**	,362**	,351**	,458**	,419**	,487**	,450**
Spor imkanları memnuniyet	,378**	,305**	,248**	,451**	,362**	,421**	,406**	,463**	,420**
Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet	,403**	,316**	,215**	,414**	,380**	,441**	,382**	,432**	,446**
Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet	,615**	,324**	,318**	,306**	,465**	,479**	,477**	,476**	,541**
Okul ve bina kapıları memnuniyet	1,000	,455**	,330**	,331**	,440**	,445**	,451**	,458**	,500**
Trafik güvenliği memnuniyet	,455**	1,000	,276**	,471**	,284**	,346**	,360**	,324**	,347**
Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet	,330**	,276**	1,000	,222**	,389**	,272**	,299**	,242**	,249**
Otopark imkanı memnuniyet	,331**	,471**	,222**	1,000	,291**	,292**	,309**	,368**	,325**
Isıtması ve aydınlatma memnuniyet	,440**	,284**	,389**	,291**	1,000	,525**	,450**	,376**	,493**
Donatım malzemeleri memnuniyet	,445**	,346**	,272**	,292**	,525**	1,000	,499**	,434**	,484**
Hijyen ve temizlik memnuniyet	,451**	,360**	,299**	,309**	,450**	,499**	1,000	,475**	,502**
Mimari ve estetik özellikler memnuniyet	,458**	,324**	,242**	,368**	,376**	,434**	,475**	1,000	,583**
Engelli uyumluluğu memnuniyet	,500**	,347**	,249**	,325**	,493**	,484**	,502**	,583**	1,000

** Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır

4.2.4. Velilerin Kişisel Özelliğine Göre İlkokulun Mekânsal Yeterliliğini Algılama Düzeyindeki Farklılaşmanın Parametrik Olmayan Analizlerle Belirlenmesi

Araştırmanın bu bölümünde, ilkokul öğrenci velilerinin kişisel özelliklerinin ilkokulun mekânsal yeterliliğine ilişkin memnuniyet düzeylerine etkisi incelenmiştir. Araştırmaya katılan velilerin kişisel özellikleri ile ilgili verdikleri cevaplara ait 9 değişken elde edilmiştir. Araştırma için yapılacak analiz ve testlerde kişisel özelliklere ait bu 9 değişken, bağımsız değişken olarak kullanılmıştır. Araştırmaya katılan velilerin ilkokulların mekânsal yeterliliğine ilişkin memnuniyet düzeyleri ile ilgili verdikleri 19 soruya ait cevaplar ile elde edilmiştir. Yapılacak analiz ve testlerde bu 19 değişken bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Bu bağımlı değişkenler 5’li likert ölçeğine dönüştürülmüştür. Bağımlı değişkenlerin normal dağılıma uyup uymadığını tespit etmek için Kalmogorov-Simironov testi ile bakılmıştır ve elde edilen sonuca göre bütün değişkenler için anlamlılık değerleri 0,05’den küçük olduğu ve değişkenlerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bundan hareketle, analizler için parametrik olmayan teknikler kullanılmıştır.

Memnuniyetlere ilişkin 19 bağımlı değişken 5’li likert ölçeğine dönüştürülmüştür. Bunlardan alansal ve fonksiyonel imkanlara ilişkin memnuniyetleri belirleyen 8 değişkenin değerlendirmesinin likert yapısı; çok yetersiz=1; yetersiz=2; orta=3; yeterli=4; çok yeterli=5 olmak üzere sıralı olarak oluşturulmuştur. Bu 8 bağımsız değişken şunlardır:

1- Alansal büyüklüklere ilişkin memnuniyet değişkenleri

- a) ‘Sınıfların’ büyüklüğünü
- b) ‘Okul bahçesinin’ büyüklüğü
- c) ‘Spor alanları’ büyüklüğü
- d) ‘Etkinlik alanları’ büyüklüğü

2- Fonksiyonel imkanlara ilişkin memnuniyet değişkenleri

- a) Laboratuvar, bilgisayar, müzik ve resim odası gibi eğitsel alan imkanları
- b) Sosyal, Sanatsal ve Kültürel Etkinlik imkanları
- c) Spor imkanları
- d) Kantin ve Yemekhane imkanları ilişkin memnuniyet değişkenleri

Okul ve çevresinin güvenliği, fiziki yapı, çevre, okula ulaşım ve otopark yeterliliklerine ilişkin memnuniyet düzeylerini belirleyen 11 değişkenin değerlendirmesinin likert yapısı; çok zayıf=1; zayıf=2; orta=3; iyi=4; çok iyi=5 olmak üzere sıralı olarak oluşturulmuştur. Bu 11 bağımsız değişkenler şunlardır;

1- Okul ve çevresi güvenliğine ilişkin memnuniyet değişkenleri

- a) Deprem, yangın gibi acil durumlar için alınan güvenlik tedbirleri
- b) Okul bahçesi ve binası giriş çıkış kapıları
- c) Okul çevresi trafik güvenliği

2- Sınıfların ısıtma aydınlatması, donanım ve hijyen gibi okulun fiziki yapısıyla ilgili yeterliliğine ilişkin memnuniyet değişkenleri

- a) Sınıfların ısıtması ve aydınlatması
- b) Masa, sandalye ve dolap gibi donatım malzemeleri
- c) Okulunuzun hijyen ve temizliği

3- Engelli uyumu, estetik ve peyzaj gibi çevresiyle ilgili yeterliliğine ilişkin memnuniyet değişkenleri

- a) Mimari ve estetik özelliklerini
- b) Okulunuzun engelli uyumluluğunu
- c) Bahçe düzenlemesi ve peyzaj

4- Okula ulaşım ve otopark yeterliliğine ilişkin memnuniyet değişkenleri

- a) Okula erişim kolaylığını
- b) Okulunuzun otopark imkanını

Değişkenler, 2'den fazla örneklemeden oluştuğu için ikili karşılaştırma testleri kullanılmamıştır. Sıralı ve itibari (Nominal-Ordinal) değişkenler için Kruskal-Wallis kullanılmıştır. Kruskal-Wallis testi ikiden fazla bağımsız örneğin aynı ana kütlede çekilmiş olduğu sıfır hipotezini test etmektedir. İkisi de sıralı (Ordinal-Ordinal) değişkenler için Jonckheere Terpstra testi kullanılmıştır. Jonckheere Terpstra testi ikiden fazla bağımsız örneğin eşit medyanlı ana kütlede çekilmiş olduğu sıfır hipotezini test etmektedir [Karagöz, 2010]. Ayrıca bu testler ile karşılaştırmak amacı ile çapraz tablo ki-kare testlerinden 'Pearson ki-kare' testi şartları sağlanmadığından 'Mantel-Haenszel test of trend' testi için SPSS tablolarından 'Linear-by-linear association' sonuçları elde edilmiş ve karşılaştırılmıştır. Ki-kare analizinde, ilişki büyüklüğünü gösteren katsayı testi için ise nominal yapıya sahip değişkenli ilişki büyüklüğü için 'Cramer's v' ve her iki değişkenin ordinal olduğu durumda ise 'Kendall's tau-b' kullanılmıştır. Testler her bir velinin bağımsız değişken olarak 9

kişisel özelliği ile bağımlı değişken olarak ilkokulların mekânsal yeterliliğine ilişkin memnuniyet düzeylerine ait 19 ifade için ayrı ayrı yapılmıştır.

4.2.4.1. Nominal-Ordinal Tablolar ile Bağımsızlık Testi

Nominal cinsiyet değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Nominal-Ordinal) değişkenler için ‘Kruskal-Wallis testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.27).

Tablo 4.27: Cinsiyete Göre İstatistik Testler Tablosu.

Cinsiyet Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Kruskal Wallis Testi			Linear by Linear Testi		
	Kruskal-Wallis H (Ki Kare)	sd	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	0,085	1	0,771	0,001	1	0,978
Okul bahçesi büyüklüğü	0,610	1	0,435	0,792	1	0,374
Spor alanları büyüklüğü	0,140	1	0,709	0,217	1	0,641
Etkinlik alanları büyüklüğü	0,013	1	0,910	0,001	1	0,972
Eğitsel alan imkanları	2,678	1	0,102	2,117	1	0,146
Etkinlik imkanları	1,389	1	0,239	1,191	1	0,275
Spor imkanları	0,282	1	0,596	0,473	1	0,492
Kantin ve yemekhane imkanları	0,011	1	0,917	0,052	1	0,819
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	0,021	1	0,884	0,001	1	0,973
Okul ve bina kapıları	0,092	1	0,762	0,062	1	0,803
Trafik güvenliği	0,021	1	0,886	0,077	1	0,781
Okula ulaşım kolaylığı	1,549	1	0,213	1,613	1	0,204
Otopark imkanı	0,661	1	0,416	1,089	1	0,297
Isıtması ve aydınlatma	0,457	1	0,499	0,104	1	0,747
<i>Donatım malzemeleri</i>	<i>4,293</i>	<i>1</i>	<i>0,038</i>	<i>4,738</i>	<i>1</i>	<i>0,030</i>
<i>Hijyen ve temizlik</i>	<i>6,578</i>	<i>1</i>	<i>0,010</i>	<i>6,266</i>	<i>1</i>	<i>0,012</i>
Mimari ve estetik özellikler	2,989	1	0,084	2,792	1	0,095
<i>Engelli uyumluluğu</i>	<i>4,633</i>	<i>1</i>	<i>0,031</i>	<i>3,525</i>	<i>1</i>	<i>0,060</i>
<i>Bahçe peyzaj ve düzenlemesi</i>	<i>6,147</i>	<i>1</i>	<i>0,013</i>	<i>5,620</i>	<i>1</i>	<i>0,018</i>

‘Kruskal Wallis testi’ ile anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Donatım malzemeleri,
- Hijyen ve temizlik,
- Engelli uyumluluğu,
- Bahçe peyzaj ve düzenlemesi

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 4 değişken üzerinde cinsiyete bağlı fark tespit edilmiştir. Bu değişkenlere ait ‘Kruskal Wallis testi’ sıralama ortalamalarına göre;

- ‘Donanım malzemeleri’nden erkeklerin memnuniyet düzeyinin kadınlardan daha yüksek olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Erkekler: 432,01 / Kadınlar: 386,70*)
- ‘Hijyen ve temizlik’ açısından erkeklerin memnuniyet düzeyinin kadınlardan daha yüksek olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Erkekler: 442,65 / Kadınlar: 386,45*),
- ‘Engelli uyumluluğu’ açısından erkeklerin memnuniyet düzeyinin kadınlardan daha düşük seviyede olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Erkekler: 298,40 / Kadınlar: 340,73*)
- ‘Bahçe peyzaj ve düzenlemesi’ açısından erkeklerin memnuniyet düzeyinin kadınlardan daha düşük seviyede olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Erkekler: 338,45 / Kadınlar: 391,62*) tespit edilmiştir.

‘Linear by Linear testi’nde ise anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Donatım malzemeleri,
- Hijyen ve temizlik,
- Bahçe peyzaj ve düzenlemesi

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 3 değişken üzerinde cinsiyete bağlı fark tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte ‘Kruska Wallis’ testi ile ‘Linear by Linear’ testinin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir.

Velinin çalışıp çalışmadığı nominal değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Nominal-Ordinal) değişkenleri için ‘Kruskal-Wallis testi’ yapılmıştır. Ayrıca bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.28).

‘Kruska Wallis testi’ ve ‘Linear by Linear testi’ için anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Eğitsel alan imkanları,
- Otopark imkanı,

- Donatım malzemeleri,
- Hijyen ve temizlik

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 4 değişken üzerinde kişinin çalışıp çalışmamasına bağlı fark tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte ‘Kruska Wallis testi’ ile ‘Linear by Linear testi’nin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir. Bu değişkenlere ait ‘Kruskal Wallis testi’ sıralama ortalamalarına göre;

- ‘Eğitsel alan imkanları’ açısından çalışanların memnuniyet düzeyinin çalışmayanlardan daha yüksek olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Çalışanlar: 325,90 / Çalışmayanlar: 292,27*)
- ‘Otopark imkanı’ açısından çalışanların memnuniyet düzeyinin çalışmayanlardan daha düşük seviyede olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Çalışanlar: 300,41 / Çalışmayanlar: 334,86*)
- ‘Donatım malzemeleri’ açısından çalışanların memnuniyet düzeyinin çalışmayanlardan daha yüksek olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Çalışanlar: 374,93 / Çalışmayanlar: 326,47*)
- ‘Hijyen ve temizlik’ açısından çalışanların memnuniyet düzeyinin çalışmayanlardan daha yüksek olduğu (*Kruskal Wallis Mean Rank: Çalışanlar: 373,70 / Çalışmayanlar: 329,70*) tespit edilmiştir.

Ailede birlikte yaşadığımız kişiler nominal değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Nominal-Ordinal) değişkenleri için ‘Kruskal-Wallis testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.29).

‘Kruska Wallis testi’ için anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Bahçe peyzaj ve düzenlemesi

memnuniyet düzeyi olmakla birlikte, sadece 1 değişken üzerinde ailede birlikte yaşadığımız kişilere bağlı fark tespit edilmiştir. ‘Linear by Linear testi’ için anlamlılık 0,05 düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir. Bu değişkenlere ait ‘Kruskal Wallis testi’ sıralama ortalamalarına göre;

- ‘Bahçe peyzaj’ ve düzenlemesi memnuniyeti için aile tipi anne, baba ve çocuk/çocuklar 389,33’lük, anne, baba, aile büyükleri ve çocuk/çocuklar 328,07’lik, anne ve çocuk/çocuklar 339,43’lük ve baba ve çocuk/çocuklar olanlar 444,39’luk ‘Kruskal Wallis testi’ sıralama ortalaması ile anne, baba,

aile büyükleri ve çocuk/çocuklar memnuniyet düzeyi diğerlerinden düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.28: Kişinin Çalışıp Çalışmadığına Göre İstatistik Testler Tablosu.

Çalışıp Çalışmadığı Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Kruskal Wallis Testi			Linear by Linear Testi		
	Kruskal-Wallis H (Ki Kare)	sd	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	0,888	1	0,346	0,594	1	0,441
Okul bahçesi büyüklüğü	0,736	1	0,391	0,722	1	0,395
Spor alanları büyüklüğü	0,302	1	0,582	0,431	1	0,511
Etkinlik alanları büyüklüğü	0,037	1	0,848	0,004	1	0,952
<i>Eğitsel alan imkanları</i>	<i>5,743</i>	<i>1</i>	<i>0,017</i>	<i>4,586</i>	<i>1</i>	<i>0,032</i>
Etkinlik imkanları	2,796	1	0,094	2,316	1	0,128
Spor imkanları	0,198	1	0,657	0,143	1	0,706
Kantin ve yemekhane imkanları	0,461	1	0,497	0,530	1	0,467
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	1,592	1	0,207	1,854	1	0,173
Okul ve bina kapıları	1,278	1	0,258	1,550	1	0,213
Trafik güvenliği	3,179	1	0,075	3,270	1	0,071
Okula ulaşım kolaylığı	0,205	1	0,651	0,037	1	0,847
<i>Otopark imkanı</i>	<i>5,859</i>	<i>1</i>	<i>0,015</i>	<i>6,091</i>	<i>1</i>	<i>0,014</i>
Isıtması ve aydınlatma	0,547	1	0,460	0,656	1	0,418
<i>Donatım malzemeleri</i>	<i>10,259</i>	<i>1</i>	<i>0,001</i>	<i>10,750</i>	<i>1</i>	<i>0,001</i>
<i>Hijyen ve temizlik</i>	<i>8,326</i>	<i>1</i>	<i>0,004</i>	<i>8,200</i>	<i>1</i>	<i>0,004</i>
Mimari ve estetik özellikler	0,212	1	0,645	0,344	1	0,558
Engelli uyumluluğu	0,100	1	0,752	0,268	1	0,605
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi	1,008	1	0,315	0,656	1	0,418

Tablo 4.29: Ailenin Birlikte Yaşadığı kişilere Göre İstatistik Testleri Tablosu.

Ailenin Birlikte Yaşadığı kişiler Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Kruskal Wallis Testi			Linear by Linear Testi		
	Kruskal-Wallis H (Ki Kare)	sd	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	0,088	3	0,993	0,035	1	0,852
Okul bahçesi büyüklüğü	1,016	3	0,797	0,023	1	0,878
Spor alanları büyüklüğü	0,771	3	0,856	0,856	1	0,355
Etkinlik alanları büyüklüğü	2,663	3	0,447	0,761	1	0,383
Eğitsel alan imkanları	0,408	3	0,939	0,352	1	0,553
Etkinlik imkanları	3,584	3	0,310	0,591	1	0,442
Spor imkanları	1,666	3	0,645	1,344	1	0,246
Kantin ve yemekhane imkanları	3,633	3	0,304	0,978	1	0,323
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	2,503	3	0,475	0,034	1	0,853
Okul ve bina kapıları	2,566	3	0,463	0,018	1	0,894
Trafik güvenliği	2,128	3	0,546	0,847	1	0,357
Okula ulaşım kolaylığı	1,681	3	0,641	1,171	1	0,279
Otopark imkanı	4,659	3	0,199	0,334	1	0,564
Isıtması ve aydınlatma	2,035	3	0,565	2,910	1	0,088
Donatım malzemeleri	1,037	3	0,792	0,355	1	0,551
Hijyen ve temizlik	0,948	3	0,814	0,034	1	0,854
Mimari ve estetik özellikler	7,774	3	0,051	0,050	1	0,823
Engelli uyumluluğu	4,134	3	0,247	0,111	1	0,739
<i>Bahçe peyzaj ve düzenlemesi</i>	<i>8,787</i>	<i>3</i>	<i>0,032</i>	1,030	1	0,310

4.2.4.2. Ordinal-Ordinal Tablolar İle Bağımsızlık Testi

Ordinal yaş değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Ordinal-Ordinal) değişkenleri için ‘Jonckheere Terpstra testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-Linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.30). ‘Jonckheere Terpstra testi’ ile anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Okul bahçesi büyüklüğü,
- Spor alanları büyüklüğü,
- Güvenlik tedbirleri ile önlemler,
- Okula ulaşım kolaylığı,

- Hijyen ve temizlik

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 5 değişken üzerinde yaşı bağlı fark tespit edilmiştir. Bu değişkenlere ait 'Jonckheere Terpstra Değeri' eksi değerde olan 'Okul bahçesi büyüklüğü' ve 'Spor alanları büyüklüğü' memnuniyetleri yaşa göre ters orantılı olarak yaş küçüldükçe memnuniyet seviyesinin yükseldiği tespit edilmiştir. Diğer taraftan artı değerde olan 'Güvenlik tedbirleri ile önlemler' 'Okula ulaşım kolaylığı' ve 'Hijyen ve temizlik' memnuniyetleri yaşa göre doğru orantılı olarak yaş büyüdükçe memnuniyet seviyesinin de yükseldiği tespit edilmiştir. 'Linear by Linear testi'nde ise anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Okul bahçesi büyüklüğü,
- Spor alanları büyüklüğü,
- Spor imkanları,
- Güvenlik tedbirleri ile önlemler,
- Okula ulaşım kolaylığı,
- Hijyen ve temizlik

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 6 değişken üzerinde yaşa bağlı fark tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte 'Jonckheere Terpstra testi' ile 'Linear by Linear testi'nin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir.

Ordinal eğitim durumu değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Ordinal-Ordinal) değişkenleri için 'Jonckheere Terpstra testi' yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki kare testi 'Linear-by-Linear association' sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.31). 'Jonckheere Terpstra testi' ile anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Okul bahçesi büyüklüğü,
- Spor alanları büyüklüğü,
- Spor imkanları,
- Kantin ve yemekhane imkanları,
- Otopark imkanı

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 5 değişken üzerinde eğitim durumuna bağlı fark tespit edilmiştir. Bu değişkenlerin tümüne ait 'Jonckheere Terpstra Değeri' eksi değerde elde edilmiştir. Memnuniyet seviyeleri eğitim durumuna göre ters orantılı olarak eğitim seviyesi düştükçe memnuniyet seviyesinin yükseldiği tespit edilmiştir. 'Linear by Linear testi'nde ise anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Okul bahçesi büyüklüğü,
- Spor alanları büyüklüğü,
- Etkinlik alanları büyüklüğü,
- Spor imkanları,
- Kantin ve yemekhane imkanları,
- Otopark imkanı,
- Donatım malzemeleri,
- Hijyen ve temizlik

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 8 değişken üzerinde eğitim durumuna bağlı fark tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte ‘Jonckheere Terpstra testi’ ile ‘Linear by Linear testi’nin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir.

Tablo 4.30: Yaşa Göre İstatistik Testleri Tablosu.

Yaş Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Jonckheere-Terpstra Testi		Linear by Linear Testi		
	Jonckheere-Terpstra Değeri	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	1,079	0,281	0,133	1	0,715
<i>Okul bahçesi büyüklüğü</i>	<i>-1,987</i>	<i>0,047</i>	<i>5,735</i>	<i>1</i>	<i>0,017</i>
<i>Spor alanları büyüklüğü</i>	<i>-2,161</i>	<i>0,031</i>	<i>6,173</i>	<i>1</i>	<i>0,013</i>
Etkinlik alanları büyüklüğü	-0,918	0,359	1,904	1	0,168
Eğitsel alan imkanları	0,036	0,971	0,162	1	0,687
Etkinlik imkanları	-0,643	0,520	0,598	1	0,439
Spor imkanları	-1,873	0,061	3,941	1	0,047
Kantin ve yemekhane imkanları	-0,052	0,958	0,021	1	0,885
<i>Güvenlik tedbirleri ile önlemler</i>	<i>2,020</i>	<i>0,043</i>	<i>4,461</i>	<i>1</i>	<i>0,035</i>
Okul ve bina kapıları	0,980	0,327	1,298	1	0,255
Trafik güvenliği	1,457	0,145	1,876	1	0,171
<i>Okula ulaşım kolaylığı</i>	<i>2,422</i>	<i>0,015</i>	<i>6,770</i>	<i>1</i>	<i>0,009</i>
Otopark imkanı	0,626	0,532	0,467	1	0,494
Isıtması ve aydınlatma	1,230	0,219	2,582	1	0,108
Donatım malzemeleri	1,551	0,121	3,225	1	0,073
<i>Hijyen ve temizlik</i>	<i>2,589</i>	<i>0,010</i>	<i>7,376</i>	<i>1</i>	<i>0,007</i>
Mimari ve estetik özellikler	0,471	0,638	0,092	1	0,762
Engelli uyumluluğu	-0,638	0,524	0,879	1	0,348
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi	-1,689	0,091	2,906	1	0,088

Tablo 4.31: Eğitim Durumuna Göre İstatistik Testler Tablosu.

Eğitim Durumu Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Jonckheere-Terpstra Testi		Linear by Linear Testi		
	Jonckheere-Terpstra Değeri	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	-0,838	0,402	0,580	1	0,446
<i>Okul bahçesi büyüklüğü</i>	<i>-3,187</i>	<i>0,001</i>	<i>12,251</i>	<i>1</i>	<i>0,000</i>
<i>Spor alanları büyüklüğü</i>	<i>-3,152</i>	<i>0,002</i>	<i>10,957</i>	<i>1</i>	<i>0,001</i>
Etkinlik alanları büyüklüğü	-1,928	0,054	4,814	1	<i>0,028</i>
Eğitsel alan imkanları	0,207	0,836	0,137	1	0,711
Etkinlik imkanları	-0,174	0,862	0,000	1	0,991
<i>Spor imkanları</i>	<i>-2,610</i>	<i>0,009</i>	<i>6,278</i>	<i>1</i>	<i>0,012</i>
<i>Kantin ve yemekhane imkanları</i>	<i>-2,849</i>	<i>0,004</i>	<i>6,538</i>	<i>1</i>	<i>0,011</i>
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	1,150	0,250	2,736	1	0,098
Okul ve bina kapıları	0,935	0,350	0,872	1	0,351
Trafik güvenliği	1,191	0,234	1,294	1	0,255
Okula ulaşım kolaylığı	1,584	0,113	2,800	1	0,094
<i>Otopark imkanı</i>	<i>-2,395</i>	<i>0,017</i>	<i>7,345</i>	<i>1</i>	<i>0,007</i>
Isıtması ve aydınlatma	-0,085	0,932	0,000	1	0,993
Donatım malzemeleri	1,810	0,070	5,152	1	<i>0,023</i>
Hijyen ve temizlik	1,943	0,052	4,661	1	<i>0,031</i>
Mimari ve estetik özellikler	-0,242	0,808	0,030	1	0,862
Engelli uyumluluğu	-0,848	0,396	0,338	1	0,561
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi	-1,519	0,129	1,035	1	0,309

Ordinal ‘ailede çocuk sayısı’ değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Ordinal-Ordinal) değişkenleri için ‘Jonckheere Terpstra testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-Linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.32).

‘Jonckheere Terpstra testi’ ve ‘Linear by Linear testi’ ile anlamlılık 0,05 düzeyinde ailede çocuk sayısına bağlı fark tespit edilememiştir.

Ordinal konutta ikamet süresine değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Ordinal-Ordinal) değişkenleri için ‘Jonckheere Terpstra testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-Linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.33). ‘Jonckheere Terpstra testi’ ve ‘Linear by Linear testi’ için anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Spor alanları büyüklüğü

memnuniyet düzeyi olarak sadece 1 değişken üzerinde konutta ikamet süresine bağlı fark tespit edilmiştir. Bu değişkene ait ‘Jonckheere Terpstra Değeri’ eksi değerinde elde

edilmiştir. Memnuniyet seviyesi konutta ikamet süresine göre ters orantılı olarak ikamet süresi düştükçe memnuniyet seviyesinin yükseldiği tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte ‘Jonckheere Terpstra testi’ ile ‘Linear by Linear testi’nin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir.

Tablo 4.32: Ailede Çocuk Sayısına Göre İstatistik Testler Tablosu.

Ailede Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Jonckheere-Terpstra Testi		Linear by Linear Testi		
	Jonckheere-Terpstra Değeri	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	-0,110	0,913	0,094	1	0,759
Okul bahçesi büyüklüğü	-0,541	0,588	0,092	1	0,762
Spor alanları büyüklüğü	-0,212	0,832	0,223	1	0,637
Etkinlik alanları büyüklüğü	-0,419	0,675	0,145	1	0,704
Eğitsel alan imkanları	0,830	0,406	0,468	1	0,494
Etkinlik imkanları	-0,943	0,346	0,818	1	0,366
Spor imkanları	-0,589	0,556	0,426	1	0,514
Kantin ve yemekhane imkanları	-0,578	0,563	0,275	1	0,600
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	-1,531	0,126	0,583	1	0,445
Okul ve bina kapıları	-1,652	0,098	0,740	1	0,390
Trafik güvenliği	-1,103	0,270	1,241	1	0,265
Okula ulaşım kolaylığı	0,483	0,629	0,373	1	0,541
Otopark imkanı	0,174	0,862	0,042	1	0,838
Isıtması ve aydınlatma	-1,795	0,073	2,529	1	0,112
Donatım malzemeleri	-1,363	0,173	1,007	1	0,316
Hijyen ve temizlik	-0,674	0,500	0,102	1	0,749
Mimari ve estetik özellikler	-0,689	0,491	0,549	1	0,459
Engelli uyumluluğu	-0,532	0,595	0,330	1	0,566
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi	-1,454	0,146	1,903	1	0,168

Ordinal konut seçiminde ilkokulun etkisi değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Ordinal-Ordinal) değişkenleri için ‘Jonckheere Terpstra testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-Linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.34). ‘Jonckheere Terpstra testi’ ve ‘Linear by Linear testi’ için anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Spor imkanları,
- Okul ve bina kapıları,
- Engelli uyumluluğu,
- Bahçe peyzaj ve düzenlemesi

Memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 4 değişken üzerinde konut seçiminde ilkokulun etkisine bağlı fark tespit edilmiştir. Bu değişkenlerin tümüne ait ‘Jonckheere Terpstra Değeri’ artı değerde elde edilmiştir. Memnuniyet seviyeleri konut seçiminde ilkokulun etkisi durumuna göre doğru orantılı olarak konut seçiminde ilkokulun etkisi arttıkça memnuniyet seviyesinin de yükseldiği tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte ‘Jonckheere Terpstra testi’ ile ‘Linear by Linear testi’ nin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir.

Tablo 4.33: Konutta İkamet Süresine Göre İstatistik Testler Tablosu.

Konutta İkamet Süresi Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Jonckheere-Terpstra Testi		Linear by Linear Testi		
	Jonckheere-Terpstra Değeri	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	-0,441	0,659	0,291	1	0,589
Okul bahçesi büyüklüğü	-1,171	0,242	2,222	1	0,136
<i>Spor alanları büyüklüğü</i>	<i>-2,510</i>	<i>0,012</i>	<i>5,657</i>	<i>1</i>	<i>0,017</i>
Etkinlik alanları büyüklüğü	-1,559	0,119	2,956	1	0,086
Eğitsel alan imkanları	0,234	0,815	0,049	1	0,825
Etkinlik imkanları	-0,025	0,980	0,029	1	0,865
Spor imkanları	-1,007	0,314	1,120	1	0,290
Kantin ve yemekhane imkanları	-0,330	0,742	0,166	1	0,684
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	0,192	0,848	0,070	1	0,791
Okul ve bina kapıları	-0,535	0,593	1,043	1	0,307
Trafik güvenliği	-0,873	0,383	1,066	1	0,302
Okula ulaşım kolaylığı	1,094	0,274	1,092	1	0,296
Otopark imkanı	-0,308	0,758	0,736	1	0,391
Isıtması ve aydınlatma	0,960	0,337	0,513	1	0,474
Donatım malzemeleri	0,577	0,564	0,061	1	0,805
Hijyen ve temizlik	1,028	0,304	0,740	1	0,390
Mimari ve estetik özellikler	1,310	0,190	1,454	1	0,228
Engelli uyumluluğu	0,619	0,536	0,061	1	0,806
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi	0,816	0,415	0,526	1	0,468

Ordinal ‘ailenin gelir seviyesi’ değişkeni ile ordinal 19 bağımlı değişken üzerindeki etkisine yönelik (Ordinal-Ordinal) değişkenleri için ‘Jonckheere Terpstra testi’ yapılmıştır. Ayrıca, bu test sonucunu karşılaştırmak için ki-kare testi ‘Linear-by-Linear association’ sonuçları elde edilmiştir (Tablo 4.35). ‘Jonckheere Terpstra testi’ ile anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Okul bahçesi büyüklüğü,

- Eğitsel alan imkanları,
- Güvenlik tedbirleri ile önlemler,
- Okul ve bina kapıları,
- Trafik güvenliği,
- Okula ulaşım kolaylığı,
- Isıtması ve aydınlatma,
- Donatım malzemeleri,
- Hijyen ve temizlik,

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 9 değişken üzerinde ailenin gelir seviyesine bağlı fark tespit edilmiştir. Bu değişkenlere ait ‘Jonckheere Terpstra Değeri’ eksi değerde olan ‘Okul bahçesi büyüklüğü’ memnuniyeti ailenin gelir seviyesine göre ters orantılı olarak ailenin gelir seviyesi düştükçe memnuniyet seviyesinin yükseldiği tespit edilmiştir. Diğer taraftan artı değerde olan diğer 8 değişkene ait memnuniyetler ailenin gelir seviyesine göre doğru orantılı olarak gelir seviyesi arttıkça memnuniyet seviyesinin de yükseldiği tespit edilmiştir. ‘Linear by Linear testi’nde ise anlamlılık 0,05 düzeyinde;

- Okul bahçesi büyüklüğü,
- Eğitsel alan imkanları,
- Güvenlik tedbirleri ile önlemler,
- Okul ve bina kapıları,
- Trafik güvenliği,
- Okula ulaşım kolaylığı,
- Donatım malzemeleri,
- Hijyen ve temizlik,
- Hijyen ve temizlik

memnuniyet düzeyleri olmakla birlikte, 8 değişken üzerinde ailenin gelir seviyesine bağlı fark tespit edilmiştir. Karşılaştırılan 2 testte ‘Jonckheere Terpstra testi’ ile ‘Linear by Linear testi’nin birbirine yakın değerler ve anlamlılık düzeyleri elde edilmiştir.

Tablo 4.34: Konut Seçiminde İlkokulun Etkisine Göre İstatistik Testler Tablosu.

Konut Seçiminde İlkokulun Etkisi Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Jonckheere-Terpstra Testi		Linear by Linear Testi		
	Jonckheere-Terpstra Değeri	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	1,448	0,148	1,066	1	0,302
Okul bahçesi büyüklüğü	0,779	0,436	0,431	1	0,512
Spor alanları büyüklüğü	1,814	0,070	2,677	1	0,102
Etkinlik alanları büyüklüğü	1,321	0,187	1,758	1	0,185
Eğitsel alan imkanları	0,607	0,544	0,204	1	0,651
Etkinlik imkanları	1,411	0,158	1,990	1	0,158
<i>Spor imkanları</i>	<i>2,117</i>	<i>0,034</i>	<i>4,584</i>	<i>1</i>	<i>0,032</i>
Kantin ve yemekhane imkanları	0,335	0,737	0,120	1	0,729
Güvenlik tedbirleri ile önlemler	1,914	0,056	3,158	1	0,076
<i>Okul ve bina kapıları</i>	<i>2,061</i>	<i>0,039</i>	<i>5,056</i>	<i>1</i>	<i>0,025</i>
Trafik güvenliği	-0,541	0,589	0,070	1	0,792
Okula ulaşım kolaylığı	0,235	0,815	0,035	1	0,852
Otopark imkanı	1,426	0,154	2,223	1	0,136
Isıtması ve aydınlatma	0,905	0,365	1,058	1	0,304
Donatım malzemeleri	1,539	0,124	2,800	1	0,094
Hijyen ve temizlik	1,534	0,125	2,291	1	0,130
Mimari ve estetik özellikler	0,295	0,768	0,173	1	0,678
<i>Engelli uyumluluğu</i>	<i>2,004</i>	<i>0,045</i>	<i>4,359</i>	<i>1</i>	<i>0,037</i>
<i>Bahçe peyzaj ve düzenlemesi</i>	<i>2,277</i>	<i>0,023</i>	<i>5,142</i>	<i>1</i>	<i>0,023</i>

Araştırma ile test etmek istediğimiz 2. Hipotez için kurulan hipotezler;

H0: Velilerin yaş, gelir ve eğitim düzeyi gibi kişisel özelliklerine göre, ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve ilkokula yönelik memnuniyet düzeyleri farklılaşmamaktadır.

H1: Velilerin yaş, gelir ve eğitim düzeyi gibi kişisel özelliklerine göre, ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve ilkokula yönelik memnuniyet düzeyleri farklılaşmaktadır.

Tablo 4.35: Ailenin Gelir Seviyesine Göre İstatistik Testler Tablosu.

Ailenin Gelir Seviyesi Değişkenine Göre Memnuniyet Düzeyi	Jonckheere-Terpstra Testi		Linear by Linear Testi		
	Jonckheere-Terpstra Değeri	P	Linear by Linear Değeri	sd	P
Sınıf büyüklüğü	0,528	0,598	0,706	1	0,401
<i>Okul bahçesi büyüklüğü</i>	<u>-2,333</u>	<u>0,020</u>	<u>5,440</u>	<u>1</u>	<u>0,020</u>
Spor alanları büyüklüğü	-1,632	0,103	2,390	1	0,122
Etkinlik alanları büyüklüğü	-0,101	0,920	0,006	1	0,937
<i>Eğitsel alan imkanları</i>	<u>2,212</u>	<u>0,027</u>	<u>4,542</u>	<u>1</u>	<u>0,033</u>
Etkinlik imkanları	-0,146	0,884	0,002	1	0,961
Spor imkanları	-1,286	0,199	0,789	1	0,374
Kantin ve yemekhane imkanları	0,206	0,837	0,309	1	0,578
<i>Güvenlik tedbirleri ile önlemler</i>	<u>2,275</u>	<u>0,023</u>	<u>5,486</u>	<u>1</u>	<u>0,019</u>
<i>Okul ve bina kapıları</i>	<u>3,258</u>	<u>0,001</u>	<u>11,185</u>	<u>1</u>	<u>0,001</u>
<i>Trafik güvenliği</i>	<u>4,189</u>	<u>0,000</u>	<u>15,723</u>	<u>1</u>	<u>0,000</u>
<i>Okula ulaşım kolaylığı</i>	<u>2,906</u>	<u>0,004</u>	<u>8,099</u>	<u>1</u>	<u>0,004</u>
Otopark imkanı	-1,228	0,220	2,470	1	0,116
<i>Isıtması ve aydınlatma</i>	<u>2,017</u>	<u>0,044</u>	<u>3,656</u>	<u>1</u>	0,056
<i>Donatım malzemeleri</i>	<u>4,359</u>	<u>0,000</u>	<u>25,437</u>	<u>1</u>	<u>0,000</u>
<i>Hijyen ve temizlik</i>	<u>4,251</u>	<u>0,000</u>	<u>19,428</u>	<u>1</u>	<u>0,000</u>
Mimari ve estetik özellikler	1,383	0,167	2,027	1	0,155
Engelli uyumluluğu	1,226	0,220	1,493	1	0,222
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi	0,031	0,976	0,283	1	0,595

Bu bölümde parametrik olmayan analizlerle elde ettiğimiz sonuçlara göre ‘Sınıf büyüklüğü memnuniyet düzeyi’ ile ‘Etkinlik alanı memnuniyet düzeyi’ dışındaki ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve ilkokuldan memnuniyet düzeyleri H0 hipotezini anlamlılık değeri 0,05’ den küçük olmak üzere en az 1 kişisel özellik etkisi sebebiyle reddetmekte ve H1 hipotezi kabul edilmektedir. Diğer bir ifade ile, velilerin yaş, gelir ve eğitim düzeyi gibi kişisel özellikleri, ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve ilkokuldan duyulan memnuniyet düzeyini ‘Sınıf büyüklüğü memnuniyeti’ ile ‘Etkinlik alanı memnuniyeti’ dışında etkilemektedir ve araştırma sıfır hipotezinin reddedilerek alternatif hipotezimiz kabul edilmektedir.

İstatistikî analizler tablosunda analizlere ilişkin özet gösterilmiştir. (Tablo 4.36). Ayrıca kişisel özellikler ile memnuniyet değişkenlerine ait çapraz tabloları EK-E’de gösterilmiştir.

Tablo 4.36: İstatistiki Analizler Özet Tablosu.

Mekansal Özellikten Memnuniyet/ Kişisel Özellik	Cinsiyet	Çalışıp çalışmadığı	Aile tipi	Yaş	Eğitim	Aliede çocuk sayısı	Konutta ikamet süresi	Konut seçiminde ilkokulum etkisi	Ailenin aylık geliri
Sınıf büyüklüğü memnuniyet									
Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet				✓(-)	✓(-)				✓(-)
Spor alanları büyüklüğü memnuniyet				✓(-)	✓(-)		✓(-)		
Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet									
Eğitsel alan imkanları memnuniyet		✓							✓(+)
Etkinlik imkanları memnuniyet									
Spor imkanları memnuniyet					✓(-)			✓(+)	
Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					✓(-)				
Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet				✓(+)					✓(+)
Okul ve bina kapıları memnuniyet								✓(+)	✓(+)
Trafik güvenliği memnuniyet									✓(+)
Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet				✓(+)					✓(+)
Otopark imkanı memnuniyet		✓			✓(-)				
Isıtması ve aydınlatma memnuniyet									✓(+)
Donatım malzemeleri memnuniyet	✓	✓							✓(+)
Hijyen ve temizlik memnuniyet	✓	✓		✓(+)					✓(+)
Mimari ve estetik özellikler memnuniyet									
Engelli uyumluluğu memnuniyet	✓							✓(+)	
Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet	✓		✓					✓(+)	
✓ İstatistiki olarak 0,05 anlamlılık düzeyinde kişisel özelliğe bağlı fark vardır.									
(-) Ters orantılı									
(+) Doğru orantılı									

5. SONUÇ ve YORUMLAR

Bu tez çalışmasında, kentsel yaşam kalitesinin önemli bir bileşeni olan ilkokulların mekânsal yeterliliğine ilişkin algı ve memnuniyet düzeyi, Pendik ilçesinde gerçekleştirilen bir alan araştırması ile ölçülmüş ve değerlendirilmiştir. Araştırma için hazırlanan anket soruları ile velilerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir düzeyi gibi kişisel özellikleri, ilkokulların mekânsal özelliklerine ilişkin 19 alt başlıkta değerlendirmeler ve ilkokuldan duyulan genel memnuniyet düzeyi sorgulanmıştır. Araştırma kapsamında İstanbul Pendik ilçesine bağlı 19 ilkokulda, toplam 807 öğrenci velisi ile anket yapılmış, anket sonuçları istatistiki olarak test edilmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın birinci konusu olan velilerin kişisel özelliklerinin ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve memnuniyet düzeyine etkisini belirleyebilmek için velilerin 9 kişisel özelliği ile ilkokullardan mekânsal özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyine yönelik 19 özellik ayrı ayrı tekil olarak karşılaştırılmıştır. Nominal-Ordinal değişken setleri için 57 Kruskal Wallis ve Ordinal-Ordinal değişkenler için 114 Jonckheere Terpstra testi yapılmıştır. Bu testlerle birlikte ayrıca Mantel-Haenszel trend (Linear-by-linear association) testi yapılarak sonuçlar birlikte değerlendirilmiştir. Araştırmanın ikinci konusu olan velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri ilkokullara ait mekânsal özelliklerinden memnuniyet düzeylerinin, ilkokuldan duyulan genel memnuniyet düzeyine katkısını belirleyebilmek için, ilkokulların mekânsal özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyine yönelik 19 özellik için faktör analizi yapılarak, 2 faktör ve faktör skor değerleri elde edilmiştir. Elde edilen bu 2 faktör skoru ile ilkokuldan duyulan genel memnuniyet düzeyi regresyon analizi ile test edilmiştir. Sonuçlar iki parça olarak aşağıda sunulmaktadır.

a. Velilerin kişisel özelliklerinin, ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ile ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyi üzerindeki açıklayıcılığına ilişkin sonuçlar

- İlkokulun mekânsal yeterliliğine ilişkin 17 memnuniyet alanı üzerine velilerin kişisel özelliklerinden en az birisinin açıklayıcılığı istatistiki olarak anlamlıdır.
- İlkokulun mekânsal yeterliliğine ilişkin memnuniyet düzeylerinden ‘Sınıf büyüklüğü memnuniyet düzeyi’ ile ‘Etkinlik imkanları memnuniyet düzeyi’ nin

değişiminde velilerin kişisel özelliklerine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmektedir.

- Velilerin kişisel özelliklerine ait 9 özellikten nominal değişken olan cinsiyet, aile tipi, çalışıp çalışmadığı ile ordinal değişken olan yaş, eğitim, konutta ikamet süresi, konut seçiminde ilkokulun etkisi ve aylık gelir kişisel özellikleri ilkokulun mekânsal yeterliliğine ilişkin memnuniyet düzeylerinden en az birisinin açıklayıcısı olduğu tespit edilmiştir.

-‘Ailedeki çocuk sayısı’nın ilkokula ilişkin herhangi bir mekânsal yeterlilik memnuniyet düzeyinin açıklayıcısı olmadığı tespit edilmiştir.

-‘Ailenin aylık geliri’, ‘Öğrenim durumu’ ve ‘Yaş’ özellikleri, velinin ilkokula ilişkin mekânsal yeterliliğine yönelik en çok alanda memnuniyet düzeylerini açıklayıcı özellikler olarak tespit edilmiştir.

-‘Ailenin birlikte yaşadığı kişiler’ ve ‘Konutta ikamet süresi’, velinin ilkokulun mekânsal yeterliliğine yönelik en az alanda memnuniyet düzeylerini açıklayıcı özellikler olarak tespit edilmiştir.

Velilerin kişisel özelliklerinin ilkokulun mekânsal yeterliliğini algılama ve memnuniyet düzeyi açısından araştırma kapsamındaki 19 memnuniyet alanından 17 memnuniyet alanı üzerinde açıklayıcı olduğuna ilişkin alternatif araştırma hipotezinin 17 memnuniyet alanı için kabul edileceği sonucuna varılmıştır.

b. Velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri ilkokullara ait mekânsal özelliklerinden duydukları memnuniyet düzeylerinin, ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyine etkisine ilişkin sonuçlar

- Velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri ilkokullara ait mekânsal özelliklerinden duydukları memnuniyet düzeylerine ilişkin yapılan regresyon analizine ait 1. model sonucuna göre; 1. Faktörü oluşturan spor alanları büyüklüğü, etkinlik alanları büyüklüğü, spor imkanları, okul bahçesi büyüklüğü, eğitsel alan imkanları, etkinlik imkanları, kantin ve yemekhane imkanları, otopark imkanı ve sınıf büyüklüğüne ilişkin memnuniyet düzeylerinin faktör skor değeri, tek başına velilerin ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyindeki varyansın %46,8’ini açıklayabilmektedir.

- Regresyon sonucu elde edilen 2. modele göre 1. Faktör skoru katsayısı 0,489’dur. Modele göre ilkokuldan genel memnuniyet düzeyinde ile 1. Faktör grubu doğru orantılıdır. Velilerin ilkokuldan genel memnuniyet düzeyinde 1 birimlik artış, 1. Faktör skorundaki 2,045 birimlik artışın sonucudur.

- 1. Faktörü oluşturan alt boyutlardan ‘Spor alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi’ (faktör ağırlığı değeri 0,946) ve ‘Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet düzeyi’ (faktör ağırlığı değeri 0,926), velilerin ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyine en yüksek düzeyde etki etmektedir.

- Velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri ilkokullara ait mekânsal özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeylerine ilişkin yapılan çoklu regresyon analizine ait 2. modele göre; 2. Faktörü oluşturan okul ve bina kapıları, ısıtması ve aydınlatma, güvenlik tedbirleri ile önlemler, engelli uyumluluğu, hijyen ve temizlik, donatım malzemeleri, trafik güvenliği, okula ulaşım kolaylığı ve mimari ve estetik özelliklere ilişkin memnuniyet düzeylerinin faktör skor değeri 1. Faktör ile birlikte velilerin ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyindeki varyansın %52,7’ünü açıklayabilmektedir.

- Velilerin ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyinin, mekânsal özelliklerin dışında açıklanamayan %47,30’luk kısmı üzerinde okul yönetimi, öğretmenler ve müfredat gibi konuların etkili olabileceği değerlendirilmektedir.

- Regresyon sonucu elde edilen modele göre 2. Faktör skoru katsayısı 0,289’dur. Modele göre ilkokuldan genel memnuniyet düzeyi ile 2. Faktör grubu doğru orantılıdır. Velilerin ilkokuldan genel memnuniyet düzeyinde 1 birimlik artış, 2. Faktör skorundaki 3,460 birimlik artışın sonucudur.

- 2. Faktörü oluşturan alt boyutlardan ‘Okul ve bina kapılarına ilişkin memnuniyet düzeyi’ (faktör ağırlığı değeri 0,800) ve ‘Isıtma ve aydınlatmaya ilişkin memnuniyet düzeyi’ (faktör ağırlığı değeri 0,793) velilerin ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyine en yüksek düzeyde etki etmektedir.

Elde edilen bu sonuçlara göre velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri ilkokullara ait mekânsal özelliklerinden duydukları memnuniyet düzeylerinin, ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyini açıklayıcısı olduğuna ilişkin araştırma hipotezinin kabul edileceği sonucuna varılmıştır.

Araştırmamız konusuna benzer çalışmalardan elde edilen sonuçları ile araştırmamız sonuçlarının uyumlu olduğu gözlemlenmiştir. Stephen Gibbson ve Olmo Silva’nın ‘Okul Kalitesi, Çocuğun Mutluluğu ve Ebeveynlerin Memnuniyeti’ isimli çalışmasında okulların özellikleri ile okuldan memnuniyet benzer örüntüye sahip olmazken velilerin kişisel özellikleriyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir [Gibbons ve Silva, 2011]. Yine benzer şekilde Anita Berryman’a ait ‘Okul

Memnuniyetinin Okul Kalitesi ile Modellenmesi: Amerikan Müşteri Memnuniyeti Endeksi Modeli' isimli çalışmada nesnel ve öznel özellikler birlikte kullanılması önerilmekle birlikte; nesnel verilere ait beklentiler ve algılanan kalite ile davranışsal sonuç değişkenlerinin arasındaki ilişkinin, memnuniyet düzeyi üzerine etki ettiği sonucuna varmıştır [Berryman, 2015]. Dolayısıyla kişisel özelliklerden bağımsız olmayan okul memnuniyetinin ülke, bölge ve kentlere göre farklı faktörlerce etkilendiği ve genel bir yaklaşımla ele alınmaması gerektiğini sonucunu çıkarmamız mümkündür.

Araştırmamıza göre İstanbul Pendik ilçesinde, velilerin çocuklarının öğrenim gördükleri ilkokuldan duydukları genel memnuniyet düzeyini ilkokullara ait mekânsal özelliklerinden en yüksek seviyede;

- 'Spor alanları büyüklüğüne ilişkin memnuniyet düzeyi',
- 'Etkinlik alanları büyüklüğüne ilişkin memnuniyet düzeyi',
- 'Okul ve bina kapılarına ilişkin memnuniyet düzeyi'
- 'Isıtma ve aydınlatmaya ilişkin memnuniyet düzeyi'

belirlemektedir.

Araştırmamızda ayrıca, velilerin kişisel özelliklerinden bağımsız olarak verilen cevapların sıklığına göre (Mod değerlerine göre) velilerin ilkokulun mekânsal yeterliliğine ilişkin en az memnun oldukları alanlar;

- 'Spor alanları büyüklüğü,
- 'Etkinlik alanları büyüklüğü',
- 'Trafik güvenliği'
- 'Otopark imkanı'

olmuştur. Dolayısıyla, hem ilkokuldan duyulan genel memnuniyeti olumsuz yönde etkileyen hem de velilerin kişisel özelliklerinden bağımsız olarak ilkokulun mekânsal yeterliliğine ilişkin en az memnun oldukları alanlar;

- 'Spor alanları büyüklüğü' ve
- 'Etkinlik alanları büyüklüğü'

olmuştur. Araştırmamız, kentsel yaşam kalitesinin veya ilkokullardan genel memnuniyetin yükseltilmesini hedef alan iyileştirmeler için bu 2 alanın önemli ve önceliğe sahip olduğunu göstermektedir. Öğrenci velilerinin eğitim düzeyi yükseldikçe, okulda derslik dışındaki alanların yeterliliğine ilişkin bu farkındalığın artması beklenmektedir. Neticede ilkokulları hem derslikler hem de ders dışı etkinlikler için daha donanımlı ve nitelikli hale getirmek, ilgili kurum ve kuruluşların ajandasında öncelikli gündem maddesi olmalıdır.

KAYNAKLAR

Abbate R., Giambalvo O. ve Milito A. M., (2001), "Service and Life Quality: The Case of Palermo", *Social Indicators Research*, 54 (3), 275-308.

Atik A., Taçoral E. ve Altunkasa M. F., (2014), "Kent Halkının Kentsel Yaşam Memnuniyeti Üzerinde Etkili Sosyo-Demografik Özelliklerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Kemaliye Örneği", *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4 (9), 21-33.

Aydoğan İ., (2012), "Okul Binalarının Özellikleri ve Öğrenciler Üzerine Etkileri", *Milli Eğitim Dergisi*, 42 (193), 29-43.

Başegmez M., Taşdemir İ. ve Gül Ç., (2017), "Eğitim Alanlarının Yer Seçim Kriterlerinin Belirlenmesinde Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri", 16. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, Ankara, 3-6 Mayıs 2017.

Başkan B., (2015), "Kentsel Dönüşüm İşleyişinin Mekansal Planlama, Ulaşım ve Toplum Algısı Kapsamında Değerlendirilmesi; Pendik Taşlıbayır ve Batı Burnu Örneği", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Berryman A., (2015), "Modeling Public Satisfaction with School Quality: A Test of the American Customer Satisfaction Index Model", Dissertation, Georgia State University.

Bognar G., (2005), "The Concept of Quality of Life", *Social Theory and Practice*, 31 (4), 561-580.

Boylu A. A. ve Paçacıoğlu B., (2016), "Yaşam Kalitesi ve Göstergeleri", *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8 (15), 137-150.

Campbell A., Converse P. E. ve Rodgers W. L., (1976), "The Quality of American Life: Perceptions, Evaluations, and Satisfaction", ISBN: 978-0871541949, Russell Sage Foundation.

Çelen B., (2016), "Toplu Konut Projeleri ve Sistemik Kentsel Tasarım İlkeleri ile Sosyal Donatıların Değerlendirilmesi-Kayaşehir Örneği", Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.

Çetiner A., (1972), "Şehircilik Çalışmalarında Donatım İlkeleri", İstanbul Teknik Üniversitesi Matbaası.

Çınar C., Çizmeci F. ve Akdemir Z., (2007), "8 Yıllık Temel Eğitim Okullarında Müfredatın Gerektirdiği Mekan Standartlarının İstanbul Okulları Üzerinden Analizi", *Megaron Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi E-Dergisi* 2 (4), 188-203.

D'Antonio W. V., Sasaki M. S. ve Yonebayashi Y., (1994), "Ecology, Society and the Quality of Social Life", ISBN: 1412822092, Transaction Publishers.

Dissart J. C. ve Deller S. C., (2016), "Quality of Life in the Planning Literature", *Journal of Planning Literature*, 15 (1), 135-161.

Edisan Z. ve Kadioğlu F., (2013), "Yaşam Kalitesi Kavramının Antik Dönemdeki Öncülleri", *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 3 (3), 1-4.

Emür S. H., (2007), "Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık ve Yeşil Alanların Önemi-Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (22), 367-396.

Ercan İ ve Kan İ, (2004), "Ölçeklerde Güvenirlik ve Geçerlik", *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30 (3), 211-216.

Ersoy M., (2009), "Kentsel Planlamada Arazi Kullanım Standartları", *TMMOB Şehir Plancıları Odası, BRC Basım ve Matbaacılık, Ankara*.

EU Audit Urban, (2004), "Methodological Handbook", 2004 Edition, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.

Favero N. ve Meier K. J., (2013), "Evaluating Urban Public Schools: Parents, Teachers, and State Assessments", *Public Administration Review*, 73 (3), 401-412.

Galster G., (1987), "Identifying the Correlates of Dwelling Satisfaction: An Empirical Critique", *Environment and Behavior*, 19 (5), 539-568.

Geray C., (1998), "Kentsel Yaşam Kalitesi ve Belediyeler", *Türk İdare Dergisi*, 421, 323.

Gibbons S. ve Silva O., (2011), "School Quality, Child Wellbeing and Parents' Satisfaction", *Economics of Education Review*, 30 (2), 312-331.

Guideline, (2009), "Better Information, Better Cities: Monitoring the Habitat Agenda and the Millennium Development Goals-Slums Target", *United Nations Human Settlements Programme*, 47.

Gültekin A. B., Aruntaş H. Y. ve Gün B., (2014), "4306 Sayılı Kanun Kapsamında İlköğretim Okul Binalarının Mekansal Yeterliliklerinin İncelenmesi: Ankara Örneği", *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34 (1).

Hair J. F., Anderson R. E., Babin B. J. ve Black W. C., (2010), *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective (Vol. 7)*, Upper Saddle River, NJ: Pearson.

İnalçık H. ve Unan F., (1988), "Fâtih Sultan Mehmed Tarafından İstanbul'un Yeniden İnşaaı", *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 215-226.

Işık A. ve Meriç M., (2010), "Hayatın Kalitesi (Quality of Life) Kavramının Felsefik Temelleri", *Ege Akademik Bakış*, 10 (1), 421-434.

Karagöz Y., (2010), “Nonparametrik Tekniklerin Güç ve Etkinlikleri”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9 (33), 18-40.

Karaman H., (2015), “Açımlayıcı Faktör Analizinde Kullanılan Faktör Çıkartma Yöntemlerinin Karşılaştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Keleş R., (1998), “Kentbilim Terimleri Sözlüğü”, Ankara İmge Kitapevi, 82.

Kellekçi Ö. L., (2005), “Kullanıcıların Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetinin Belirleyicileri: İstanbul Metropolitan Alan Örneği”, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Kerce Elyse W, (1992), “Quality of Life: Meaning, Measurement, and Models”, Navy Personnel Research and Development Center, San Diego Ca.

Liu B. C., (1977), “Economic and Non-Economic Quality of Life: Empirical Indicators and Policy Implications for Large Standard Metropolitan Areas”, American Journal of Economics and Sociology, 225-240.

M.E.B., (2010), “İlköğretim Kurumları Standartları Eğitim Dokümanı”, Milli Eğitim Bakanlığı.

M.E.B., (2015), “Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Standartları Kılavuz Kitabı”, Milli Eğitim Bakanlığı.

Marans R. W., (2003), “Understanding Environmental Quality through Quality of Life Studies: The 2001 DAS and Its Use of Subjective and Objective Indicators”, Landscape and Urban Planning, 65, 73-83.

Marans R. W., (2007), “Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi”, Mimarlık Dergisi, 335.

Marans R. W. ve Rodgers W. L., (1975), “Toward an Understanding of Community Satisfaction”, Metropolitan America in Contemporary Perspective, 299-352.

Maslow A. H., (1970), “Motivation and Personality”, Harper and Row Publishers, New York.

Massam B. H., (2002), “Quality of Life: Public Planning and Private Living”, Progress in Planning, 58 (3), 141-227.

Nazifoğlu B., (2016), “Kentsel Yaşam Kalitesi ve Yürünebilirlik Deneyiminin Alanya Üzerinden Okunması”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi.

OECD, (2017), “How Is Life?”, Organisation for Economic Co-operation and Development.

Okumuş D. E., (2014), “Kentsel Dönüşümde Sosyal Donatı Alanlarının Değişimi ve Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisi: Ataşehir Barbaros Mahallesi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Özarı Ç. ve Eren Ö., (2018), “İllerin Yaşam Endeksi Göstergelerinin Çok Boyutlu Ölçekleme ve K-Ortalamalar Kümeleme Yöntemi İle Analizi”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20 (2), 303-313.

Pacione M., (2003), “Urban Environmental Quality and Human Wellbeing; a Social Geographical Perspective”, Landscape and Urban Planning, 65 (1-2), 19-30.

Pendik, (2006), “İstanbul’un Parlayan Yıldızı Pendik”, Pendik Belediyesi.

Pınar A. ve Sarıbaş M., (2009), “Silifke’de İlköğretim Okullarında Okul, Derslik ve Öğretmen Yeterlilikleri”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (22), 335-350.

Rogerson R. J., (1999), “Quality of Life and City Competitiveness”, Urban Studies, 36 (5-6), 969-985.

Salihoğlu T. ve Türkoğlu H., (2019), “Konut Çevresi ve Kentsel Yaşam Kalitesi”, Megaron Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi E-Dergisi, 14 (1), 203-217.

Sarı V. İ. ve Kındap A., (2018), “Türkiye’de Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergelerinin Analizi”, Sayıştay Dergisi, 108, 39-72.

Stratejik Plan, (2015), “Stratejik Plan 2015-2019”, Pendik İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü.

Szalai A., (1980), “The Meaning of Comparative Research on the Quality of Life”, The Quality of Life, 7-21.

Tekeli İ., (1980), “Türkiye’de Şehir Planlamasının Tarihsel Kökleri”, Türkiye’de İmar Planlaması, Ankara.

Tekeli İ., (2010), “Gündelik Yaşam, Yaşam Kalitesi ve Yerellik Yazıları”, 1. Basım, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 79-215.

Tekeli İ., Güler Ç., Vaizoğlu S., Algan N. ve Dündar K., (2002), “Yaşam Kalitesi Göstergeleri: Türkiye İçin Bir Veri Sistemi Önerisi”, Türkiye Bilimler Akademisi Raporları, 6.

Torlak S. E. ve Yavuzçehre P. S., (2005), “Belediyelerin Kentsel Yaşam Kalitesine Etkileri ve Denizli Karşıyaka Mahallesi Örneği”, 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü 29. Kolokyumu, 327-337, Beyoğlu/İstanbul/Türkiye, 7-9 Kasım 2005.

Torlak S. E. ve Yavuzçehre P. S., (2008), “Denizli Kent Yoksullarının Yaşam Kalitesi Üzerine Bir İnceleme”, Çağdaş Yerel Yönetimler, 17 (2), 23-44.

Tunalı D. ve Aytekin A., (2017), “Türkiye Dış Ticaretinin Kümeleme Analizi ile İncelenmesi”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12 (3), 103-116.

Türkoğlu D., Bölen H ve Baran F., (2009), “İstanbul'da Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi”, İTÜ Dergisi, 7 (2), 103-113.

Türksever A., (2000), “Türkiye’de Büyük Şehir Alanlarında Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yöntem Denemesi”, Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Ülgen A. S., (1939), “Fatih Devrinde İstanbul, 1453-1481: Haritası, İzahatı, İndeksler”, Vakıflar Umum Müdürlüğü.

Veenhoven R., (2000), “The Four Qualities of Life”, Journal of Happiness Studies, 1, 1-39.

Vural R. A. ve Sadık F., (2003), “İlköğretim Okul Binalarının Fiziksel Açıdan Değerlendirilmesi”, Eğitim ve Bilim, 28 (130), 16-23.

Web 1. (2020), <http://www.cevrehirkituphanesi.com/basili-yayinlar/detay/kentsel-gostergeler-kilavuzu>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Web 2. (2020), <https://www.bik.gov.tr/turkiyenin-en-buyuk-ilcesi-nufus-buyuklugunde-57-ili-solladi>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Web 3. (2020), <http://www.tuik.gov.tr/ZipGetir.do?id=24561&class=onceki>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Web 4. (2019), <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/mahalle>, (Erişim Tarihi: 18/01/2019).

Web 5. (2020), <http://mahallemistanbul.com/Mahalleminfo-web>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Web 6. (2020), <https://sehirharitasi.ibb.gov.tr>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Web 7. (2020), <http://www.mahallemistanbul.com/MahallemSEGE>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Web 8. (2019), <https://www.pendik.bel.tr/sayfa/mahalle>, (Erişim Tarihi: 18/11/2019).

Web 9. (2020), <https://mapstyle.withgoogle.com>, (Erişim Tarihi: 24/06/2020).

Yaşlıoğlu M. M., (2017), “Sosyal Bilimlerde Faktör Analizi ve Geçerlilik: Keşfedici ve Doğrulayıcı Faktör Analizlerinin Kullanılması”, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 46, 74-85.

ÖZGEÇMİŞ

Cengiz Yılmaz 1967 yılında Sivas'ta doğdu. 1984 yılında başladığı İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümünü 1988 yılında başarıyla tamamladı. 1989 Yılı itibaren özel sektörde mimar olarak çalışmaktadır. 2014 Yılında başladığı Okan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, tezsiz Kentsel Dönüşüm Yüksek Lisans eğitimini 2017 yılında tamamladı. 2017 Yılında başladığı Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Hukuk Bölümü, Adalet Programını onur belgesiyle 2019 yılında tamamladı. 2018 yılında Gebze Teknik Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalında tezli yüksek lisans eğitimine başladı. 2015-2018 Yılları arasında İstanbul 1 Numaralı Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Komisyonu Başkanlığı yaptı. 2019 Yılından itibaren Edirne Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Komisyon Üyeliği yapmaktadır.

EKLER

EK-A: İstanbul Valiliği Anket İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.24681486
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi.

12/12/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Gebze Teknik Üniversitesinin 22.10.2019 tarihli ve 12702 sayılı yazısı.
b) Bakanlığımızın 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu genelgesi.
c) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 09.12.2019 tarihli tutanağı.

Gebze Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Cengiz YILMAZ'ın "İlkokul Mekansal Yeterliliğinin Kentsel Yaşam Kalitesi Açısından İncelenmesi Pendik Örneği" konulu tezi kapsamında, ilimiz Pendik ilçesinde bulunan ilkokullarda; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanağı.

OLUR
12/12/2019

Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

Bilgi İçin Aydın BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 384 34 00-3628

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4bcf-172d-386c-af3c-4f57 kodu ile teyit edilebilir.

EK-B: İl Millî Eğitim Müdürlüğü Anket İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.24818403
Konu : Anket Araştırma İzni

13.12.2019

GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: a) 22.10.2019 tarihli ve 12702 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 11.12.2019 tarihli ve 24681486 sayılı oluru.

Üniversiteniz Fen Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Cengiz YILMAZ'ın "İlkokul Mekansal Yeterliliğinin Kentsel Yaşam Kalitesi Açısından İncelenmesi Pendik Örneği" konulu araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Timur TUĞRAL
İl Millî Eğitim Müdürü a.
Şube Müdürü

EK:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

Bilgi İçin Aydın . BALTA VHKJ
Tel: (0212) 384 34 00- 3628

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 02e3-4e90-3855-a63d-9c00 kodu ile teyit edilebilir.

EK-C: Anket Formu

Bu anket formu Gebze Teknik Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü'nde yürütülmekte olan "İlkokulların Mekânsal Yeterliliğinin, Kentsel Yaşam Kalitesi Açısından İncelenmesi: Pendik Örneği" başlıklı yüksek lisans tez çalışması için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınız bizim için önemlidir. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ziya PAKÖZ
Gebze Teknik Üniversitesi
Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı
(Tez Danışmanı)

Cengiz Yılmaz
Gebze Teknik Üniversitesi FBE
Şehir ve Bölge Planlama

Sorular

1.Cinsiyetiniz ve yaşınız?

() Kadın () Erkek

a. () 20-24 yaş arası	f. () 45-49 yaş arası
b. () 25-29 yaş arası	g. () 50-54 yaş arası
c. () 30-34 yaş arası	h. () 55-59 yaş arası
d. () 35-39 yaş arası	i. () 60-64 yaş arası
e. () 40-44 yaş arası	j. () 65 yaş ve üstü

2.Öğrenim durumunuz?

- a. () Okuma yazma bilmiyor
b. () Okur yazar
c. () İlkokul mezunu
d. () Ortaokul (veya ilköğretim) mezunu
e. () Lise mezunu
f. () Ön lisans mezunu
g. () Lisans mezunu
h. () Yüksek lisans mezunu
i. () Doktora mezunu
j. Diğer (belirtiniz)

3. Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler ve sayısı?

Ailenizde fert sayısı?

- a. () Anne, baba ve çocuk /çocuklar
- b. () Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar
- c. () Anne ve çocuk /çocuklar
- d. () Baba ve çocuk /çocuklar
- e. Diğer (belirtiniz

4. Mesleğiniz ve ailenizin aylık geliri?

Mesleğiniz?

- a. () 2000 TL ve altı
- b. () 2001 – 4000 TL
- c. () 4001-6000 TL
- d. () 6001- 8000 TL
- e. () 8000 TL ve üstü

5. Yaşadığınız yerde ikamet süreniz?

- a. () 1 yıldan az
- b. () 2 - 5 yıl
- c. () 6 - 10 yıl
- d. () 11 - 15 yıl
- e. () 16 - 19 yıl
- f. () 20 yıl ve daha fazla

6- Yaşadığınız konutu seçerken çocuğunuzun gideceği bu ilkokul ne kadar etkili oldu?

- a. () Doğrudan etkisi olmadı
- b. () Az etkisi oldu
- c. () Etkisi oldu
- d. () Çok etkisi oldu
- e. () En önemli etki oldu

8- Çocuğunuz okula nasıl ulaşıyor?

- a. () Yürüyerek
- b. () Toplu ulaşım aracı ile
- c. () Okul servisi ile
- d. () Şahsi aracımız ile
- e. () Diğer

9- Çocuğunuz olula ne kadar sürede ulaşıyor?

- a. () 10 dakika ve daha az
- b. () 11 - 15 dakika
- c. () 16 - 30 dakika
- d. () 31 - 60 dakika
- e. () 60 dakikadan fazla

10-	Okulunuzdaki alansal büyüklükleri değerlendiriniz.	Cok yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Cok yeterli	Fikrim yok
	Sınıf alanı						
	Okul bahçesi alanı						
	Spor alanları						
	Etkinlik ve sosyal alanlar						
11-	Okulunuzun sahip olduğu imkanların yeterliliğini değerlendiriniz.	Cok yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Cok yeterli	Fikrim yok
	Laboratuvar, bilgisayar, müzik ve resim odası gibi eğitsel alanlar						
	Sosyal, sanatsal ve kültürel etkinlikler						
	Spor imkanları						
	Kantin ve yemekhane						
	Deprem, yangın gibi acil durumlar için alınan güvenlik tedbirleri						
12-	Okulunuzun çevresi ile ilişkisini değerlendiriniz.	Çok zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi	Fikrim yok
	Okul bahçesine ve okul binası giriş çıkış kapıları						
	Okul çevresi trafik güvenliği						
	Okula erişim kolaylığı						
	Okulunuzun otopark imkanı						
13-	Okulunuzun fiziki yapısını değerlendiriniz.	Çok zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok iyi	Fikrim yok
	Masa, sandalye ve dolap gibi donatım malzemeleri						
	Okulunuzun sınıflarının ısıtması ve aydınlatması						
	Mimari ve estetik özellikleri						
	Okulunuzun hijyen ve temizliği						
	Okulunuzun engelli uyumluluğu						
	Bahçe peyzaj ve düzenlemesi						

14. Okulunuzun fiziki yapısı, çevresi ve imkanlarından ne kadar memnunsunuz?

- a. () Hiç memnun değilim
- b. () Az memnunum
- c. () Orta derece memnunum
- d. () Oldukça memnunum
- e. () Çok memnunum

15. Okulunuzun fiziki yapısı, çevresi ve imkanları ile ilgili;

OLUMLU gördüğünüz yönleri varsa, nelerdir?

OLUMSUZ gördüğünüz yönleri varsa, nelerdir?

EK-D: Özel Eğitim Kurumları Standartları

Özel Öğretim Kurumları Standartları Yönergesinde ilkokullar için belirlenen standartlar şu şekildedir;

1- Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır. Bir müdür tarafından yönetilecek birden fazla okulun yalnız birinde müdür odası düzenlenebilir. Müdür odası düzenlenmeyen okullarda müdür yardımcısı odası düzenlenir.

2- Müdür yardımcısı odası:(İsteğe bağlı) en az 10 m² olmalıdır.

3- Öğretmenler odası: 8 öğretmene kadar en az 16m² olmalıdır. 8'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilave edilir.

4- Öğrenci işleri bürosu: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

5- Arşiv ve dosya odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

6- Rehberlik ve ölçme-değerlendirme servisi odası: En az 10 m² olmalıdır.

7- Okul öncesi eğitim dersliği: (isteğe bağlı) En az 15m² olmalıdır.

8- Derslikler: Derslikler en az 20 m² olmalıdır.

9- Kapalı beden eğitimi salonu: Kapalı beden eğitimi salonunun alanı en az 80 m² olmalıdır.

10- Çok amaçlı salon: (isteğe bağlı) Öğrencilerin sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerini yapmalarına uygun, seyirciler için ayrılan yeri de bulunan ve en az 80 m² alana sahip olmalıdır.

11- Fen Bilgisi Laboratuvarı: (isteğe bağlı) Laboratuvarda her bir öğrenci için ayrılacak kullanım alanı en az 1,5 m² dir. Ayrıca ihtiyaç duyulan ölçüde laboratuvarın içinde hazırlık odası bulunur. Laboratuvarlarda insan sağlığını korumaya yönelik her türlü önlem alınır.

12- Kütüphane: Kütüphane, kitapların konulduğu kısım ve okuma bölümü birlikte veya ayrı ayrı düzenlenebilir. Okuma bölümü kitapların konulduğu bölümden küçük olmamak üzere toplam alanı en az 30 m² olmalıdır. Binanın farklı alanlarında aynı özelliklerde iki kütüphane düzenlenebilir. Ancak iki kütüphanenin toplam alanı en az 30 m² olmalıdır. Aynı alanda internet üzerinden bilgi iletişim imkânı verilecek şekilde düzenleme yapılabilir. Kütüphane, binanın kolay ulaşılabilen bölümünde oluşturulur.

13- Teneffüshane: Bina içinde bağımsız bir bölüm hâlinde olabileceği gibi ayrı ayrı bölümlerden de meydana gelebilir. Toplam teneffüshane alanı olarak derslik, kütüphane, laboratuvar, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

14- Müzik dersliği: Her bir öğrenci için 1,5 m² kullanım alanı düşmelidir. Müzik aletleri için yeterli alan ayrılır.

15- Görsel sanatlar dersliği: Her bir öğrenci için 1,5 m² kullanım alanı düşmelidir. Okullar müzik ve görsel sanatlar dersliğini birlikte de oluşturabilir.

16-Oyun bahçesi: Binanın bahçeye açılan zemin ve bahçe katı dışında tören yapmaya uygun en az 250 m² bahçe alanı bulunur. Her bir öğrenci için 2 m² oyun alanı ayrılır. Müstakil binalarda sadece ilkokul olarak açılan ve 250 m² bahçesi bulunan okullarda her bir öğrenci için 2 m² alan şartı aranmaksızın 250 öğrenciye kadar kontenjan verilir. Oyun bahçesi 250 m² den büyük olan okullar için kontenjan 250 m² bahçeye verilen kontenjane ek olarak her bir öğrenci için 2 m² alan hesaplanarak belirlenir.

17- Yemek salonu: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

18- Mutfak: (isteğe bağlı) İhtiyaca cevap verebilecek büyüklükte olmalıdır.

19- Zümre odası: (isteğe bağlı) En az 10 m² olmalıdır.

20- Kantin: (isteğe bağlı) En az 30 m² olmalıdır.

21- Yardımcı personel odası: (isteğe bağlı) İhtiyaca cevap verebilecek büyüklükte olmalıdır.

22- Sağlık odası: (isteğe bağlı) İhtiyaca cevap verebilecek büyüklükte olmalıdır.

23- Veli görüşme/bekleme alanı/odası: (isteğe bağlı) İhtiyaca cevap verebilecek büyüklükte olmalıdır.

24- İbadethane: İbadetlerini yapmak isteyenler için doğal havalandırması (merkezi havalandırma sistemi bulunan okullar hariç) ve aydınlanması olan ihtiyaca cevap verebilecek şekilde ve büyüklükte olmalıdır.

25- Yüzme havuzu: (isteğe bağlı) İhtiyaca cevap verebilecek büyüklükte olmalıdır.

26- Tuvalet ve lavabolar:

a) Her 30 öğrenci için yaşlarına uygun bir tuvalet ve lavabo,

b) 30 öğretmene kadar bir tuvalet ve lavabo ayrılır. 30'dan fazla öğretmeni olan okullarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve lavabo daha ayrılır. Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile kadın ve erkek öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir. Kız ve erkek öğrenciler için okulda

düzenlenen lavabo ve tuvaletlerden birer tanesi engelli bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenir.

27- Aynı binada veya kampüste bulunan okullar; sağlık odası, veli görüşme/bekleme alanı/odası, ibadethane, çok amaçlı salon, yemek salonu, kapalı beden eğitimi salonu ve kütüphaneyi ortak kullanabilir. Ayrıca aynı binada veya kampüste bulunan ilkökul ve ortaokullar müzik/görsel sanatlar dersliği, oyun bahçesi, öğretmenler odası, öğrenci işleri bürosu, arşiv ve dosya odası, rehberlik ve ölçme-değerlendirme servisi odası, fen bilgisi laboratuvarı ve zümre odasını ortak kullanabilir. Okul öncesi, ilkökul ve ortaokul veya ortaokul ile ortaöğretim okulu aynı binada açıldığında personel tuvalet ve lavaboları ortak kullanılabilir.

28- Okullarda genel kontenjan tespit edilirken tuvalet ve lavaboların sayısı ile laboratuvar, oyun bahçesi, müzik ve görsel sanatlar dersliği alanlarının en düşük olanının kontenjanı esas alınır.

EK-E: Çapraz Tablolar

Cinsiyet * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	48	102	276	215	29	670
	Erkek	12	12	49	43	3	119
Toplam		60	114	325	258	32	789
Cinsiyet * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	65	130	201	220	59	675
	Erkek	14	25	32	41	7	119
Toplam		79	155	233	261	66	794
Cinsiyet * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	197	183	130	98	12	620
	Erkek	35	41	25	13	3	117
Toplam		232	224	155	111	15	737
Cinsiyet * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	

		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	158	176	163	109	21	627
	Erkek	24	37	34	18	2	115
	Toplam	182	213	197	127	23	742
Cinsiyet * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	208	159	112	79	15	573
	Erkek	32	32	33	14	4	115
	Toplam	240	191	145	93	19	688
Cinsiyet * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	114	158	200	130	20	622
	Erkek	18	24	42	28	3	115
	Toplam	132	182	242	158	23	737
Cinsiyet * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	145	195	175	109	14	638
	Erkek	23	40	32	18	6	119
	Toplam	168	235	207	127	20	757
Cinsiyet * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	82	169	212	169	17	649
	Erkek	13	32	42	27	5	119
	Toplam	95	201	254	196	22	768
Cinsiyet * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Cinsiyet	Kadın	57	79	190	230	67	623
	Erkek	8	14	40	44	9	115
	Toplam	65	93	230	274	76	738
Cinsiyet * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
Sayı							
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	53	96	182	234	112	677
	Erkek	8	19	31	47	15	120
	Toplam	61	115	213	281	127	797

Cinsiyet * Trafik güvenliği memnuniyet							
Sayı							
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	171	171	164	132	36	674
	Erkek	31	30	28	29	2	120
Toplam		202	201	192	161	38	794
Cinsiyet * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
Sayı							
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	14	27	160	335	134	670
	Erkek	3	7	29	64	17	120
Toplam		17	34	189	399	151	790
Cinsiyet * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	254	183	100	64	14	615
	Erkek	49	33	19	10	0	111
Toplam		303	216	119	74	14	726
Cinsiyet * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	13	22	119	312	204	670
	Erkek	1	3	27	55	33	119
Toplam		14	25	146	367	237	789
Cinsiyet * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	70	116	180	226	76	668
	Erkek	6	15	34	48	15	118
Toplam		76	131	214	274	91	786
Cinsiyet * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	96	107	200	188	78	669
	Erkek	10	15	32	47	16	120
Toplam		106	122	232	235	94	789
Cinsiyet * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	70	131	202	191	41	635
	Erkek	12	33	38	32	2	117
Toplam		82	164	240	223	43	752
Cinsiyet * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	

		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	56	84	145	212	64	561
	Erkek	9	28	31	27	11	106
Toplam		65	112	176	239	75	667
Cinsiyet * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Cinsiyet	Kadın	88	138	226	152	45	649
	Erkek	19	32	45	16	5	117
Toplam		107	170	271	168	50	766

Yaş * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	0	4	4	3	11
	25-29 Yaş arası	7	5	33	18	3	66
	30-34 Yaş arası	19	41	101	73	9	243
	35-39 Yaş arası	18	46	108	84	10	266
	40-44 Yaş arası	13	14	54	60	4	145
	45-49 Yaş arası	2	7	22	20	3	54
	50-54 Yaş arası	0	1	2	0	0	3
	55-59 Yaş arası	1	0	0	0	0	1
Toplam		60	114	324	259	32	789

Yaş * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	0	3	6	2	11
	25-29 Yaş arası	2	17	15	27	5	66
	30-34 Yaş arası	25	40	79	81	22	247
	35-39 Yaş arası	29	53	81	82	20	265
	40-44 Yaş arası	15	28	41	49	14	147
	45-49 Yaş arası	7	15	13	16	3	54
	50-54 Yaş arası	1	0	2	1	0	4
	55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1
Toplam		79	154	234	262	66	795

Yaş * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	2	2	3	2	2	11
	25-29 Yaş arası	13	17	15	15	1	61
	30-34 Yaş arası	70	68	54	32	4	228
	35-39 Yaş arası	86	74	50	31	3	244
	40-44 Yaş arası	41	40	25	27	4	137
	45-49 Yaş arası	20	18	8	4	1	51
	50-54 Yaş arası	1	3	0	0	0	4
	55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1
Toplam		233	223	155	111	15	737

Yaş * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	1	0	4	2	3	10
	25-29 Yaş arası	14	16	15	13	2	60
	30-34 Yaş arası	59	65	58	42	8	232
	35-39 Yaş arası	68	66	77	33	4	248
	40-44 Yaş arası	30	42	30	31	4	137
	45-49 Yaş arası	10	21	11	6	2	50
	50-54 Yaş arası	1	1	2	0	0	4
	55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1
	Toplam	183	212	197	127	23	742
Yaş * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	2	0	5	1	2	10
	25-29 Yaş arası	16	19	11	5	2	53
	30-34 Yaş arası	79	49	40	34	6	208
	35-39 Yaş arası	90	70	42	31	5	238
	40-44 Yaş arası	36	38	33	17	1	125
	45-49 Yaş arası	17	13	12	4	3	49
	50-54 Yaş arası	0	1	2	1	0	4
	55-59 Yaş arası	1	0	0	0	0	1
	Toplam	241	190	145	93	19	688
Yaş * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	2	0	4	1	2	9
	25-29 Yaş arası	6	15	21	13	3	58
	30-34 Yaş arası	44	54	71	51	9	229
	35-39 Yaş arası	51	60	82	46	5	244
	40-44 Yaş arası	21	34	47	33	3	138
	45-49 Yaş arası	9	16	15	12	1	53
	50-54 Yaş arası	0	1	0	3	0	4
	55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1
	Toplam	133	181	240	159	23	736
Yaş * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	2	1	4	2	2	11
	25-29 Yaş arası	10	16	22	11	2	61
	30-34 Yaş arası	48	73	64	42	6	233
	35-39 Yaş arası	61	84	66	35	5	251
	40-44 Yaş arası	35	39	36	30	3	143
	45-49 Yaş arası	13	21	11	6	2	53
	50-54 Yaş arası	0	1	2	1	0	4
	55-59 Yaş arası	1	0	0	0	0	1
	Toplam	170	235	205	127	20	757

Yaş * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	2	4	4	1	11
	25-29 Yaş arası	9	15	21	14	2	61
	30-34 Yaş arası	32	65	73	66	9	245
	35-39 Yaş arası	35	65	88	59	5	252
	40-44 Yaş arası	14	35	50	40	3	142
	45-49 Yaş arası	5	19	15	12	2	53
	50-54 Yaş arası	0	0	2	2	0	4
55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1	
Toplam		95	202	253	197	22	769
Yaş * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	0	7	1	2	10
	25-29 Yaş arası	6	10	15	19	9	59
	30-34 Yaş arası	32	30	65	79	22	228
	35-39 Yaş arası	16	31	84	97	21	249
	40-44 Yaş arası	9	16	46	52	16	139
	45-49 Yaş arası	2	6	13	22	6	49
	50-54 Yaş arası	0	0	0	4	0	4
55-59 Yaş arası	0	0	1	0	0	1	
Toplam		65	93	231	274	76	739
Yaş * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
Sayı							
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	2	4	4	1	11
	25-29 Yaş arası	5	15	11	19	16	66
	30-34 Yaş arası	27	40	61	79	43	250
	35-39 Yaş arası	17	35	75	103	36	266
	40-44 Yaş arası	10	14	48	53	21	146
	45-49 Yaş arası	2	8	13	22	9	54
	50-54 Yaş arası	0	1	0	2	1	4
55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1	
Toplam		61	116	212	282	127	798
Yaş * Trafik güvenliği memnuniyet							
Sayı							
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	2	3	3	1	1	10
	25-29 Yaş arası	20	20	11	8	7	66
	30-34 Yaş arası	68	64	51	51	13	247
	35-39 Yaş arası	61	68	71	58	8	266
	40-44 Yaş arası	36	34	42	28	7	147
	45-49 Yaş arası	14	11	13	14	2	54
	50-54 Yaş arası	0	0	2	2	0	4
55-59 Yaş arası	0	0	0	1	0	1	
Toplam		201	200	193	163	38	795

Yaş * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
Sayı							
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	1	0	4	4	2	11
	25-29 Yaş arası	4	5	15	27	14	65
	30-34 Yaş arası	8	14	65	116	43	246
	35-39 Yaş arası	1	7	65	142	51	266
	40-44 Yaş arası	3	6	30	79	28	146
	45-49 Yaş arası	0	3	9	28	13	53
	50-54 Yaş arası	0	0	0	4	0	4
55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1	
Toplam		17	36	188	400	151	792
Yaş * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	3	1	4	0	1	9
	25-29 Yaş arası	27	21	7	1	1	57
	30-34 Yaş arası	91	67	33	31	5	227
	35-39 Yaş arası	107	70	42	18	5	242
	40-44 Yaş arası	54	44	22	17	2	139
	45-49 Yaş arası	21	11	10	6	0	48
	50-54 Yaş arası	0	1	2	1	0	4
55-59 Yaş arası	0	1	0	0	0	1	
Toplam		303	216	120	74	14	727
Yaş * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	2	5	2	2	11
	25-29 Yaş arası	2	3	10	29	22	66
	30-34 Yaş arası	4	9	46	116	70	245
	35-39 Yaş arası	3	8	44	135	72	262
	40-44 Yaş arası	3	2	33	61	48	147
	45-49 Yaş arası	2	1	9	23	19	54
	50-54 Yaş arası	0	0	0	0	4	4
55-59 Yaş arası	0	0	0	1	0	1	
Toplam		14	25	147	367	237	790
Yaş * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	2	5	3	1	11
	25-29 Yaş arası	7	7	18	24	9	65
	30-34 Yaş arası	33	44	58	84	29	248
	35-39 Yaş arası	23	52	72	89	22	258
	40-44 Yaş arası	9	20	46	50	21	146
	45-49 Yaş arası	4	7	13	21	9	54
	50-54 Yaş arası	0	0	0	3	1	4
55-59 Yaş arası	0	0	1	0	0	1	
Toplam		76	132	213	274	92	787
Yaş * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
Hijyen ve temizlik memnuniyet							Toplam

		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	1	4	5	1	11
	25-29 Yaş arası	13	7	14	19	12	65
	30-34 Yaş arası	41	47	70	66	22	246
	35-39 Yaş arası	35	45	75	85	27	267
	40-44 Yaş arası	17	17	46	42	21	143
	45-49 Yaş arası	1	5	21	16	10	53
	50-54 Yaş arası	0	0	0	3	1	4
	55-59 Yaş arası	0	0	1	0	0	1
Toplam		107	122	231	236	94	790
Yaş * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	2	6	2	1	11
	25-29 Yaş arası	3	15	21	19	5	63
	30-34 Yaş arası	31	49	70	64	13	227
	35-39 Yaş arası	26	56	87	72	12	253
	40-44 Yaş arası	19	32	32	49	10	142
	45-49 Yaş arası	3	9	21	17	2	52
	50-54 Yaş arası	0	1	1	2	0	4
	55-59 Yaş arası	0	0	1	0	0	1
Toplam		82	164	239	225	43	753
Yaş * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	1	7	2	0	10
	25-29 Yaş arası	2	9	15	21	9	56
	30-34 Yaş arası	16	38	56	67	21	198
	35-39 Yaş arası	27	38	50	94	24	233
	40-44 Yaş arası	14	22	32	36	17	121
	45-49 Yaş arası	6	5	13	18	4	46
	50-54 Yaş arası	0	1	1	1	0	3
	55-59 Yaş arası	0	0	1	0	0	1
Toplam		65	114	175	239	75	668
Yaş * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Yaş	20-24 Yaş arası	0	1	5	2	1	9
	25-29 Yaş arası	6	16	18	16	6	62
	30-34 Yaş arası	31	50	79	65	15	240
	35-39 Yaş arası	37	60	105	43	11	256
	40-44 Yaş arası	22	30	48	30	14	144
	45-49 Yaş arası	9	12	17	11	3	52
	50-54 Yaş arası	0	1	0	2	0	3
	55-59 Yaş arası	1	0	0	0	0	1
Toplam		106	170	272	169	50	767

Öğrenim durumu * Sınıf büyüklüğü memnuniyet						
Sayı						
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet				Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	

Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	1	1	3
	Okur yazar	0	1	3	1	2	7
	İlkokul mezunu	17	16	62	45	6	146
	Ortaokul mezunu	9	18	64	51	4	146
	Lise mezunu	19	35	121	96	11	282
	Ön lisans mezunu	7	18	31	28	3	87
	Lisans mezunu	6	25	37	31	2	101
	Yüksek lisans mezunu	2	1	8	6	3	20
Toplam		60	114	327	259	32	792
Öğrenim durumu * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	1	1	3
	Okur yazar	1	0	3	2	1	7
	İlkokul mezunu	13	18	51	51	16	149
	Ortaokul mezunu	7	30	49	47	14	147
	Lise mezunu	29	57	84	97	17	284
	Ön lisans mezunu	13	16	17	32	9	87
	Lisans mezunu	12	30	27	25	7	101
	Yüksek lisans mezunu	4	5	4	6	1	20
Toplam		79	156	236	261	66	798
Öğrenim durumu * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	1	0	2
	Okur yazar	2	2	1	1	1	7
	İlkokul mezunu	37	33	40	20	4	134
	Ortaokul mezunu	42	39	23	32	3	139
	Lise mezunu	87	81	56	37	4	265
	Ön lisans mezunu	31	24	18	8	1	82
	Lisans mezunu	31	39	13	11	1	95
	Yüksek lisans mezunu	5	7	3	0	1	16
Toplam		235	225	155	110	15	740
Öğrenim durumu * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	1	1	3
	Okur yazar	0	3	1	1	2	7
	İlkokul mezunu	35	24	47	23	4	133
	Ortaokul mezunu	34	39	33	26	5	137
	Lise mezunu	66	82	72	43	7	270
	Ön lisans mezunu	22	23	24	12	1	82
	Lisans mezunu	22	36	18	19	2	97
	Yüksek lisans mezunu	5	7	2	1	1	16
Toplam		184	214	198	126	23	745
Öğrenim durumu * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam

		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	1	0	1	1	0	3
	Okur yazar	1	3	2	0	1	7
	İlkokul mezunu	40	31	25	13	5	114
	Ortaokul mezunu	44	35	27	20	4	130
	Lise mezunu	97	67	55	28	6	253
	Ön lisans mezunu	31	24	9	11	1	76
	Lisans mezunu	25	27	20	17	0	89
	Yüksek lisans mezunu	3	6	6	3	2	20
Toplam		242	193	145	93	19	692
Öğrenim durumu * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	1	0	1	2	0	4
	Okur yazar	1	1	2	1	1	6
	İlkokul mezunu	22	30	47	24	3	126
	Ortaokul mezunu	19	37	41	33	4	134
	Lise mezunu	55	66	82	55	10	268
	Ön lisans mezunu	19	20	24	17	2	82
	Lisans mezunu	14	25	37	22	1	99
	Yüksek lisans mezunu	3	3	7	5	2	20
Toplam		134	182	241	159	23	739
Öğrenim durumu * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	2	1	1	4
	Okur yazar	1	2	2	1	1	7
	İlkokul mezunu	29	37	44	22	5	137
	Ortaokul mezunu	29	41	38	32	3	143
	Lise mezunu	62	84	71	49	6	272
	Ön lisans mezunu	25	33	15	8	1	82
	Lisans mezunu	23	32	29	11	1	96
	Yüksek lisans mezunu	2	6	7	2	2	19
Toplam		171	235	208	126	20	760
Öğrenim durumu * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	1	0	1	2	0	4
	Okur yazar	0	1	3	2	1	7
	İlkokul mezunu	19	24	50	40	8	141
	Ortaokul mezunu	19	32	45	42	4	142
	Lise mezunu	29	82	90	64	7	272
	Ön lisans mezunu	16	22	28	20	0	86
	Lisans mezunu	12	34	33	20	1	100
	Yüksek lisans mezunu	1	6	5	7	1	20
Toplam		97	201	255	197	22	772
Öğrenim durumu * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							

		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	0	3	0	3
	Okur yazar	1	0	4	1	1	7
	İlkokul mezunu	16	12	39	55	14	136
	Ortaokul mezunu	11	20	42	48	12	133
	Lise mezunu	28	36	88	89	26	267
	Ön lisans mezunu	6	12	25	30	8	81
	Lisans mezunu	3	13	26	42	11	95
Yüksek lisans mezunu	0	0	7	8	4	19	
Toplam		65	93	231	276	76	741
Öğrenim durumu * Okul ve bina kapıları memnuniyet							Sayı
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	0	3	1	4
	Okur yazar	0	0	3	4	0	7
	İlkokul mezunu	10	14	37	63	24	148
	Ortaokul mezunu	11	32	49	41	16	149
	Lise mezunu	28	42	73	99	43	285
	Ön lisans mezunu	9	9	27	27	15	87
	Lisans mezunu	2	18	21	37	23	101
Yüksek lisans mezunu	1	2	3	9	5	20	
Toplam		61	117	213	283	127	801
Öğrenim durumu * Trafik güvenliği memnuniyet							Sayı
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	1	1	2	0	4
	Okur yazar	1	0	4	1	1	7
	İlkokul mezunu	41	30	38	33	6	148
	Ortaokul mezunu	43	44	27	25	9	148
	Lise mezunu	79	70	65	56	14	284
	Ön lisans mezunu	22	25	24	11	4	86
	Lisans mezunu	14	28	29	27	3	101
Yüksek lisans mezunu	3	4	5	7	1	20	
Toplam		203	202	193	162	38	798
Öğrenim durumu * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							Sayı
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	2	0	3
	Okur yazar	0	0	2	5	0	7
	İlkokul mezunu	3	6	33	79	27	148
	Ortaokul mezunu	3	8	43	65	26	145
	Lise mezunu	7	13	68	142	53	283
	Ön lisans mezunu	3	3	26	43	12	87
	Lisans mezunu	1	6	14	53	27	101
Yüksek lisans mezunu	0	0	2	13	5	20	
Toplam		17	36	189	402	150	794
Öğrenim durumu * Otopark imkanı memnuniyet							Sayı
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	

Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	2	0	2	0	4
	Okur yazar	1	2	1	1	1	6
	İlkokul mezunu	48	34	26	17	2	127
	Ortaokul mezunu	52	41	19	15	5	132
	Lise mezunu	115	77	39	25	4	260
	Ön lisans mezunu	40	25	14	6	0	85
	Lisans mezunu	42	29	18	5	2	96
	Yüksek lisans mezunu	7	7	3	2	0	19
	Toplam	305	217	120	73	14	729
Öğrenim durumu * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	1	0	2	1	4
	Okur yazar	0	1	1	4	1	7
	İlkokul mezunu	0	5	26	69	49	149
	Ortaokul mezunu	3	4	32	61	46	146
	Lise mezunu	7	8	54	137	75	281
	Ön lisans mezunu	1	4	16	38	28	87
	Lisans mezunu	3	2	17	50	29	101
	Yüksek lisans mezunu	0	0	2	9	7	18
	Toplam	14	25	148	370	236	793
Öğrenim durumu * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	1	0	2	1	4
	Okur yazar	0	2	2	3	0	7
	İlkokul mezunu	21	18	30	60	17	146
	Ortaokul mezunu	16	34	39	40	16	145
	Lise mezunu	29	48	78	96	30	281
	Ön lisans mezunu	4	15	34	24	9	86
	Lisans mezunu	5	12	29	42	13	101
	Yüksek lisans mezunu	1	1	4	8	6	20
	Toplam	76	131	216	275	92	790
Öğrenim durumu * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	2	1	4
	Okur yazar	1	1	2	3	0	7
	İlkokul mezunu	20	20	46	50	13	149
	Ortaokul mezunu	26	27	40	38	15	146
	Lise mezunu	40	50	80	78	33	281
	Ön lisans mezunu	11	12	28	27	9	87
	Lisans mezunu	10	13	27	31	18	99
	Yüksek lisans mezunu	0	0	9	7	4	20
	Toplam	108	123	233	236	93	793
Öğrenim durumu * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	1	0	2
	Okur yazar	0	2	3	1	0	6
	İlkokul mezunu	17	26	40	41	9	133

	Ortaokul mezunu	9	32	39	46	9	135
	Lise mezunu	39	60	83	77	14	273
	Ön lisans mezunu	9	22	30	20	4	85
	Lisans mezunu	6	22	35	34	4	101
	Yüksek lisans mezunu	2	1	9	5	3	20
	Toplam	82	165	240	225	43	755
Öğrenim durumu * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	2	0	1	3
	Okur yazar	0	1	2	2	0	5
	İlkokul mezunu	16	14	30	51	13	124
	Ortaokul mezunu	7	20	35	42	18	122
	Lise mezunu	26	43	63	78	22	232
	Ön lisans mezunu	7	18	17	25	11	78
	Lisans mezunu	10	14	23	33	7	87
	Yüksek lisans mezunu	0	4	3	9	3	19
	Toplam	66	114	175	240	75	670
Öğrenim durumu * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Öğrenim durumu	Okuma yazma bilmiyor	0	0	1	3	0	4
	Okur yazar	1	2	0	2	1	6
	İlkokul mezunu	21	22	51	34	8	136
	Ortaokul mezunu	16	27	51	35	11	140
	Lise mezunu	41	73	92	57	15	278
	Ön lisans mezunu	13	17	38	13	4	85
	Lisans mezunu	14	27	34	18	8	101
	Yüksek lisans mezunu	1	4	6	6	3	20
	Toplam	107	172	273	168	50	770

Ailede çocuk sayısı * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	4	17	34	28	6	89
	2 Çocuk	38	64	167	146	15	430
	3 Çocuk	11	26	100	74	6	217
	4 Çocuk	4	6	14	6	3	33
	5 Çocuk veya daha fazla	3	2	10	5	2	22
		Toplam	60	115	325	259	32
Ailede çocuk sayısı * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	5	12	32	32	9	90
	2 Çocuk	53	89	111	143	37	433
	3 Çocuk	16	48	72	65	17	218
	4 Çocuk	2	4	11	15	2	34
	5 Çocuk veya daha fazla	2	3	9	7	1	22
		Toplam	78	156	235	262	66
Ailede çocuk sayısı * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam

		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	21	23	21	11	2	78
	2 Çocuk	139	112	79	65	9	404
	3 Çocuk	63	70	44	27	3	207
	4 Çocuk	4	13	6	7	1	31
	5 Çocuk veya daha fazla	7	7	4	1	0	19
Toplam		234	225	154	111	15	739
Ailede çocuk sayısı * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	14	26	20	17	3	80
	2 Çocuk	110	110	104	71	13	408
	3 Çocuk	50	62	54	34	4	204
	4 Çocuk	5	9	12	3	3	32
	5 Çocuk veya daha fazla	4	6	8	2	0	20
Toplam		183	213	198	127	23	744
Ailede çocuk sayısı * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	25	21	19	10	1	76
	2 Çocuk	146	91	72	53	12	374
	3 Çocuk	60	64	38	26	4	192
	4 Çocuk	7	9	12	0	2	30
	5 Çocuk veya daha fazla	4	8	2	4	0	18
Toplam		242	193	143	93	19	690
Ailede çocuk sayısı * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	9	19	34	16	4	82
	2 Çocuk	81	91	130	88	11	401
	3 Çocuk	34	57	59	45	7	202
	4 Çocuk	6	10	11	3	1	31
	5 Çocuk veya daha fazla	4	4	8	6	0	22
Toplam		134	181	242	158	23	738
Ailede çocuk sayısı * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	17	20	24	20	1	82
	2 Çocuk	100	120	110	66	12	408
	3 Çocuk	43	74	59	33	5	214
	4 Çocuk	5	12	8	5	2	32
	5 Çocuk veya daha fazla	6	7	7	3	0	23
Toplam		171	233	208	127	20	759
Ailede çocuk sayısı * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							

		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	12	16	25	28	4	85
	2 Çocuk	60	111	125	109	12	417
	3 Çocuk	20	58	83	47	5	213
	4 Çocuk	2	9	12	9	1	33
	5 Çocuk veya daha fazla	2	8	9	4	0	23
Toplam		96	202	254	197	22	771
Ailede çocuk sayısı * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							Sayı
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	6	6	28	36	9	85
	2 Çocuk	40	52	109	148	49	398
	3 Çocuk	15	30	80	67	15	207
	4 Çocuk	3	5	5	19	1	33
	5 Çocuk veya daha fazla	0	0	10	5	2	17
Toplam		64	93	232	275	76	740
Ailede çocuk sayısı * Okul ve bina kapıları memnuniyet							Sayı
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	4	17	19	34	17	91
	2 Çocuk	36	61	106	151	80	434
	3 Çocuk	18	31	74	72	23	218
	4 Çocuk	2	7	7	14	4	34
	5 Çocuk veya daha fazla	1	1	6	12	3	23
Toplam		61	117	212	283	127	800
Ailede çocuk sayısı * Trafik güvenliği memnuniyet							Sayı
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	19	26	20	17	9	91
	2 Çocuk	113	102	104	94	19	432
	3 Çocuk	55	58	58	39	7	217
	4 Çocuk	10	8	5	8	3	34
	5 Çocuk veya daha fazla	5	8	5	5	0	23
Toplam		202	202	192	163	38	797
Ailede çocuk sayısı * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							Sayı
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	0	4	24	46	17	91
	2 Çocuk	12	23	100	211	84	430
	3 Çocuk	3	7	55	115	36	216
	4 Çocuk	2	1	5	18	8	34
	5 Çocuk veya daha fazla	0	1	5	10	6	22
Toplam		17	36	189	400	151	793
Ailede çocuk sayısı * Otopark imkanı memnuniyet							Sayı
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	

Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	32	28	14	9	3	86
	2 Çocuk	172	116	63	39	6	396
	3 Çocuk	80	55	34	20	4	193
	4 Çocuk	14	7	5	4	1	31
	5 Çocuk veya daha fazla	6	10	4	2	0	22
Toplam		304	216	120	74	14	728
Ailede çocuk sayısı * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	1	3	9	47	28	88
	2 Çocuk	6	12	80	200	131	429
	3 Çocuk	6	6	48	97	61	218
	4 Çocuk	1	3	7	15	8	34
	5 Çocuk veya daha fazla	0	1	3	11	8	23
Toplam		14	25	147	370	236	792
Ailede çocuk sayısı * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	5	13	29	31	13	91
	2 Çocuk	41	75	107	151	53	427
	3 Çocuk	26	33	64	72	19	214
	4 Çocuk	4	7	7	11	5	34
	5 Çocuk veya daha fazla	0	4	8	9	2	23
Toplam		76	132	215	274	92	789
Ailede çocuk sayısı * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	6	12	32	29	12	91
	2 Çocuk	66	74	111	123	56	430
	3 Çocuk	26	32	72	65	20	215
	4 Çocuk	7	4	11	10	1	33
	5 Çocuk veya daha fazla	2	1	7	8	5	23
Toplam		107	123	233	235	94	792
Ailede çocuk sayısı * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	4	19	31	28	6	88
	2 Çocuk	52	85	128	117	26	408
	3 Çocuk	20	52	63	62	9	206
	4 Çocuk	3	4	11	11	2	31
	5 Çocuk veya daha fazla	3	5	5	8	0	21
Toplam		82	165	238	226	43	754
Ailede çocuk sayısı * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	5	12	25	27	9	78
	2 Çocuk	41	62	89	129	46	367
	3 Çocuk	13	30	53	63	16	175
	4 Çocuk	6	3	7	11	3	30

	5 Çocuk veya daha fazla	0	7	2	9	1	19
	Toplam	65	114	176	239	75	669
Ailede çocuk sayısı * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailede çocuk sayısı	1 Çocuk	5	24	34	20	7	90
	2 Çocuk	69	81	146	93	33	422
	3 Çocuk	24	56	70	42	8	200
	4 Çocuk	5	7	15	5	2	34
	5 Çocuk veya daha fazla	4	4	7	8	0	23
	Toplam	107	172	272	168	50	769

Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	49	98	264	216	26	653
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	5	16	28	26	5	80
	Anne ve çocuk /çocuklar	3	1	19	12	0	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	1	0	12	4	0	17
	Toplam	58	115	323	258	31	785

Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	65	130	195	212	57	659
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	9	17	20	27	7	80
	Anne ve çocuk /çocuklar	2	8	12	11	1	34
	Baba ve çocuk /çocuklar	2	1	5	10	0	18
	Toplam	78	156	232	260	65	791

Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	193	179	130	94	12	608
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	23	26	15	9	3	76
	Anne ve çocuk /çocuklar	10	13	6	4	0	33
	Baba ve çocuk /çocuklar	6	5	3	2	0	16
	Toplam	232	223	154	109	15	733

Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	

Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	147	169	169	110	17	612
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	24	23	15	11	3	76
	Anne ve çocuk /çocuklar	6	16	7	4	1	34
	Baba ve çocuk /çocuklar	4	4	5	2	1	16
Toplam		181	212	196	127	22	738
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	198	154	121	79	15	567
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	24	26	9	8	3	70
	Anne ve çocuk /çocuklar	12	8	7	5	0	32
	Baba ve çocuk /çocuklar	5	4	5	1	0	15
Toplam		239	192	142	93	18	684
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	107	146	200	139	16	608
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	16	22	20	12	5	75
	Anne ve çocuk /çocuklar	7	11	11	5	0	34
	Baba ve çocuk /çocuklar	2	2	9	2	1	16
Toplam		132	181	240	158	22	733
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	136	189	177	108	15	625
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	19	24	19	10	4	76
	Anne ve çocuk /çocuklar	10	12	6	6	1	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	4	6	5	2	0	17
Toplam		169	231	207	126	20	753
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	74	165	210	168	18	635
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	15	21	22	18	2	78
	Anne ve çocuk /çocuklar	6	10	11	7	1	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	1	3	9	4	0	17
Toplam		96	199	252	197	21	765

Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
							Sayı
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	52	71	192	238	59	612
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	8	15	20	21	9	73
	Anne ve çocuk /çocuklar	4	4	10	9	5	32
	Baba ve çocuk /çocuklar	0	1	7	8	1	17
Toplam		64	91	229	276	74	734
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
							Sayı
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	52	87	174	242	105	660
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	5	17	20	27	12	81
	Anne ve çocuk /çocuklar	2	8	11	8	6	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	0	3	4	7	4	18
Toplam		59	115	209	284	127	794
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler * Trafik güvenliği memnuniyet							
							Sayı
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	166	162	157	141	32	658
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	18	25	17	16	4	80
	Anne ve çocuk /çocuklar	12	9	8	5	1	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	4	3	9	1	1	18
Toplam		200	199	191	163	38	791
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
							Sayı
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	14	30	155	334	122	655
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	1	4	19	40	16	80
	Anne ve çocuk /çocuklar	1	0	7	18	9	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	0	1	4	8	4	17
Toplam		16	35	185	400	151	787
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler * Otopark imkanı memnuniyet							
							Sayı
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	250	178	98	67	11	604
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	30	23	13	4	2	72
	Anne ve çocuk /çocuklar	17	8	3	1	1	30
	Baba ve çocuk /çocuklar	4	7	4	2	0	17
Toplam		301	216	118	74	14	723

Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	10	17	117	311	199	654
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	2	4	14	36	23	79
	Anne ve çocuk /çocuklar	1	2	9	13	10	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	1	0	5	7	5	18
Toplam		14	23	145	367	237	786
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	58	112	176	226	78	650
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	8	10	25	29	8	80
	Anne ve çocuk /çocuklar	6	7	7	11	4	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	2	1	7	6	2	18
Toplam		74	130	215	272	92	783
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	92	95	195	193	80	655
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	9	19	18	25	8	79
	Anne ve çocuk /çocuklar	4	6	12	8	4	34
	Baba ve çocuk /çocuklar	1	2	6	8	1	18
Toplam		106	122	231	234	93	786
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	61	137	197	190	35	620
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	13	17	23	20	5	78
	Anne ve çocuk /çocuklar	7	8	9	9	1	34
	Baba ve çocuk /çocuklar	0	2	6	7	2	17
Toplam		81	164	235	226	43	749
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığımız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	47	97	140	204	62	550
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	12	12	16	20	6	66
	Anne ve çocuk /çocuklar	4	2	13	10	4	33
	Baba ve çocuk /çocuklar	1	1	5	6	2	15
Toplam		64	112	174	240	74	664

Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenizde birlikte yaşadığınız kişiler	Anne, baba ve çocuk /çocuklar	79	138	230	143	41	631
	Anne, baba, aile büyükleri ve çocuk /çocuklar	18	20	24	12	5	79
	Anne ve çocuk /çocuklar	7	9	11	6	2	35
	Baba ve çocuk /çocuklar	2	2	7	5	2	18
Toplam		106	169	272	166	50	763

Çalışıp çalışmadığı * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	18	37	99	95	9	258
	Çalışmıyor	34	60	187	134	18	433
Toplam		52	97	286	229	27	691

Çalışıp çalışmadığı * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	29	50	78	79	21	257
	Çalışmıyor	42	85	125	148	38	438
Toplam		71	135	203	227	59	695

Çalışıp çalışmadığı * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	74	82	51	32	5	244
	Çalışmıyor	129	113	87	69	7	405
Toplam		203	195	138	101	12	649

Çalışıp çalışmadığı * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	56	77	63	44	4	244
	Çalışmıyor	106	115	110	66	14	411
Toplam		162	192	173	110	18	655

Çalışıp çalışmadığı * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	72	65	59	40	4	240
	Çalışmıyor	142	107	64	46	11	370
Toplam		214	172	123	86	15	610

Çalışıp çalışmadığı * Etkinlik imkanları memnuniyet

							Sayı
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	42	50	95	56	5	248
	Çalışmıyor	78	111	122	81	11	403
Toplam		120	161	217	137	16	651
Çalışıp çalışmadığı * Spor imkanları memnuniyet							Sayı
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	52	81	72	40	6	251
	Çalışmıyor	100	125	107	72	10	414
Toplam		152	206	179	112	16	665
Çalışıp çalışmadığı * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							Sayı
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	33	71	83	64	4	255
	Çalışmıyor	53	109	139	107	13	421
Toplam		86	180	222	171	17	676
Çalışıp çalışmadığı * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							Sayı
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	15	29	76	107	19	246
	Çalışmıyor	41	52	127	139	44	403
Toplam		56	81	203	246	63	649
Çalışıp çalışmadığı * Okul ve bina kapıları memnuniyet							Sayı
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	14	39	64	103	39	259
	Çalışmıyor	40	62	120	146	70	438
Toplam		54	101	184	249	109	697
Çalışıp çalışmadığı * Trafik güvenliği memnuniyet							Sayı
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	60	66	57	62	13	258
	Çalışmıyor	122	111	108	80	17	438
Toplam		182	177	165	142	30	696
Çalışıp çalışmadığı * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							Sayı
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	6	14	54	133	52	259
	Çalışmıyor	9	17	109	214	84	433
Toplam		15	31	163	347	136	692

Çalışıp çalışmadığı * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	115	72	40	20	2	249
	Çalışmıyor	145	129	65	44	10	393
Toplam		260	201	105	64	12	642
Çalışıp çalışmadığı * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	3	11	42	123	77	256
	Çalışmıyor	10	14	87	199	127	437
Toplam		13	25	129	322	204	693
Çalışıp çalışmadığı * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	17	36	67	99	37	256
	Çalışmıyor	54	76	118	140	44	432
Toplam		71	112	185	239	81	688
Çalışıp çalışmadığı * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	29	35	74	82	36	256
	Çalışmıyor	71	71	136	116	41	435
Toplam		100	106	210	198	77	691
Çalışıp çalışmadığı * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	24	55	88	73	14	254
	Çalışmıyor	52	87	123	119	24	405
Toplam		76	142	211	192	38	659
Çalışıp çalışmadığı * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	18	43	61	74	29	225
	Çalışmıyor	41	59	89	131	38	358
Toplam		59	102	150	205	67	583
Çalışıp çalışmadığı * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Çalışıp çalışmadığı	Çalışıyor	36	67	83	48	19	253
	Çalışmıyor	59	88	146	97	26	416
Toplam		95	155	229	145	45	669
Konutta ikamet süresi * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							

		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	3	4	24	11	1	43
	2 - 5 Yıl	8	14	39	44	4	109
	6 - 10 Yıl	12	41	103	71	10	237
	11 - 15 Yıl	20	31	77	71	9	208
	16 Yıl veya daha fazla	17	25	84	62	8	196
Toplam		60	115	327	259	32	793
Konutta ikamet süresi * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	1	8	15	18	2	44
	2 - 5 Yıl	5	19	37	40	9	110
	6 - 10 Yıl	24	54	70	74	17	239
	11 - 15 Yıl	24	39	54	72	21	210
	16 Yıl veya daha fazla	25	36	60	58	17	196
Toplam		79	156	236	262	66	799
Konutta ikamet süresi * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	7	14	12	8	0	41
	2 - 5 Yıl	23	31	21	19	2	96
	6 - 10 Yıl	68	76	46	29	7	226
	11 - 15 Yıl	69	56	38	31	2	196
	16 Yıl veya daha fazla	68	48	38	24	4	182
Toplam		235	225	155	111	15	741
Konutta ikamet süresi * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	6	13	14	6	2	41
	2 - 5 Yıl	16	33	27	23	2	101
	6 - 10 Yıl	59	67	50	35	10	221
	11 - 15 Yıl	53	53	57	33	6	202
	16 Yıl veya daha fazla	50	48	50	30	3	181
Toplam		184	214	198	127	23	746
Konutta ikamet süresi * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	10	17	5	7	0	39
	2 - 5 Yıl	27	26	23	12	3	91
	6 - 10 Yıl	82	59	36	23	6	206
	11 - 15 Yıl	64	47	41	29	5	186
	16 Yıl veya daha fazla	59	44	40	22	5	170
Toplam		242	193	145	93	19	692
Konutta ikamet süresi * Etkinlik imkanları memnuniyet							

							Sayı
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	4	13	12	10	1	40
	2 - 5 Yıl	15	26	33	23	2	99
	6 - 10 Yıl	45	52	75	41	8	221
	11 - 15 Yıl	41	41	64	43	8	197
	16 Yıl veya daha fazla	29	50	58	42	4	183
Toplam		134	182	242	159	23	740
Konutta ikamet süresi * Spor imkanları memnuniyet							
							Sayı
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	9	10	16	7	1	43
	2 - 5 Yıl	19	32	31	18	4	104
	6 - 10 Yıl	53	71	60	39	6	229
	11 - 15 Yıl	51	61	54	31	6	203
	16 Yıl veya daha fazla	39	61	47	32	3	182
Toplam		171	235	208	127	20	761
Konutta ikamet süresi * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
							Sayı
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	3	12	13	14	1	43
	2 - 5 Yıl	17	30	30	28	4	109
	6 - 10 Yıl	30	58	79	54	6	227
	11 - 15 Yıl	22	48	68	60	5	203
	16 Yıl veya daha fazla	25	54	65	41	6	191
Toplam		97	202	255	197	22	773
Konutta ikamet süresi * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
							Sayı
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	1	5	14	14	5	39
	2 - 5 Yıl	7	14	38	35	11	105
	6 - 10 Yıl	26	25	73	75	22	221
	11 - 15 Yıl	14	24	56	79	25	198
	16 Yıl veya daha fazla	17	25	51	73	13	179
Toplam		65	93	232	276	76	742
Konutta ikamet süresi * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
							Sayı
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	1	5	7	25	4	42
	2 - 5 Yıl	4	20	33	32	23	112
	6 - 10 Yıl	22	34	74	75	36	241
	11 - 15 Yıl	14	31	51	77	37	210
	16 Yıl veya daha fazla	20	27	48	75	27	197
Toplam		61	117	213	284	127	802
Konutta ikamet süresi * Trafik güvenliği memnuniyet							

							Sayı
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	10	9	10	13	2	44
	2 - 5 Yıl	29	28	29	16	9	111
	6 - 10 Yıl	58	67	55	50	9	239
	11 - 15 Yıl	49	50	49	49	11	208
	16 Yıl veya daha fazla	57	48	50	35	7	197
Toplam		203	202	193	163	38	799
Konutta ikamet süresi * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
							Sayı
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	0	2	11	25	6	44
	2 - 5 Yıl	2	5	29	49	24	109
	6 - 10 Yıl	8	16	58	113	45	240
	11 - 15 Yıl	4	7	48	109	40	208
	16 Yıl veya daha fazla	3	6	43	106	36	194
Toplam		17	36	189	402	151	795
Konutta ikamet süresi * Otopark imkanı memnuniyet							
							Sayı
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	14	4	13	6	1	38
	2 - 5 Yıl	40	29	13	9	3	94
	6 - 10 Yıl	97	71	34	18	5	225
	11 - 15 Yıl	80	59	27	24	3	193
	16 Yıl veya daha fazla	74	54	33	17	2	180
Toplam		305	217	120	74	14	730
Konutta ikamet süresi * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
							Sayı
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	0	0	10	23	9	42
	2 - 5 Yıl	2	5	20	51	34	112
	6 - 10 Yıl	4	10	44	112	65	235
	11 - 15 Yıl	4	6	35	98	66	209
	16 Yıl veya daha fazla	4	4	39	86	63	196
Toplam		14	25	148	370	237	794
Konutta ikamet süresi * Donatım malzemeleri memnuniyet							
							Sayı
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yıldan az	2	6	12	16	8	44
	2 - 5 Yıl	15	17	26	42	12	112
	6 - 10 Yıl	22	48	75	63	27	235
	11 - 15 Yıl	20	31	49	86	22	208
	16 Yıl veya daha fazla	17	30	54	68	23	192
Toplam		76	132	216	275	92	791
Konutta ikamet süresi * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
							Sayı
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
2 Yıldan az		5	6	17	12	4	44

Konutta ikamet süresi	2 - 5 Yıl	15	15	33	28	19	110
		6 - 10 Yıl	38	41	72	63	23
	11 - 15 Yıl	27	36	45	78	21	207
	16 Yıl veya daha fazla	23	25	66	55	27	196
	Toplam	108	123	233	236	94	794
Konutta ikamet süresi * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yılda az	6	10	13	12	1	42
	2 - 5 Yıl	9	19	40	23	9	100
	6 - 10 Yıl	30	56	70	63	10	229
	11 - 15 Yıl	18	40	58	69	13	198
	16 Yıl veya daha fazla	19	40	59	59	10	187
	Toplam	82	165	240	226	43	756
Konutta ikamet süresi * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yılda az	1	6	13	15	1	36
	2 - 5 Yıl	8	17	26	30	11	92
	6 - 10 Yıl	20	38	56	70	20	204
	11 - 15 Yıl	15	34	38	64	25	176
	16 Yıl veya daha fazla	22	19	43	61	18	163
	Toplam	66	114	176	240	75	671
Konutta ikamet süresi * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutta ikamet süresi	2 Yılda az	7	11	10	8	3	39
	2 - 5 Yıl	15	25	31	24	10	105
	6 - 10 Yıl	35	54	85	48	12	234
	11 - 15 Yıl	26	40	78	44	15	203
	16 Yıl veya daha fazla	24	42	69	45	10	190
	Toplam	107	172	273	169	50	771

Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	22	60	134	100	14	330
	Az etkisi oldu	8	11	32	18	1	70
	Etkisi oldu	10	13	82	64	4	173
	Çok etkisi oldu	9	20	44	55	6	134
	En önemli etki oldu	11	11	31	21	7	81
	Toplam	60	115	323	258	32	788
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde	Doğrudan etkisi olmadı	36	69	96	106	25	332
	Az etkisi oldu	8	12	28	17	5	70

ilkokulun etkisi	Etkisi oldu	11	32	46	71	14	174
	Çok etkisi oldu	10	27	36	51	13	137
	En önemli etki oldu	13	15	28	17	8	81
Toplam		78	155	234	262	65	794
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	112	88	56	46	5	307
	Az etkisi oldu	19	20	18	5	1	63
	Etkisi oldu	44	56	32	31	2	165
	Çok etkisi oldu	32	43	29	20	4	128
	En önemli etki oldu	26	17	19	9	2	73
Toplam		233	224	154	111	14	736
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	79	99	80	47	9	314
	Az etkisi oldu	14	21	18	10	0	63
	Etkisi oldu	37	44	47	31	3	162
	Çok etkisi oldu	28	34	32	27	8	129
	En önemli etki oldu	24	15	21	11	3	74
Toplam		182	213	198	126	23	742
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	106	80	50	43	6	285
	Az etkisi oldu	17	17	18	5	2	59
	Etkisi oldu	55	42	35	20	4	156
	Çok etkisi oldu	33	37	28	15	5	118
	En önemli etki oldu	29	16	13	10	1	69
Toplam		240	192	144	93	18	687
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	62	73	105	57	8	305
	Az etkisi oldu	11	18	17	13	2	61
	Etkisi oldu	28	39	56	40	5	168
	Çok etkisi oldu	22	28	38	35	5	128
	En önemli etki oldu	11	22	25	12	3	73
Toplam		134	180	241	157	23	735
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Doğrudan etkisi olmadı		81	96	83	46	7	313

Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Az etkisi oldu	15	22	21	8	1	67
	Etkisi oldu	36	46	53	34	3	172
	Çok etkisi oldu	23	48	28	26	6	131
	En önemli etki oldu	15	21	23	13	2	74
Toplam		170	233	208	127	19	757
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	43	86	104	82	8	323
	Az etkisi oldu	9	20	27	12	1	69
	Etkisi oldu	17	41	56	53	2	169
	Çok etkisi oldu	15	32	44	35	7	133
	En önemli etki oldu	13	23	21	13	4	74
Toplam		97	202	252	195	22	768
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	28	36	105	116	21	306
	Az etkisi oldu	5	8	26	16	7	62
	Etkisi oldu	16	24	42	66	16	164
	Çok etkisi oldu	9	15	36	54	16	130
	En önemli etki oldu	7	9	22	22	15	75
Toplam		65	92	231	274	75	737
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
Sayı							
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	31	53	85	117	49	335
	Az etkisi oldu	9	9	21	26	7	72
	Etkisi oldu	10	29	45	65	24	173
	Çok etkisi oldu	5	15	38	46	33	137
	En önemli etki oldu	6	10	23	28	13	80
Toplam		61	116	212	282	126	797
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Trafik güvenliği memnuniyet							
Sayı							
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	73	88	94	62	15	332
	Az etkisi oldu	19	20	16	16	1	72
	Etkisi oldu	41	52	38	34	8	173
	Çok etkisi oldu	42	28	28	29	10	137
	En önemli etki oldu	26	14	14	22	4	80
Toplam		201	202	190	163	38	794
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
Sayı							
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde	Doğrudan etkisi olmadı	4	13	77	176	62	332
	Az etkisi oldu	5	6	19	35	5	70
	Etkisi oldu	4	7	47	76	39	173

ilkokulun etkisi	Çok etkisi oldu	1	6	29	70	29	135
	En önemli etki oldu	3	4	16	42	15	80
Toplam		17	36	188	399	150	790
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	135	91	41	29	4	300
	Az etkisi oldu	27	17	19	2	0	65
	Etkisi oldu	58	48	31	20	3	160
	Çok etkisi oldu	54	38	15	13	6	126
	En önemli etki oldu	30	22	14	9	0	75
Toplam		304	216	120	73	13	726
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	9	9	56	164	90	328
	Az etkisi oldu	1	3	17	30	20	71
	Etkisi oldu	1	6	29	89	48	173
	Çok etkisi oldu	2	5	29	50	50	136
	En önemli etki oldu	1	2	17	34	27	81
Toplam		14	25	148	367	235	789
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	37	57	88	119	30	331
	Az etkisi oldu	8	8	19	26	6	67
	Etkisi oldu	13	28	52	59	20	172
	Çok etkisi oldu	13	21	37	41	23	135
	En önemli etki oldu	5	16	20	28	12	81
Toplam		76	130	216	273	91	786
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	41	59	95	95	37	327
	Az etkisi oldu	15	3	24	21	8	71
	Etkisi oldu	23	38	50	48	16	175
	Çok etkisi oldu	16	16	42	42	19	135
	En önemli etki oldu	11	7	21	28	14	81
Toplam		106	123	232	234	94	789
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	41	69	92	101	19	322
	Az etkisi oldu	4	15	24	18	1	62
	Etkisi oldu	17	41	51	49	8	166
	Çok etkisi oldu	10	26	41	39	10	126
	En önemli etki oldu	10	14	28	18	5	75
Toplam		82	165	236	225	43	751

Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
							Sayı
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	34	56	64	94	27	275
	Az etkisi oldu	6	8	17	20	7	58
	Etkisi oldu	8	24	41	61	16	150
	Çok etkisi oldu	10	20	31	37	13	111
	En önemli etki oldu	8	6	21	27	11	73
Toplam		66	114	174	239	74	667
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
							Sayı
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Konutu seçiminde ilkokulun etkisi	Doğrudan etkisi olmadı	49	77	117	64	11	318
	Az etkisi oldu	11	12	25	14	5	67
	Etkisi oldu	19	35	63	38	11	166
	Çok etkisi oldu	14	28	44	34	15	135
	En önemli etki oldu	14	20	21	18	7	80
Toplam		107	172	270	168	49	766

Ailenin aylık geliri * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
							Sayı
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	15	14	57	35	4	125
	2001 – 4000 TL	26	50	184	139	14	413
	4001 - 6000 TL	11	32	57	47	6	153
	6001 - 8000 TL	4	10	16	16	2	48
	8000 TL ve üstü	4	9	10	19	6	48
Toplam		60	115	324	256	32	787
Ailenin aylık geliri * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
							Sayı
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	8	21	40	45	13	127
	2001 – 4000 TL	41	79	123	137	34	414
	4001 - 6000 TL	17	29	49	47	11	153
	6001 - 8000 TL	6	16	10	13	3	48
	8000 TL ve üstü	6	11	11	18	2	48
Toplam		78	156	233	260	63	790
Ailenin aylık geliri * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
							Sayı
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	33	39	26	19	2	119
	2001 – 4000 TL	124	101	86	65	6	382
	4001 - 6000 TL	49	43	31	17	3	143
	6001 - 8000 TL	16	17	7	4	1	45
	8000 TL ve üstü	12	20	5	4	2	43
Toplam		234	220	155	109	14	732

Ailenin aylık geliri * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	28	36	31	12	7	114
	2001 – 4000 TL	101	94	113	72	10	390
	4001 - 6000 TL	36	42	38	28	1	145
	6001 - 8000 TL	13	20	7	5	1	46
	8000 TL ve üstü	5	19	8	9	3	44
Toplam		183	211	197	126	22	739
Ailenin aylık geliri * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	46	26	22	8	3	105
	2001 – 4000 TL	124	99	77	45	11	356
	4001 - 6000 TL	45	40	27	26	0	138
	6001 - 8000 TL	12	17	7	6	2	44
	8000 TL ve üstü	12	10	11	7	2	42
Toplam		239	192	144	92	18	685
Ailenin aylık geliri * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	15	30	37	22	4	108
	2001 – 4000 TL	78	84	130	83	11	386
	4001 - 6000 TL	26	38	40	37	4	145
	6001 - 8000 TL	7	19	13	8	1	48
	8000 TL ve üstü	7	8	21	7	3	46
Toplam		133	179	241	157	23	733
Ailenin aylık geliri * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	23	38	35	24	1	121
	2001 – 4000 TL	92	107	113	68	11	391
	4001 - 6000 TL	36	49	35	25	2	147
	6001 - 8000 TL	9	20	11	6	1	47
	8000 TL ve üstü	9	17	13	3	4	46
Toplam		169	231	207	126	19	752
Ailenin aylık geliri * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	19	30	41	22	6	118
	2001 – 4000 TL	54	90	131	112	12	399
	4001 - 6000 TL	16	53	45	34	3	151
	6001 - 8000 TL	2	15	20	10	0	47
	8000 TL ve üstü	4	12	16	15	1	48
Toplam		95	200	253	193	22	763

Ailenin aylık geliri * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	19	19	35	32	14	119
	2001 – 4000 TL	32	38	129	141	38	378
	4001 - 6000 TL	11	19	42	62	13	147
	6001 - 8000 TL	1	11	9	20	4	45
	8000 TL ve üstü	2	4	14	20	5	45
Toplam		65	91	229	275	74	734
Ailenin aylık geliri * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
Sayı							
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	15	25	34	37	18	129
	2001 – 4000 TL	34	58	114	147	61	414
	4001 - 6000 TL	9	16	41	62	26	154
	6001 - 8000 TL	3	9	10	18	8	48
	8000 TL ve üstü	0	6	12	18	12	48
Toplam		61	114	211	282	125	793
Ailenin aylık geliri * Trafik güvenliği memnuniyet							
Sayı							
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	47	32	22	19	8	128
	2001 – 4000 TL	110	105	102	76	19	412
	4001 - 6000 TL	32	35	45	36	6	154
	6001 - 8000 TL	6	15	9	16	2	48
	8000 TL ve üstü	5	14	12	14	3	48
Toplam		200	201	190	161	38	790
Ailenin aylık geliri * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
Sayı							
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	2	7	38	60	21	128
	2001 – 4000 TL	13	14	107	205	72	411
	4001 - 6000 TL	1	10	26	85	30	152
	6001 - 8000 TL	1	4	9	22	12	48
	8000 TL ve üstü	0	1	7	26	14	48
Toplam		17	36	187	398	149	787
Ailenin aylık geliri * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	47	25	25	14	2	113
	2001 – 4000 TL	153	115	57	37	8	370
	4001 - 6000 TL	60	45	23	17	1	146
	6001 - 8000 TL	21	19	5	3	0	48
	8000 TL ve üstü	22	12	10	2	1	47
Toplam		303	216	120	73	12	724
Ailenin aylık geliri * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							

		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	4	4	36	48	37	129
	2001 – 4000 TL	6	14	74	198	119	411
	4001 - 6000 TL	3	5	22	76	46	152
	6001 - 8000 TL	0	0	9	24	14	47
	8000 TL ve üstü	1	2	7	20	18	48
Toplam		14	25	148	366	234	787
Ailenin aylık geliri * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	21	28	31	36	11	127
	2001 – 4000 TL	42	70	109	141	46	408
	4001 - 6000 TL	12	24	43	57	17	153
	6001 - 8000 TL	0	6	18	19	5	48
	8000 TL ve üstü	0	3	13	20	12	48
Toplam		75	131	214	273	91	784
Ailenin aylık geliri * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	21	30	35	27	14	127
	2001 – 4000 TL	62	64	118	127	41	412
	4001 - 6000 TL	15	17	57	46	18	153
	6001 - 8000 TL	4	5	12	19	8	48
	8000 TL ve üstü	4	5	9	15	13	46
Toplam		106	121	231	234	94	786
Ailenin aylık geliri * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	17	29	29	31	8	114
	2001 – 4000 TL	43	85	123	120	21	392
	4001 - 6000 TL	14	31	52	43	9	149
	6001 - 8000 TL	2	9	19	16	2	48
	8000 TL ve üstü	4	10	16	14	3	47
Toplam		80	164	239	224	43	750
Ailenin aylık geliri * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	16	19	33	28	14	110
	2001 – 4000 TL	32	59	82	135	34	342
	4001 - 6000 TL	12	21	34	41	17	125
	6001 - 8000 TL	3	8	10	19	5	45
	8000 TL ve üstü	2	7	17	14	4	44
Toplam		65	114	176	237	74	666
Ailenin aylık geliri * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Ailenin aylık geliri	2000 TL ve altı	17	25	41	30	6	119
	2001 – 4000 TL	60	86	140	88	27	401

	4001 - 6000 TL	17	43	50	29	10	149
	6001 - 8000 TL	7	11	20	8	2	48
	8000 TL ve üstü	5	6	21	12	4	48
	Toplam	106	171	272	167	49	765

Okula ulaşım şekli * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	38	71	230	175	18	532
	Toplu ulaşım aracı ile	0	1	3	0	0	4
	Okul servisi ile	16	25	61	54	4	160
	Şahsi aracımız ile	6	18	33	29	10	96
	Toplam	60	115	327	258	32	792
Okula ulaşım şekli * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	58	103	156	180	43	540
	Toplu ulaşım aracı ile	2	0	2	0	0	4
	Okul servisi ile	13	31	48	55	11	158
	Şahsi aracımız ile	6	22	30	26	12	96
	Toplam	79	156	236	261	66	798
Okula ulaşım şekli * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	159	150	110	74	8	501
	Toplu ulaşım aracı ile	2	1	1	0	0	4
	Okul servisi ile	47	45	27	21	3	143
	Şahsi aracımız ile	27	28	17	16	4	92
	Toplam	235	224	155	111	15	740
Okula ulaşım şekli * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	135	134	137	84	14	504
	Toplu ulaşım aracı ile	2	1	1	0	0	4
	Okul servisi ile	31	44	42	24	4	145
	Şahsi aracımız ile	16	34	18	19	5	92
	Toplam	184	213	198	127	23	745
Okula ulaşım şekli * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	177	131	86	56	12	462
	Toplu ulaşım aracı ile	2	1	1	0	0	4
	Okul servisi ile	40	37	36	19	5	137
	Şahsi aracımız ile	22	24	22	18	2	88
	Toplam	241	193	145	93	19	595

Toplam		241	193	145	93	19	691
Okula ulaşım şekli * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	99	119	162	101	12	493
	Toplu ulaşım aracı ile	2	1	0	1	0	4
	Okul servisi ile	23	40	49	31	6	149
	Şahsi aracımız ile	10	22	31	25	5	93
Toplam		134	182	242	158	23	739
Okula ulaşım şekli * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	118	159	132	86	15	510
	Toplu ulaşım aracı ile	2	2	0	0	0	4
	Okul servisi ile	31	48	48	22	2	151
	Şahsi aracımız ile	19	26	28	19	3	95
Toplam		170	235	208	127	20	760
Okula ulaşım şekli * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	76	135	169	125	16	521
	Toplu ulaşım aracı ile	1	1	2	0	0	4
	Okul servisi ile	13	39	56	44	4	156
	Şahsi aracımız ile	7	26	28	28	2	91
Toplam		97	201	255	197	22	772
Okula ulaşım şekli * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	51	58	152	186	51	498
	Toplu ulaşım aracı ile	2	0	0	2	0	4
	Okul servisi ile	7	22	59	52	9	149
	Şahsi aracımız ile	4	13	21	36	16	90
Toplam		64	93	232	276	76	741
Okula ulaşım şekli * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
Sayı							
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	48	85	145	184	79	541
	Toplu ulaşım aracı ile	1	0	0	2	1	4
	Okul servisi ile	7	23	39	67	24	160
	Şahsi aracımız ile	5	9	29	30	23	96
Toplam		61	117	213	283	127	801
Okula ulaşım şekli * Trafik güvenliği memnuniyet							
Sayı							
						Trafik güvenliği memnuniyet	Toplam

		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	154	145	122	97	22	540
	Toplu ulaşım aracı ile	1	0	1	1	1	4
	Okul servisi ile	29	30	46	46	7	158
	Şahsi aracımız ile	18	27	24	19	8	96
Toplam		202	202	193	163	38	798
Okula ulaşım şekli * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
Sayı							
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	12	18	129	273	102	534
	Toplu ulaşım aracı ile	0	0	1	2	1	4
	Okul servisi ile	3	13	41	74	29	160
	Şahsi aracımız ile	2	5	18	52	19	96
Toplam		17	36	189	401	151	794
Okula ulaşım şekli * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	205	144	77	47	8	481
	Toplu ulaşım aracı ile	1	2	0	1	0	4
	Okul servisi ile	55	46	36	12	2	151
	Şahsi aracımız ile	43	25	7	14	4	93
Toplam		304	217	120	74	14	729
Okula ulaşım şekli * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	12	17	97	242	167	535
	Toplu ulaşım aracı ile	0	0	1	2	1	4
	Okul servisi ile	2	4	35	81	36	158
	Şahsi aracımız ile	0	4	15	44	33	96
Toplam		14	25	148	369	237	793
Okula ulaşım şekli * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	57	99	146	176	53	531
	Toplu ulaşım aracı ile	1	0	1	2	0	4
	Okul servisi ile	13	21	46	60	21	161
	Şahsi aracımız ile	5	12	23	36	18	94
Toplam		76	132	216	274	92	790
Okula ulaşım şekli * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	83	92	155	148	59	537
	Toplu ulaşım aracı ile	1	0	1	2	0	4
	Okul servisi ile	14	23	49	54	16	156
	Şahsi aracımız ile	10	8	27	32	19	96
Toplam		108	123	232	236	94	793
Okula ulaşım şekli * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							

		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	59	123	159	135	29	505
	Toplu ulaşım aracı ile	1	0	2	0	1	4
	Okul servisi ile	13	25	50	57	8	153
	Şahsi aracımız ile	9	16	29	34	5	93
Toplam		82	164	240	226	43	755
Okula ulaşım şekli * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	51	79	115	158	47	450
	Toplu ulaşım aracı ile	0	0	2	1	1	4
	Okul servisi ile	8	21	41	48	13	131
	Şahsi aracımız ile	7	14	18	33	14	86
Toplam		66	114	176	240	75	671
Okula ulaşım şekli * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
Sayı							
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım şekli	Yürüyerek	79	123	178	108	29	517
	Toplu ulaşım aracı ile	2	0	0	2	0	4
	Okul servisi ile	18	33	59	33	12	155
	Şahsi aracımız ile	8	15	36	26	9	94
Toplam		107	171	273	169	50	770

Okula ulaşım süresi * Sınıf büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Sınıf büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	26	71	190	130	19	436
	11-15 Dakika	26	29	85	94	10	244
	16-30 Dakika	8	13	41	31	3	96
	31-60 Dakika	0	2	8	4	0	14
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
Toplam		60	115	325	259	32	791
Okula ulaşım süresi * Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Okul bahçesi büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	44	91	126	142	36	439
	11-15 Dakika	29	47	75	74	23	248
	16-30 Dakika	6	13	31	40	5	95
	31-60 Dakika	0	4	2	6	2	14
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
Toplam		79	155	235	262	66	797
Okula ulaşım süresi * Spor alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Spor alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
10 Dakika veya daha az		142	121	79	59	8	409

Okula ulaşım süresi	11-15 Dakika	69	69	49	39	5	231
	16-30 Dakika	23	29	23	9	2	86
	31-60 Dakika	1	4	3	4	0	12
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		235	224	154	111	15	739
Okula ulaşım süresi * Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik alanları büyüklüğü memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	113	114	96	74	12	409
	11-15 Dakika	52	73	65	37	9	236
	16-30 Dakika	18	21	31	14	2	86
	31-60 Dakika	1	4	5	2	0	12
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		184	213	197	127	23	744
Okula ulaşım süresi * Eğitsel alan imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Eğitsel alan imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	153	117	70	43	7	390
	11-15 Dakika	65	49	53	31	8	206
	16-30 Dakika	22	20	20	17	3	82
	31-60 Dakika	2	5	1	2	1	11
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		242	192	144	93	19	690
Okula ulaşım süresi * Etkinlik imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Etkinlik imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	79	111	123	90	7	410
	11-15 Dakika	40	46	81	47	13	227
	16-30 Dakika	14	20	34	18	3	89
	31-60 Dakika	1	3	3	4	0	11
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		134	181	241	159	23	738
Okula ulaşım süresi * Spor imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Spor imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	102	135	108	64	11	420
	11-15 Dakika	51	68	59	51	5	234
	16-30 Dakika	17	25	35	11	4	92
	31-60 Dakika	1	5	5	1	0	12
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		171	234	207	127	20	759
Okula ulaşım süresi * Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet							
Sayı							
		Kantin ve yemekhane imkanları memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	

Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	55	119	140	102	12	428
	11-15 Dakika	33	58	75	63	7	236
	16-30 Dakika	8	21	32	28	3	92
	31-60 Dakika	1	4	5	4	0	14
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
Toplam		97	202	253	197	22	771
Okula ulaşım süresi * Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet							
Sayı							
		Güvenlik tedbirleri ile önlemler memnuniyet					Toplam
		Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta	Yeterli	Çok Yeterli	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	42	58	123	148	38	409
	11-15 Dakika	16	23	73	89	30	231
	16-30 Dakika	7	8	33	31	8	87
	31-60 Dakika	0	3	2	7	0	12
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		65	93	231	275	76	740
Okula ulaşım süresi * Okul ve bina kapıları memnuniyet							
Sayı							
		Okul ve bina kapıları memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	35	64	135	140	67	441
	11-15 Dakika	19	39	44	104	42	248
	16-30 Dakika	6	14	26	34	16	96
	31-60 Dakika	1	0	6	6	1	14
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
Toplam		61	117	212	284	126	800
Okula ulaşım süresi * Trafik güvenliği memnuniyet							
Sayı							
		Trafik güvenliği memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	111	124	105	85	17	442
	11-15 Dakika	70	49	55	54	17	245
	16-30 Dakika	19	25	30	18	3	95
	31-60 Dakika	2	3	2	6	1	14
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		202	202	192	163	38	797
Okula ulaşım süresi * Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet							
Sayı							
		Okula ulaşım kolaylığı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	4	18	81	237	98	438
	11-15 Dakika	6	9	67	124	38	244
	16-30 Dakika	6	8	35	36	12	97
	31-60 Dakika	1	0	4	5	3	13
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
Toplam		17	35	188	402	151	793
Okula ulaşım süresi * Otopark imkanı memnuniyet							
Sayı							
		Otopark imkanı memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	182	122	51	40	6	401
	11-15 Dakika	89	65	43	23	8	228
	16-30 Dakika	30	22	23	10	0	85

	31-60 Dakika	3	7	2	1	0	13
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
	Toplam	304	217	119	74	14	728
Okula ulaşım süresi * Isıtması ve aydınlatma memnuniyet							
Sayı							
		Isıtması ve aydınlatma memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	9	15	76	197	139	436
	11-15 Dakika	4	8	40	121	74	247
	16-30 Dakika	1	1	28	45	20	95
	31-60 Dakika	0	1	2	7	3	13
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
	Toplam	14	25	147	370	236	792
Okula ulaşım süresi * Donatım malzemeleri memnuniyet							
Sayı							
		Donatım malzemeleri memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	40	81	112	149	53	435
	11-15 Dakika	25	35	72	87	25	244
	16-30 Dakika	10	15	25	33	12	95
	31-60 Dakika	1	1	4	6	2	14
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
	Toplam	76	132	214	275	92	789
Okula ulaşım süresi * Hijyen ve temizlik memnuniyet							
Sayı							
		Hijyen ve temizlik memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	58	71	141	115	52	437
	11-15 Dakika	39	37	61	81	28	246
	16-30 Dakika	10	14	24	32	14	94
	31-60 Dakika	1	1	5	7	0	14
	60 Dakikadan fazla	0	0	1	0	0	1
	Toplam	108	123	232	235	94	792
Okula ulaşım süresi * Mimari ve estetik özellikler memnuniyet							
Sayı							
		Mimari ve estetik özellikler memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	51	96	136	112	22	417
	11-15 Dakika	22	53	70	76	12	233
	16-30 Dakika	8	15	27	31	8	89
	31-60 Dakika	1	0	6	6	1	14
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
	Toplam	82	165	239	225	43	754
Okula ulaşım süresi * Engelli uyumluluğu memnuniyet							
Sayı							
		Engelli uyumluluğu memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	45	59	100	128	37	369
	11-15 Dakika	15	41	54	80	23	213
	16-30 Dakika	5	11	18	28	12	74
	31-60 Dakika	1	2	3	4	2	12
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
	Toplam	66	114	175	240	74	669

Okula ulaşım süresi * Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet							
							Sayı
		Bahçe peyzaj ve düzenlemesi memnuniyet					Toplam
		Çok Zayıf	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	
Okula ulaşım süresi	10 Dakika veya daha az	58	94	153	95	29	429
	11-15 Dakika	34	54	78	57	13	236
	16-30 Dakika	14	18	36	15	6	89
	31-60 Dakika	1	4	5	2	2	14
	60 Dakikadan fazla	0	1	0	0	0	1
Toplam		107	171	272	169	50	769